

C 452

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 29-lea.

Nr. 251.

1938

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

BCU Cluj / Central University Library Cluj
pe anul

1939

Intocmit de

Horia Petra-Petrescu.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 8.
Tiparul Institutului de arte grafice „Daeta Traiană“, s. a., Sibiu.

Prețul 10 Lei.

„Asociațiunea pentru literatura Română și cultura poporului român“, „ASTRA“.

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele CAROL II.

Președinte activ:
Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:
Dr. Sabin Evuștanu.

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de
fruntași din toate păturile societății românești.

 E datoria fiecărui bun
român să sprijinească „Aso-
cياțiunea“, cefind publicațiile
ei și înscriindu-se de membru.

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna.	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 500.—
Membru activ al „Asociațiunii“, anual	„ 30.—
Membru ajut. al „Asociațiunii“, anual	„ 10.—

C 452
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 29-lea.

Nr. 251.

1938.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

pe anul

1939

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Întocmit de

Horla Petra-Petrescu.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Tratană“, s. a., Sibiu,
12 Octombrie 1938

Prețul 10 Lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Casa Domnitoare română.

1. *Maiestatea Sa CAROL II, Rege al României*, născut în 16 Octombrie 1893 la Castelul Peleş.
2. *Marele Voevod de Alba-Iulia MIHAILI*, moştenitor de Tron al României, născut în Cotroceni (Bucureşti) în 25 Octombrie 1921.
3. *Maiestatea Sa ELENA*, fiica Regelui Greciei, născ. în 20 Aprilie 1896 în Atena, căsătorită la 10 Martie 1921.
4. † *M. S. MARIA, Regina-Văduvă a României*, născ. la 29 Octombrie 1875, moartă în 18 Iulie 1938 la Sinaia.
5. *Principele Nicolae*, fratele M. S. Regelui, născut la 5 August 1903.
6. *Principesa Elisaveta*, născută la 29 Septembrie 1894.
7. *Regina văduvă Mărioara*, a Jugoslaviei, născ. la 27 Dec. 1899, căsătorită în ziua de 8 Iunie 1922 cu *Alexandru* fostul rege al Sârbilor, Croaţilor şi Slovenilor.
8. *Principesa Ileana*, născ. la 23 Decembrie 1908, căsătorită în 28 Iulie 1931 cu arhiducele Anton de Habsburg.
9. *Principele Mircea*, născ. la 21 Decembrie 1912, mort la 2 Nou. 1916.

Sărbători ale Familiei Regale.

- 16 Octombrie, *Naşterea M. Sale Regelui Carol II.*
- 21 Maiu, *Onomastica M. Sale Elena.*
- 22 Iulie, *Onomastica M. S. Reginei-Văduve Maria.*
- 25 Octombrie, *Naşterea Marelui Voevod Mihailu,*
moştenitorul de Tron.
- 8 Noembrie, *Onomastica Marelui Voevod Mihailu.*

Căpeteniile bisericilor românești din România

1. Biserica ortodoxă.

Mitropoliile bisericii ortodoxe-române sunt :

1. Mitropolia *Ungro-Vlahiei*, ridicată în anul 1925 la *Patriarhie*, cu reședința în București; 2. Mitropolia *Moldovei și Sucevii*, cu reședința în Iași; 3. Mitropolia *Transilvaniei*, cu reședința în Sibiu; 4. Mitropolia *Bucovinei*, cu reședința în Cernăuți; 5. *Arhiepiscopia Chișinăului și Hotinului*, cu reședința în Chișinău.

Episcopiiile sunt: 1. *E. Râmnicului-Noului Severin* cu reședința la *R.-Vâlcea*; 2. *E. Argeșului* cu reședința la *Curtea de Argeș*; 3. *E. Buzăului* cu reședința la *Buzău*; 4. *E. Romanului* cu reședința la *Roman*; 5. *E. Hușilor* cu reședința la *Huși*; 6. *E. Dunării de jos* cu reședința la *Galați*; 7. *E. Tomisului și Durostorului* cu reședința la *Constanța*; 8. *E. Aradului* cu reședința la *Arad*; 9. *E. Caransebeșului* cu reședința la *Caransebeș*; 10. *E. Vadului, Feleacului și Clujului* cu reședința la *Cluj*; 11. *E. Oradiei-Mari* cu reședința la *Oradea-Mare*; 12. *E. Cetății-Albe* cu reședința la *Ismail*; 13. *E. Hotinului* cu reședința la *Bălți*; 14. *Episcopia Oștirii*.

Patriarh: Sanctitatea Sa *Dr. Miron Cristea*, București.
Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.

Episcopi: Prea Sf. Sa *N. Popovici*, Oradea.

Prea Sf. Sa *Nicolae Colan*, Cluj.

Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Lăzărescu*, Caransebeș.

Prea Sf. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, E. Armatei.

Prea Sf. Sa *Policarp Morușca*, Episcopul misionar pentru Românii ortodoxi din Țările Apusene și America.

2. Biserica greco-catolică.

Românii uniți sau greco-catolici au în fruntea bisericii un mitropolit cu titlul „*Mitropolit de Alba-lulia și Făgăraș*” cu reședința la *Blaj*, sub care stau 4 episcopii ș. a. la *Lugoj, Oradea-Mare, Gherla și Satu-Mare*.
Mitropolit și arhiepiscop: I. P. S. S. *Dr. Alexandru Niculescu*.

Episcopi: P. S. S. Dr. Traian Frențiu Oradea,
 P. S. S. Dr. Iuliu Hossu, Cluj.
 P. S. S. Dr. Ioan Bălan, Lugoj.
 P. S. S. Dr. A. Russu, Satu-Mare.

Sărbători naționale.

(Cu oprire de oriee lucru.)

- 24 Ianuarie: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia) 1859.
 10 Maiu: Carol I. urcă tronul României (1866). — Proclamarea Independenței României (1877). — Încoronarea întâiului Rege român (1881).
 Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

Alte sărbători naționale.

(Cu slobozenie la lucru.)

- 27 Martie: Proclamarea Unirii Basarabiei cu România (1918).
 15 Maiu: Proclamarea libertății poporulul român la Blaj (1848).
 28 Noembrie: Proclamarea Unirii Bucovinei cu România (1918).
 1 Decembrie: Proclamarea Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale.

(Cu oprire de oriee lucru.)

Toate Duminicile de peste an.

Ziua întâiu și a doua de Paști, Rusalii și Crăciun.

Înălțarea Domnului (Ziua eroilor).

1 Ianuarie (Anul Nou).

6 Ianuarie (Boboteaza).

24 Ianuarie (Unirea Principatelor).

23 Aprilie Sf. Gheorghe.

1 Maiu, ziua muncii.

10 Maiu.

8 Iunie, Procl. de Rege a M. S. Regelui Carol II.

Posturile.

1. Zilele de Mercuri și Vineri. — 2. Ajunul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 20 Febr.— 8 Apr. — 4. Postul SS. Apostoli din 1—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Tăierea capului S. Ioan Botezătorul 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Sept. — 8. Postul Crăciunului, 15 Noembrie—24 Decembrie.

Regentul anului

este *Marte*. Despre planeta aceasta spun gromovnicele că nu este norocoasă. Fiind stăpânită de Marte, care la cei vechi era zeul războaielor, „planeta aceasta este a neînțelegerilor și bătăilor“, stăpânește pe mâniași; el este pericolos ostașilor la oaste. Potrivite pentru orice meșteșug care se lucrează prin foc. Anul mai mult cu uscăciune decât cu ploaie călduroasă. Primăvara cu rânduială bună, useată pentru vite, deci pentru a sădi este potrivnică aceași primăvară. Vara călduroasă, apele miel, grindină și foc mult. Toamna moale și friguroasă. Iarna iar useată și friguroasă, schimbătoare, vânt, apoi zăpadă multă.

Anotimpurile.

Primăvara începe la 21 Martie. — *Vara* începe la 22 Iunie. — *Toamna* începe la 23 Sept. — *Iarna* începe la 22 Decembrie.

Infunecimi în 1939.

În anul 1939 vor fi patru eclipse. Două de Soare și două de Lună. — Prima eclipsă de Soare va fi inelară și va avea loc la 19 Aprilie. Ea se va vedea parțial în Vestul Europei, America de Nord, iar linia de centralitate va trece prin Nord-Vestul Americii de Nord (Alaska) dela 55° latitudine și până la Polul Nord. — La 12 Octombrie, a doua eclipsă de Soare, va fi totală și se va putea observa din Sud-Estul Australiei, Oceanul Pacific și Sudul Americii de Sud

pe la 50° latitudine. Linia centrală începe din Oceanul Pacific de la 80° latitudine și trece prin Polul Sud. Ambele sunt inobservabile în România. — La 3 Mai va fi o eclipsă totală de Lună, invizibilă la noi. — În dimineața zilei de 28 Oct., cu o oră înainte de răsăritul soarelui, va fi a două eclipsă de lună vizibilă prea puțin la începutul fenomenului.

Adresele Ministerelor și autorităților din București.

Palatul Regal, Calea Victoriei; *Ministere: de interne*, Str. Academiei 34; *de externe*, Șos. Bonaparte 1 (Palatul Sturdza); *de finanțe*, Calea Victoriei 123; *de război*, Piața Valter Mărăcineanu; *de lucrări publice*, B-dul Elisabeta; *de comunicații*, B-dul Elisabeta; *de comerț și industrie*, Calea Victoriei 157; *de justiție*, Str. Bursei 2; *de domenii*, B-dul Carol; *al cultelor și artelor*, Str. Gen. Berthelot 26; *de instrucțiune publică*, Str. Spiru Haret 8; *al muncii și al ocrotirilor sociale*, Stradela Alex. Lahovari; *al domeniilor și agriculturii*, B-dul Carol 2. — Direcțiunea Generală C. F. R., Calea Victoriei (Biserica Albă). Direcțiunea Generală P. T. T., Calea Victoriei (Palatul Poștelor). Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, B-dul Carol 68. Direcțiunea Generală a închisorilor, Str. Bursei 2. — Direcțiunea Generală a S. M. R. la Minist. Comun., B-dul Elisabeta. — Înalta Curte de casație, Calea Rahovei 4. — Direcțiunea Serv. Com. C. F. R., Str. Gen. Berthelot. — Primăria Capitalei, Str. Sf. Vineri. — Prefectura Poliției, Calea Victoriei. — Casa de Depuneri, Calea Victoriei 13. — Camera Deputaților, Dealul Mitropoliei. — Senatul, Piața Universității. — Siguranța Gen. a Statului, Bulevardul Pake 94. — Casa pensiilor, Minist. de Finanțe. — Casa școalelor, Str. General Berthelot 26. — Casa Bisericilor, Str. General Berthelot 26. — Direcțiunea gen. a teatrelor, Teatrul Național. — Regia Monop. Statului, Șoseaua Giulești colț Bulev. Regiei. — Monitorul Oficial, Bulevardul Elisabeta. — Biroul Controlul Străinilor, Str. Matet Basarab 3.

Cronologie românească.

Anii după Christos :

101. Întâiul războiu al lui Traian cu Dacii.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și pe funcționarii romani din Dacia și prin învoială lasă Goți (un fel de Germani) ca fărați ai împărăției în Dacia.
895. Năvălesc Ungurii.
1186. Se înființează statul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnitoare română a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul cucerit, Andreiu II, regele Ungariei chiamă cavalerii *Teutoni* în Țara Bârsei. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Acelaș rege dă *Sașilor* veniți în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munți, pășuni, păduri, apele râurilor, împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alt rege al Ungariei chiamă în Banat cavalerii *Ioaniști*. Dar și aceștia se reîntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Litovoiu* și *Seneșlau*, cari stăpânieau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-i cerea tribut.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramurășului, întemeiază Țara Moldovei independente.
1437. Revoluția țăranilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși cu înșelăciune. Nobilii unguri, Săcuii și Sașii

încheie o tovărășie jurând să se ajute unii pe alții
 contra Românilor.

1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin,
 regele Ungariei, la *Bata*.
1474. Românii din ținutul Șeicii și al Mediașului se răscoală
 din cauza asupririi diregătorilor sași.
1475. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turci la *Vaslui*
 (Podul Inalt, Racova).
1476. Ștefan e bătut de Turci la *Războient* (Valea Albă).
1486. Românii încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței,
 cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptă-
 țită cu nobilii, Sașii și Săcuii după drepturile avute
 la venirea Ungurilor. După lupte grele, Românii sunt
 învinși de nobili, Săcui și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Înființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țăranilor români și unguri contra nobililor.
 Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La Mohaci, Turcii bat pe Unguri, regele acestora
 e ucis. Ungaria de Nordvest ajunge sub stăpânirea
 Austriei, Transilvania își capătă domnitor, care plă-
 tește tribut Turcilor ca și Principatele Române Mol-
 dova și Muntenia, iar Ungaria adevărată (cea de azi)
 și Banatul ajung fără turcească.
1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și
 tipăresc în Sibiiu românește un *catehism*, care e
 cea dintâiu carte românească tipărită. Pe Români
 nu-l pot atrage însă la legea lor.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești româ-
 nești în Brașov, la o tipografie săsească.

1596. *Mihaiu Viteazul bate pe Turci la Călugăreni.*
1599. *Mihaiu Viteazul bate pe Andreiu Batori, principele Ardealului, la Șelimbăr lângă Sibiu și cucerește Transilvania.*
1600. *Mihaiu Viteazul cucerește și Moldova. Anul acesta Românii din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.*
1601. (19 August) *Mihaiu Viteazul e omorît pe Câmpia Turzii.*
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoții români să învețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe-alocuri chiar și Românii dela sate. De calvinire au scăpat Românii ajungând sub stăpânirea austriacă și făcându-se unire bisericească cu Roma catolică.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește românește, la București, Biblia întreagă tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Corlovaț între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.
1700. Unirea bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericești cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei, numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.

1787. Boierul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii răpesc întâia oară Moldova dintre Prut și Nistru și o numesc *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig trece în România veche și înființează în București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Maiu. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Untrea Principatelor Române, Muntenia și Moldova*.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă. Rușii răpesc a doua oară Basarabia, din care se alipise o parte de nou la Moldova, în anul 1858.
1881. Încoronarea celui *dintâiu Rege* al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru *întregirea neamului românesc*.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Pacea dela *Trianon* (Versailles, lângă Paris).
1922. 15 Octombrie. Încoronarea întâiului Rege al României întregite.
1927. 20 Iulie, urcarea pe tron a M. Sale *Mihaiu*, Rege al României.
1930. 8 Iunie, urcarea pe tron a M. Sale *Carol II*, Rege al României.

Extras din tariful poștal intern și internațional.

I. Scrisori și imprimate.

1. O scrisoare simplă până la 20 grame:

a) În interiorul unei comuni

b) Pentru alte localități

iar pt. fiecare 20 gr. sau fracț. în plus câte

2. O carte poștală simplă

3. O carte poștală ilustrată

4. O carte poștală specială pentru militari, grade inferioare încazarmați

5. O carte poșt. eu răsp. plătit

6. Imprim. ordinare de fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 grame

7. Cărți didactice, literare și științifice, în lăzuli prospectele și cataloagele de editură și librării de fiecare 50 gr. sau fracțiune, câte

8. Ziare cotidiene de fiecare 100 grame sau fracț. de 100 gr.

Publicațiuni periodice care apar în țară cel puțin odată trimestr., exp. direct de edit., sau mandatarii lor, de fiecare 50 grame sau fracțiune de 50 grame

Imprimatele de sub 7 și 8 pentru jările care au convenit la o reducere 50%, adică de fiecare 50 gr. câte

9. Imprimare în relief pentru orbi, de fiecare 1000 grame sau fracțiune câte

10. Hârtii de afaceri până la 250 grame

iar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune

Aviație	Cult	Interiorul României		Pr. Grecia, Iugoslavia, Turcia	Cehoslov., Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări
		L.	B.		Lei	B.	
1		4	—	—	—	—	—
1		6	—	8	—	8	—
		2	—	5	—	7	—
—50		3	50	5	—	5	—
1	2	3	50	5	—	5	—
—		1	—	5	—	5	—
1		7	—	10	—	10	—
—50		1	—	1	50	3	—
—50			50	1	—	3	—
			25	—	50	4*	—
			25	—	50	2	—
			—	—	—	—	—
—50			25	2	—	2	—
1		5	—	7	—	12	—
		1	—	1	50	3	—

* Aceste taxe se înțeleg câte Lei 2— de fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 grame.

Cărțile poștale trebuiesc expediate deschis, adică fără bandă, net în plic.

	Aviație		Interiorul României		Pt. Grecia, Iugoslavia, Bulgaria	Cehoslov., Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări
	Cuit							
	Lei	L.	L.	B.	Lei	Lei	B.	Lei
11. Probele de mărfuri până la 100 gr.			3	—	3	5	—	5
tar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune.			1	—	150	3	—	3
Francarea tuturor corespondențelor este obligatorie. Cele depuse nefrancate cad în rebut la origină. Cele insuficient francate se încadrează la destinație cu dublul insuficienței.								
12. Taxa recomandată			10	—	10	12	—	12
Această taxă se aplică pe lângă cele de sub Nr. 1 până la 11.								
13. Taxa adevăririi de primire la obiectele recomandate:								
a) cerută în momentul depunerii obiectului			10	—	10	12	—	12
b) cerută ulterior depunerii obiectului.			10	—	15	23	—	23
14. Taxa unei foi de reclamaș.			10	—	23	23	—	23
15. Taxa pentru expres			20	—	24	24	—	24
16. Taxa unei foi de recl. pt. ob. int. neînregistrate			10	—	23	23	—	23
17. Taxa unei cărți de identitate internațională	2	—	35	—	40	40	—	40
18. Suprataxa pentru obiectele adresate Poste-restante (fără taxă)			—	—	—	—	—	—
19. Suprataxa în Dumineci și sărbătorile legale pt. poștă			5	—	—	—	—	—
Cupon internațional			16	—	—	—	—	—
20. Taxa de plată minimă pt. obiectele care se depun din eroare insuficient francate			2	—	2	2	—	2

Se tratează ca nefrancate obiectele care deși au un înveșt de francare, totuși timbrele aplicate pe ele nu reprezintă cel puțin taxa de francare pentru prima unitate de greutate.

II. Taxa pentru telegrame în țara noastră.

Pe un cuvânt, adresat Loco Lei 1'— cu un minimum de Lei 10'—

Pe un cuvânt, preschimbat între 2 localități Lei 2'— cu un minimum de Lei 20'—

Pe 10 cuvinte Lei 20'—

" 11 " " 22'—

" 12 " " 24'—

plus 2 Lei taxă de înregistrare.

Taxa de urgență este 20 Lei.

Pentru telegramele colaționate: Taxa plus 50%.

Afară de aceea drept suprataxă în Dumineci și sărbători, precum dela orele 22 până la orele 8 dimineața un plus de Lei 5'—.

III. Taxa mandatelor poștale.

1. Taxa cartonului până la 1000 Lei 3 Lei, dela 1000 la sus Lei 4'— plus 1 Leu aviație.

2. Taxa pe valoare: până la 5000 Lei, de fiecare sută sau fracțiune de sută de Lei câte " 1'—

Dela 5001—10.000 Lei, de fiecare mite de Lei câte " 5'—

De ex.: un mandat de 6010 Lei, va avea taxa pe valoare de 60 Lei.

3. Pentru plata mandatului la domiciliu:

până la 200 Lei Lei 1'— până la 5.000 Lei Lei 5'—

" " 1000 " " 3'— " " 10.000 " " 10'—

IV. Taxele pentru pachete.

În județ 4 Lei kgr. cu un minimum de 8 Lei.

" " limitrof 6 " " " " " 8 "

" " nelimitrof 8 " " Dumineca și sărbătoarea

5 Lei în plus.

V. După obiecte înregistrate pentru recepise taxa drept fix 1 Leu.

Cassa Națională de Economii și Cecuri poștale București.

Orl ce persoană poate faee economii!

Sumele depuse și dobânzile sunt garantate de Stat. Dobânzi $3\frac{1}{2}\%$.

Cea mai mică depunere pe livret este Lei 50.— și se poate depune anual Lei 300.000.—

Pentru organizațiunile profesionale, culturale sau de binefacere orl ce sumă.

Pentru economiile mai mici de Lei 50.— sunt foile de economii cu timbre speciale de 5 Lei.

Fiecare membru din familie poate avea un livret. Restituirile se fac cu înlesnire.

La ori care oficiu din țară poate ridica suma de Lei 2000.—, fără nici o întârziere.

Sumele mai mari se aprobă de Cassa Națională de Economii în cel mai scurt timp.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Serviciul de Cecuri și Viramente poștale.

Cassa Națională de Economii și Cecuri poștale.

Dela 1 August 1933 s'a înființat un serviciu public de conturi-curente prin mijlocirea cecurilor și a viramentelor poștale.

Comercianții, industriașii, autoritățile, societățile de ori ce categorie, cât și particulari care au mai mare mișcare de bani în mai multe orașe, se oferă acest serviciu, atât pentru încassări, cât și pentru plăți.

Prin un singur buletin de vărsământ se poate trimite suma maximă 500.000 Lei.

Taxele sunt următoarele: o taxă fixă de Lei 3.— și comisionul 1 Leu pentru fiecare 2000 Lei sau fracțiune de 2000 Lei. Plus 1 Leu taxă de înregistrare la depuneri.

Dobânzile pentru conturi-curente 2% .

Extras din noua lege a timbrului.

1. Petițiile adresate autorităților publice Lei 8+1 aviaște
2. Declarațiile de vărsări de bani la Casele publice L.8+1 av.
3. Permise pentru radierea unor sarcini din Cartea funduară dela

100—10.000	Lei	3+2	aviaște
" 10.000—50.000	"	7+5	"
" 50.000 în sus	"	14+10	"
4. Cereri pentru radierea pretențiilor ipotecare vechi în sumă de cel mult 1000 Lei, ca simple petiții Lei 8+1 av.
5. Idem, peste Lei 1000— 88 : 2 "
6. Exemplarele actelor autentice și celor lăsate la autoritățile fiscale cu ocaziunea perceperii taxelor Lei 7 : 2 "
7. Căpitele și extractele de orice fel de acte liberate la cererea părților de către autorități Lei 7+2 "
8. Orice anexe depuse deodată cu cererile la autorități administrative Lei 2+2 "
9. Anexe la cereri în procedură judiciară și Cărți funduare Lei 3+2 "
10. Orice testimonii și certificate liberate de către autorități publice sau particulari Lei 14+2 "
11. Procurile sau împuternicirile sub orice formă Legalizarea semnăturilor la procuri Lei 12+2 "
12. Ofertele întreprinderilor de lucrări

dela 101—1000	Lei	2+2	aviaște
" 1.001—10.000	"	3+2	"
" 10.001—50.000	"	7+5	"
13. Toate chitanțele și adevărțile de plată, ca sub punctul 3 Lei 3, 7, 14
14. Biletele pentru vânzări de vite:

Pentru fiecare cap de vită mică	"	2+2	aviaște
" mare	"	5+2	"
15. Registrele comercianților (jurnal și inventar) de fiecare filă prin plată în bani numerar. " 5+2
16. Registrele (jurnal și inventar) societăților cooperative și ajutor mutual, sunt scutite.
17. Cambiile întocmite sau negociate în țară cu scadența sub 6 luni 0.40 procente cu scadența peste 6 luni 0.70 procente în numerar, plus 2 aviaște aplicat pe cambie.
18. Actele de creanțe (obligațiuni de împrumuturi la bănei sau particulari)

cu termen până la un an	0.70	procente
" mai lung sau fără termen	1.40	"

 în numerar, plus 2 aviaște la original.
19. Facturi când vânzările se fac între comercianți sau industriași, precum și vânzările făcute cu ridicata la particulari 0.30 " în timbre de factură și 2 la mite procente timbre de aviaște.
20. Vânzările făcute cu ridicata prin acte scrise sau verbale de derivate ale produselor agricole (fâinuri de tot felul, malțul, paste făinoase), precum și a recoltelor prinse de rădăcini în numerar. 1.40 procente

21. Contract. de încheir. scrise sau verbale . 1.20 procente în numerar și 1 la mie procente aviație.

22. Actele de ipotecă (obligățiunile de împrumuturi cu întabulare) 1.60 „ și 1 la mie timbre de aviație.

23. Facturile sau chitanțele despre furnituri și executări de lucrări plătite de Stat, județ și comună și orice alte instituțiuni publice recunoscute de Stat; impozit proporțional 1.40 procente în numerar plus 3 la mie timbre factură și 3 la mie aviație și contractele verbale urmând aceeași procedură vizându-se prin simple borderouri.

24. Dănzările de bunuri mobile, fie voluntare, fie silite, făcute în scris 1.40 „ plus 1 la mie aviație.

25. Dănzări sau schimburi de bunuri imobile după valoarea mai mare a unuia din imobilele schimbate 2.— „ plus 1 la mie aviație.

26. Donațiuni de imobile negrevate de sarcini cu titlul gratuit până la 100.000 Lei între soți și soție, părinți și copii 3.— „

27. Inzestrările și donațiunile cu titlul de dotă și contradotă, jumătate din taxele de sub pet. 26.

Actele de sub punctul 22, 24—27 se timbrează cu timbru fix de 14+2 Lei aviație până la valoarea de Lei 5000, iar peste această valoare cu Lei 27+2 aviație.

Taxa de timbru convenită la actele de sub 21 și 23 se pot aplica pe acte timbre mobile până la valoarea de 100 Lei.

Taxele de timbru de sub punctul 15, 16, 20, precum și diferența de taxe la actele de sub punctul 17 se plătesc prin viză în numerar — la perceptoratul resp. iar cele din Sibiu la Administrație.

Impozitul proporțional de sub punctul 20, 22, 23 punctul b) 24—27 se plătește tot prin viză — în numerar — la perceptoratul respectiv.

Impozitul proporțional evenit la actele de sub punctul 18—27 se va achita în termen de 30 zile dela data formării actului, căci în caz contrar pe lângă impozitul convenit se va percepe și o amendă egală cu valoarea impozitului, afară de actele dela art. 4—13 inclusiv unde amenda e de 5 ori plus impozitul și actele dela art. 14 de 3 ori amendă.

De pe aetele la cari impozitul proporțional se achită în numerar, se va lăsa la perceptorat de către părți două copii, din care una timbrată cu 7 Lei și 2 aviație, iar a doua netimbrată.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dum.	(7) I. Inep. și M. Teod.	Anul Nou	
Dum. înainte de Bot. D-lui. Ev. Marcu, c. 1-8. Gl. 4. Sf. 10.			
2 Luni	P. Silvestru	Macarie	
3 Marți	Pr. Malachia	Genoveva	
4 Mercuri	Sin. ss. 70 Ap.	Tit	
5 Joi	M. Tresp. și Teona	Simion St.	
6 Vineri	(†) Botezul D-lui	† Episcopa	
7 Sâmb.	† Ioan Botez.	Nichita ep.	
8 Dum.	C. George	Severin ep.	
Dum. după Botez. Ev. Mat. IV, 12-17. Gl. 5. Sf. 11.			
9 Luni	M. Polieuet	Iuliana	
10 Marți	P. Grigorie	Agaton	
11 Mercuri	† C. Teodoste	Higin	
12 Joi	M. Tașiana	Tașiana	
13 Vineri	M. Ermil	Veronica	
14 Sâmb.	Păr. uc. Sinai	Ilariu	
15 Dum.	C. Pav. Tebanul	Pavel	
Dum. Leproșilor. Ev. Luca XVII, 12-19. Gl. 6. Sf. 12.			
16 Luni	Lanțul A. Petru	Marcel	
17 Marți	† C. Anioniu	Anton	
18 Mercuri	† Păr. Al. și Chir.	Cat. s. Petru	
19 Joi	C. Macarie	Sulpiciu	
20 Vineri	† C. Eftimie	Sebastian	
21 Sâmb.	C. Maxim	Agnes	
22 Dum.	Ap. Timoteiu	Vineențiu	
Dum. Zahetu. Ev. Luca XIX, 1-10. Gl. 7. Sf. 1.			
23 Luni	M. Clement	Log. Mariei	
24 Marți	Untrea Princip.	Un. Princip.	
25 Mercuri	† P. Grig. Teol.	Conv. I. Pavel	
26 Joi	C. Xenofon	Policarp	
27 Vineri	† Ioan G. de a. D.	Ioan G. d. a.	
28 Sâmb.	C. Efr. Sirul	Iulian ep.	
29 Dum.	M. Ignatie	Francisc de Sales	
Dum. Vam. și Farts. Ev. Luca XVIII, 10-14. Gl. 8. Sf. 2.			
30 Luni	(†) Val. Urs. și Ioc.	Martina	
31 Marți	Chir. și Ioan	P. Nolaseu	

Soarele.

1 Ian. răsare 8 ore
8 m. Ap. 4 ore 45 m.
11 Ian. răsare 8 ore
8 m. Ap. 4 ore 58 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1-3 ger, 4-5 zăpadă,
6-9 moină, 10-13 bine,
14-15 vânt și ger, 16-18
moină, 19 vijor, 20 li-
niște, 21-22 moină, 23
zăpadă, 24 nor, 25-31
vijor și ger tare.

Prognosticurl.

În ziua Praznicului
Dumnezeieștii arătări
(Boboteaza) de va
străluce soarele, an
bun vom avea, iar
de va fi negură, mulți
oameni vor muri. În
7 Ian. (ziua Sfântului
Ioan Botezătorul) de
va ninge sau va
ploua, nerodire sau
scumpete de pâine
însemnează. De va
bate vântul, vor fi
răsboaie; în zilele
acestea soarele intră
în semnul Vărsătoru-
lui de apă, carele
este călduros și umed;
țărani vor avea pa-
gube în sămânțuri.

Siatnri economice.

Nu uita să alegi semințe bune pentru sămânat.
Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât de
bine. De acum înainte începe iarna grea; așterne-le bine
și le hrănește bine, nu numai cu fân, ci le dă și sare cât
de des. Bate parii de vie și trage vinul. De bucate nu
uita ca să le întorci. Cară gunoiul, gunoiește sămânăturile
de trifoi și lucernă.

Zilele	Calendarul iulian	Gregorian	
1 Mercuri	M. Trifon	Ignat	
2 Joi	(†) Intimp. D-lui	Purificatio	
3 Vineri	Drept. Simion	Blasiu	
4 Sâmb.	C. Isidor ☉	Andrieu	
5 Dum.	M. Agata	Agata	
Dum. Fiului răătăcit. Ev. Luca XD, 11—32. Gl. 1. Sf. 3.			
6 Luni	P. Vucoi	Dorotea	
7 Marți	P. Partente	Romnald	
8 Mercuri	M. Teodor Strat.	Ioan Matha	
9 Joi	M. Nictfor	Apollonia	
10 Vineri	† M. Haralamp.	Scholastica	
11 Sâmb.	M. Vlasie ☾	Arăt. Lourd.	
12 Dum.	C. Meletie	Eulalia	
Dum. lăs. de carne. Ev. Mat. XXV, 31—46. Gl. 2. Sf. 4.			
13 Luni	P. Martinian	Caterina	
14 Marți	P. Axentie	Valentin	
15 Mercuri	Ap. Onisim	Faustin	
16 Joi	M. Pamfile	Iuliana	
17 Vineri	M. Teodor Tir.	Constanța	
18 Sâmb.	P. Leon Papa	Flavian	
19 Dum.	Ap. Arhip ☽	Mansuet	
Dum. lăs. de brânză. Ev. Mat. VI, 14—21. Gl. 3. Sf. 5.			
20 Luni	P. Leon ep.	Elefterie	
21 Marți	P. Timoteiu	Felix	
22 Mercuri	Afl. m. Eu.	Petru în Ant.	
23 Joi	M. Policarp	Petru Dam.	
24 Vineri	† Afl. e. Sf. I. B.	Ap. Matia	
25 Sâmb.	P. Tarasie	Volburga	
26 Dum.	P. Porfirie ☽	Tarasiu	
Dum. I. din Post. Ev. Ioan I, 43—51 Gl. 4. Sf. 6.			
27 Luni	C. Procopie	† Leandru	
28 Marți	C. Vasilie	Marg. Cart.	

Insemnări.

Soarele.

1 Febr. răsare 7 ore
49 m. Ap. 5 ore 26 m.
11 Febr. răsare 7 ore
36 m. Ap. 5 ore 41 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 bine, 2 vânt, 3—4
nor, 5—7 ploaie cu ză-
padă, 8—17 ger, 18—19
nor, 20—21 zăpadă și
vânt, 22-29 bine și cald.

Prognosticuri.

În ziua întâmplării
Domnului de va fi
luna luminoasă, an
bun și roditor vom
avea, dar și zăpadă
multă vom avea. În
ziua Preacuvtosului
Martinian de va fi frig
și ger, 40 zile vom
avea tot frig și ger,
iar în noaptea aceea
de cu seară de va
bate vântul, aseme-
nea 40 zile va bate
tot vânt; în ziua lă-
satului de sec de
carne, dacă soarele
va răsări în senin,
înseamnă că sămă-
năturile de vreme
vor fi bune.

Sfaturi economice.

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă fiindcă pierd mielul cele ce vor făta mai târziu, iar celor cu lapte li se strică laptele. Gândește-te la altoit și taie mlădițele din partea de miazăzi a pomilor și le pune în nisip umed. Curățește pomii de omide și de crengile mici și sădește pomi, dacă timpul e frumos. Fă straturi calde pentru răsaduri. Gunoiește în vie, iar pivnița o curățește și afumă cu pucioasă vasele goale. Curăță bine vinurile înflorite.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mercuri	M. Eudoehia	Marța grasă	
2 Joi	M. Teodot	Merc. Cenuș.	
3 Dineri	M. Eutrop	Cunigunda	
4 Sâmb.	C. Gerasim	Casimir	
5 Dum.	M. Conon ☉	Adrian	
Dum. II. din Post. Ev. Mareu II, 1—12. Gl. 5. Sf. 5.			
6 Luni	SS. 42 Martiri	Frideric	
7 Marți	M. Efrem	Toma de Ag.	
8 Mercuri	P. Teofilact	Ioan Dam.	
9 Joi	† SS. 40 M.	Francisca	
10 Dineri	M. Codrat	40 Mart.	
11 Sâmb.	P. Sofronie	Eulogiu	
12 Dum.	C. Teofan	Gregoriu	
Dum. III. din Post. Ev. Mareu VIII, 24—38. Gl. 6. Sf. 6.			
13 Luni	P. Nichifor ☾	Rozina	
14 Marți	C. Benedtet	Matilda	
15 Mercuri	M. Agapie	Longin	
16 Joi	M. Sabin	Chiriac	
17 Dineri	C. Alexe	Patriciu	
18 Sâmb.	P. Chiril	Ciril	
19 Dum.	M. Ch. și Daria	Iosif Log.	
Dum. IV. din Post. Ev. Mareu IX, 17—32. Gl. 7. Sf. 7.			
20 Luni	P. ucși Sf. Sava	Nichita Ep.	
21 Marți	C. Iacob ☉	Benedict ab.	
22 Mercuri	M. Vasile	Caterina	
23 Joi	C. Nieon	Victorian	
24 Vineri	P. Zaharie	Arh. Gavril	
25 Sâmb.	(†) Bunavestire	†	
26 Dum.	Sob. arh. Gavr.	Teodor	
Dum. V. din Post. Ev. Mareu X, 33—45. Gl. 8. Sf. 8.			
27 Luni	C. Matroana	Ioan Dam.	
28 Marți	Cuv. Ștefan	Ioan Capistr.	
29 Mercuri	Păr. Mareu ☽	Eustasiu	
30 Joi	Cuv. Ioan Seărar	Quirin	
31 Vineri	C. Ipatie	Amos	

Insemnări.

Soarele.

1 Martie răs. 7 ore
4 m. Ap. 6 ore 9 m.
11 Martie răsare 6 ore
45 m. Ap. 6 ore 23 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—3 bine, 4—5 vânt
dela răsărit și zăpadă,
6 liniște, 6—13 nor și
ploaie, 14 vânt. 15—16
senin și cald, 17—18 nor,
19—21 zăpadă și vânt
friguros, 22—25 senin
și noaptea frig. 26—27
zăpadă și vânt friguro-
s, 28—31 senin și frig.

Prognoستicuri.

În luna aceasta în
câte zile va fi negură
așa peste tot anul
vor fi ploți, iar câte
zile va fi rouă, tot în
atâtea zile va fi bru-
mă după Paști; ase-
menea în luna lui
August vor fi neguri
stricăteloase.

De va fi tunet când
soarele intră în sem-
nul Berbecului, în-
semnează frică și
spaimă între oameni
și după aceea pace și
bună chluverntseală.

Sfaturi economice.

Dă nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ovăș, iar iepete la 3—4 luni le poți la lucru. Ține scroafele cari au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă pe afară. Pune cloște că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoi și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanțurile și răzoarele și gunoiește via. Samână flori și legume cât de curând dacă te lasă vremea. Curăță coșnițele și dă mâncare albinelor.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Sâmb.	C. Maria Eg.	Teodora	
2 Dum.	(†) Floriile	Palmarum	
Dumneea Florilor. Ev. Ioan XII, 1-18.			
3 Luni	P. Nichita	Richard	
4 Marți	P. Iosif	Isidor	
5 Mercuri	M. Teodul	Dincent. Fer.	
6 Joi	P. Eufie	Mareelin	
7 Vineri	(†) Vinerea Palmarum	Vin. Patm.	
8 Sâmb.	Ap. Irodion	Dionistu	
9 Dum.	(†) Sf. Paști	† S. Paști	
Dumneea Sfințelor Paști. Ev. Ioan, I. 1-17.			
10 Luni	(†) Sf. Paști	† S. Paști	
11 Marți	(†) Marția Pașt.	Leon I.	
12 Mercuri	P. Vasile ep.	Iuliu	
13 Joi	M. Artimon	Hermenegild	
14 Vineri	P. Martin	Iustin	
15 Sâmb.	Ap. Aristarh	Anastasia	
16 Dum.	M. Agapia	Fructuos	
Dumneea Tomii. Ev. Ioan XX, 19-31, Gl. 1. Sf. 1.			
17 Luni	Cuv. Simeon	Anicet	
18 Marți	P. Ioan	Elefteriu	
19 Mercuri	C. Ioan d. Pești	Leon	
20 Joi	P. Teodor Tr.	Teotim	
21 Vineri	M. Ianuarie	Anselm	
22 Sâmb.	P. Teodor Sich.	Soter	
23 Dum.	(†) M. Gheorghe	† George	
Dumneea Mironosițelor. Ev. Marcu XV, 43. Gl. 2. Sf. 4.			
24 Luni	M. Sava Strat.	Fidel	
25 Marți	Ap. Marcu	Ev. Marcu	
26 Mercuri	M. Vasile	Clet	
27 Joi	M. Simeon	Peregrin	
28 Vineri	Ap. Iason	Paul dela Cr.	
29 Sâmb.	SS. 9 M. Cizie	Petru Der.	
30 Dum.	Ap. Iacob	Ecat. Stena	
Dumneea Slăbănogului. Ev. Ioan V, 1-15. Gl. 3. Sf. 5.			

Insemnări.

Soarele.

1 Aprilie răs. 6 ore
4 m. Ap. 6 ore 51 m.
11 Aprilie răs. 5 ore
45 m. Ap. 7 ore 5 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—10 senin și vânt,
11—18 liniște și bine,
19—20 ploate, 21—22
rouă mare, 23 senin,
24—25 căldură, 27
ploate, 28—30 cald.

Prognosticurile.

Luna aceasta mai
de multe ori se în-
tâmplă să fie vântu-
roasă căci în această
vreme 7 stele care se
numesc Pielade, iar
românește Moaste,
seara și dimineața îm-
preună cu soarele și
cu stelele se află lângă
capul semnului ce-
resc, care se cheamă
Vișel. Dacă se apropie
de dânsule, adică
de stele, sau după
oarecare întâmplare,
cu dânsa merge pla-
neta Saturnus de se
împreună și se face
primăvara ger, ză-
padă și frig, cu cea
mai mare socotință
s'a socotit. Drept-
aceea oamenii soco-
tesc bine cum să facă
grădintele.

Staturi economice.

Începe vremea umedă și când ne lasă vremea, să
punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât
mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată. Tutunul
dacă are 3—6 foi se poate resădi. În grădină se plivesc
straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, mieii ferși
de umezeală. Pune flori înaintea casei.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Luni	Ziua Muncii	Ziua Muncii	☩☩
2 Marți	M. Atanasie	Atanasie ep.	☩☩
3 Mercuri	M. Timoteiu	† Afl. s. Crucii	☩☩
4 Joi	M. Pelaghia	Monica	☩☩
5 Vineri	M. Irina	Pius V	☩☩
6 Sâmb.	Dreptul Iov	Ioan	☩☩
7 Dum.	M. Acachie	Stanislau	☩☩

Duminerea Samaritenei. Ev. Ioan IV, 5-42. Gl. 4. Sf. 7.

8 Luni	† Ev. Ioan	Ar. s. Mih.	☩☩
9 Marți	Pr. Isaia	GregorIU	☩☩
10 Mercuri	Aniv. Independ.	Aniv. Indep.	☩☩
11 Joi	M. Moehie	Mamerțiu	☩☩
12 Vineri	Epifanie	Panerațiu	☩☩
13 Sâmb.	Muc. Glieh.	Servațiu	☩☩
14 Dum.	M. Izidor	Bonifațiu	☩☩

Duminerea Orbului. Ev. Ioan IX, 1-38. Gl. 5. Sf. 8.

15 Luni	C. Pah.	Ioan dela S.	☩☩
16 Marți	P. Teodor	Ioan Nep.	☩☩
17 Mercuri	Ap. Andronie	Pascal B.	☩☩
18 Joi	(+) Iașii, B-lui, Ziua Eroilor	† Inălț. D-lui	☩☩
19 Vineri	M. Patrichie	Celestin	☩☩
20 Sâmb.	M. Talaleu	Bernardin	☩☩
21 Dum.	(+) Const. și Elena	Felix	☩☩

Duminerea S. S. Părinții. Ev. Ioan XVII, 1-13. Gl. 6. Sf. 10.

22 Luni	M. Vasiltse	Emil	☩☩
23 Marți	P. Mihail	Desideriu	☩☩
24 Mercuri	P. Simeon	Donat	☩☩
25 Joi	† All. cap. s. Ioan Bot.	Urban	☩☩
26 Vineri	Ap. Carp	Filip Neri	☩☩
27 Sâmb.	M. Terapant	Augustin ep.	☩☩
28 Dum.	(+) Paștele	† Rusaltille	☩☩

Duminerea Rusalelor. Ev. Ioan VII, 37-52.

29 Luni	(+) Ziua Rusal.	† Rusaltille	☩☩
30 Marți	P. Isachie	Ferdinand	☩☩
31 Mercuri	Ap. Ermie	Angela	☩☩

Soarele.

1 Mai răs. 5 ore
10 m. Ap. 7 ore 32 m.
11 Mai răsare 4 ore
55 m. Ap. 7 ore 44 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 ploaie, 2—3 vânt,
4 ploaie, 5 răceală,
6—11 căldură, 12—13
ploaie, 14—20 căldură
și bine, 21—31 ploaie
și vânt.

Prognosticuri.

În luna aceasta de
vor fi tunete dese, an
bun și vară bună în-
semnează; iar de va
fi ploaie în ziua de
Pogorirea Duhului
Sfânt (Rusalțiile) tot
rele vom avea.

La 10 Mai intră
soarele în semnul ce-
rului Gemeni, carele
este călduros și este
bine atunci a ne-
gustori, a umbla la
vână și pe copii a-l
ține la învâștură.

Siaturi economice.

Sămânatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și
e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de scai,
fânașele de mușuroaie, se culeg pietrele și se scot mizu-
rinele. Se vor răsădi zarzavaturile, crastaveții și să nu con-
tenim cu udatul, dacă e uscat. Nu lua copilul dela școală
pentru a-l trimite cu vitele la pășunat, căci folos nu vei
avea. Roiurile încep și pregătește coșițele. Curăță pomii
de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ
galbin și petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt
amorșiți și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană
pentru găini. Vișa se stropește cu piatră vânăță în contra
peronosporei.

Insemnări.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Joi	M. Iustin	Grațian	
2 Vineri	Păr. Nichifor	Gaston	
3 Sâmb.	M. Lucian	Paula	
4 Dum.	P. Mitrofan	Francis Car.	
Dum. Tuturor Sfinților. Ev. Mat. X, 32. Gl. 8. Sf. 1.			
5 Luni	M. Doroteiu	Bonifațiu ep.	
6 Marți	C. Visarion	Norbert	
7 Mercuri	M. Teodor	Lucreția	
8 Joi	Restaurarea	Restaurarea	
9 Dineri	P. Ciril	Prim	
10 Sâmb.	M. Timoteiu	Margareta	
11 Dum.	Ap. Dart. și Varn.	Darnava	
Dum. II. d. Rus. Ev. Mat. IV, 18—23. Gl. 1. Sf. 2.			
12 Luni	P. Onofrie	Ioan F.	
13 Marți	M. Achilina	Anton Padua	
14 Mercuri	Pr. Eliseu	Castelul cel Mare	
15 Joi	Pr. Amos	Ditus	
16 Vineri	C. Tihon	Franc. Reg.	
17 Sâmb.	M. Manuil	Avit	
18 Dum.	M. Leonte	Mareu	
Dum. III. d. Rus. Ev. Mat. X, 32. Gl. 2. Sf. 3.			
19 Luni	Ap. Iuda	Gervasiu	
20 Marți	M. Metode	Silveriu	
21 Mercuri	M. Iulian	Alois Gonz.	
22 Joi	M. Eusebie	Paulin	
23 Vineri	M. Agripina	Eltruda	
24 Sâmb.	(+) Sfin. S. Ioan Bpt.	+ Sfin. S. Ioan	
25 Dum.	M. Fevronia	Prosper	
Dum. IV. d. Rus. Ev. Mat. VIII, 5—13. Gl. 3. Sf. 4.			
26 Luni	C. David	Ioan și Pav.	
27 Marți	C. Samson	Creșeențiu	
28 Mercuri	Chir. și Ioan	Ireneu	
29 Joi	(+) Sfin. S. Petru și Pavel	+ Sfin. S. Petru și Pavel	
30 Dineri	Sfin. ss. Apostoli	Paul ep.	

2. Soarele.

1 lunie răs. 4 ore
24 m. Ap. 8 ore 8 m.
11 lunie răsare 4 ore
28 m. Ap. 8 ore 17 m.

Hersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1 ploaie, 2-8 bine,
7-15 ploaie, 16-17 bine,
18-19 nor, 20-21 bine,
22-26 ploaie și vânt,
27-30 bine.

Prognosticuri.

În ziua Nașterii
lui Ioan Botezătorul
dacă va răsări soa-
rele de vreme și fru-
mos și peste și tot
într'un chip va stră-
luci până va apune,
însemnează o vreme
bună la secerat și la
costi. Însă la Sf. Ioan
de va ploua sau va
fi negură, așa va fi
și în vremea secerei.
În luna aceasta de
va tuna, rod la pâne
vom avea, iar vacile
vor rămânea sterpe.

Insemnări.

Siaturi economice.

Cucuruzul se sapă și întâia oară și a doua oară.
Nu lăsa prea dese firele, rărește bine și cosește fânățele.
Sapă cartofii, adună frunze și le usucă, țin mai mult ca
fânul. Ajută roiurile slabe, dă-le miere ori apă dulce.
În vie umblă des, o stropește. Valorizează cireșele și
vișinele.

Zilele	Calendarul iulian	Gregorian	
1 Sâmb. 2 Dum.	Cosma și Dam. Vestmânt. M. Dlui	Sânq. D. N. I. C. Visita Mariei	
Dum. V. d. Rus. Ev. Mat. VIII, 28. Gl. 4. Sf. 5.			
3 Luni 4 Marți 5 Mercuri 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	M. Iacint P. Andrei C. Atanasie C. Stoe C. Toma M. Procopie M. Panerație	Anatol Berta Zoe Tranquilliu Ciril și Met. Procopiu Deronica	
Dum. VI. d. Rus. Ev. Mat. IX, 1-8. Gl. 5. Sf. 6.			
10 Luni 11 Marți 12 Mercuri 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	S. 45 Mart. din N. M. Eufemia M. Proclu Sob. Arh. Gav. Ap. Achila M. Chir. și Iul. M. Atinogen	Rufina Pius I Ioan Gual. Margareta Bonaventura Împărat. Ap. Maria Carm.	
Dum. VII. d. Rus. Ev. Mat. IX, 27-35. Gl. 6. Sf. 7.			
17 Luni 18 Marți 19 Mercuri 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	M. Marina M. Emilian C. Maerina (†) Pr. Ilie C. Sim. și Ioan † Maria Magd. M. Trofin	Alexe Camil Dinčențiu Pr. Ilie Praxeda Maria Magd. Apolinar	
Dum. VIII. d. Rus. Ev. Mat. XIV, 14-22. Gl. 7. Sf. 8.			
24 Luni 25 Marți 26 Mercuri 27 Joi 28 Vineri 29 Sâmb. 30 Dum.	M. Cristina † Ad. S. Ana M. Ermolae † M. Pantel. Ap. Prohor M. Calinie Ap. Sila și Silv.	Cristina Ap. Iacob Ana Pantelimon Nazarie Marta Abdon	
Dum. IX. d. Rus. Ev. Mat. XIV, 14-22. Gl. 8. Sf. 9.			
31 Luni	P. Eudochiu	Ign. Loyola	

Soarele.

1 lulle răs. 4 ore
31 m. Ap. 8 ore 21 m.
11 lulle răsare 4 ore
39 m. Ap. 8 ore 17 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1-2 bine, 3-8 ploate
și vânt, 9 bine, 10-14
ploate și vânt, 15-18
bine, 19 ploaie, 20-21
bine, 22-26 ploate,
27-28 bine, 29-31 ploate.

Prognoستicuri.

2 săptămâni înainte
de 15 zile ale lunii
lulle dacă va fi senin,
în zilele acestea că-
nești, căci așa se
numesc, pânea va
rodî bine pe locurile
mai joase, iar de va
fi și ploate bucatele
asemenea vor rodî
bine și pe locurile
mai înalte. În 15 lulle
de va tuna mai în-
ainte cu un etas de
miazăzi însemnează
iarnă târzie, iar dacă
soarele va străluci,
iarnă de mijloc însă
cu mari răceli, iar
dacă va ploua, va fi
și iarna cu ploaie
amestecată.

Sfaturi economice.

Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai
dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră
să se usuce paiete. Grâul treerat îl întoarce. Alege tri-
foiul și lucerna de sămânță. Plivește legumele, udatul nu-
uita. Porcii îi închide, acum vin boalele pentru ei, dease-
menea și hoarele. Stropeste vița și o plivește. Sprijinește
pomii încărcăți. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiți să
nu mănânce copiii poame crude, mai ales prune. Nu vinde
bucatele, holdele le asigură.

Însemnări.

Central University Library Cluj

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Marți	Inch. Sf. Cruce	Ganț. Petru	
2 Mercuri	M. Ștefan	Alfons Lig.	
3 Joi	C. Isaehie	Ștefan	
4 Vineri	SS. 7 coconi Efes.	Dominie	
5 Sâmb.	M. Eusignie	Maria Niv.	
6 Dum.	(†) Schimbarea la față	† Schimb. față	
Dum. X. d. Rus. Ev. Mat. XVII, 14–23. Gl. 1. Sf. 10.			
7 Luni	C. Domește	Caletan	
8 Marți	P. Emilian	Chiriac	
9 Mercuri	† Ap. Matia	Roman	
10 Joi	M. Laurențiu	Laurențiu	
11 Vineri	M. Euplu Diac.	Susana	
12 Sâmb.	M. Foșie și An.	Clara	
13 Dum.	C. Maxim	Casian	
Dum. XI. d. Rus. Ev. Mat. XVIII, 23–35. Gl. 2. Sf. 11.			
14 Luni	Pr. Miehea	Eusebiu	
15 Marți	(†) Ad. Nasc. de D-zeu	† Assumptio	
16 Mercuri	M. Diomid	Ioachim	
17 Joi	M. Miron	Hiacint	
18 Vineri	M. Flor și Laur	Agapit	
19 Sâmb.	M. Andr. Strat	Donat	
20 Dum.	Pr. Samuil	Bernard	
Dum. XII. d. Rus. Ev. Mat. XIX, 16–26. Gl. 3. Sf. 1.			
21 Luni	Ap. Tadeu	Ioana	
22 Marți	M. Agatonie	Simforian	
23 Mercuri	M. Lup	Filip Beniti	
24 Joi	M. Eutihie	Vartolomeu	
25 Vineri	Ap. Vartolom.	Ludovic	
26 Sâmb.	M. Adrian și Nat.	Zefirin	
27 Dum.	C. Pimen	Iosif calas.	
Dum. XIII. d. Rus. Ev. Mat. XXI, 33–34. Gl. 4. Sf. 2.			
28 Luni	C. Moise Arapul	Augustin	
29 Marți	(†) Tălerea cap. S. Ioan	† Tălerea C. I. B.	
30 Mercuri	P. Al. Ioan și P.	Rosa	
31 Joi	Br. Născ. D-zeu	Raimund	

Șoarele.

1 August răs. 5 ore
2 m. Ap. 7 ore 55 m.
11 August răs. 5 ore
14 m. Ap. 7 ore 42 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—4 bine, 5 ploaie,
6—13 bine și vânt,
14—15 ploaie, 16—28
bine, 29—31 ploaie și
vânt.

Prognosticuri.

În ziua praznicului
Adormirii Maicii Dom-
nului de va fi senin,
poamele se vor coace
bine, măcar de se
vor fi și stricat în-
ainte de aceasta.
În ziua aceasta de
vei afla struguri copți,
să tragi nădejde și de
vin. În 25 August, (ziua
Sf. Bartolomeu) de
va fi senină și fru-
moasă, însemnează
că întreagă toamna
va fi mai mult fru-
moasă și senină, de-
cât ploioasă și rea.

Staturi economice.

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care
vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu
lăsa gunoiul în curte, scoate-l din vreme. Grădina bogată
vine culeasă. Prunele le adună coapte, fă magiun și-l
valorizează. Din merele cari cad dacă sunt coapte poți
să faci vin de mere. Uscă frunza de țelină și pătrânjel.
Urdinișul îl strâmtează, vremea rece începe. Vișa începe
a se îndulci, piersicele sunt coapte și de valoare. Gân-
diți-vă la copiii de școală și nu uita că cereri de înscriere
a cele mai multe școli se primesc numai până în 15 August.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Vineri	C. Simeon St.	Egldiu	
2 Sâmb.	M. Mamant	Stefan	
3 Dum.	M. Antim	Serafina	
Dum. XIV. d. Rus. Ev. Luca V, 1—11. Gl. 5. Sf. 3.			
4 Luni	M. Vavila	Rozalta	
5 Marți	Pr. Zaharia	Laurent	
6 Mercuri	Min. Arh. Mih.	Magnus	
7 Joi	M. Sozont	Regina	
8 Vineri	(†) Epistola H. de 1-21	† Ep. Martel	
9 Sâmb.	† Ioah. și Ana	Gorgoniu	
10 Dum.	M. Minodora	Nicol. Tolent.	
Dum. înainte de Înălț. sf. Crucl. Ev. Ioan III, 13—17. Gl. 6. Sf. 4.			
11 Luni	C. Teodora	Protus	
12 Marți	M. Autonom	Valerian	
13 Mercuri	M. Corn. Sut.	Maurilus	
14 Joi	(†) Înălțarea Sf. Crucl	(†) Înălț. s. Crucl	
15 Vineri	M. Nichita	Nieomed	
16 Sâmb.	M. Eufemia	Eufemia	
17 Dum.	M. Sofia	Gambert	
Dum. după Înălț. sf. Crucl. Ev. Marcu VIII, 34—38. Gl. 7. Sf. 5.			
18 Luni	C. Eumentie	Iosif Cup.	
19 Marți	M. Trofim	Ianuarie	
20 Mercuri	M. Eustatie	Eustachiu	
21 Joi	Ap. Codrat	Mateiu	
22 Vineri	M. Foea	Toma Vilanov	
23 Sâmb.	† Zem. S. I. B.	Linus	
24 Dum.	M. Tecla	Rupertus	
Dum. XVII. d. Rus. Ev. Luca V, 1—10. Gl. 8. Sf. 6.			
25 Luni	C. Eufrosina	Firmin	
26 Marți	† Ad. S. I. Ev.	Ciprian	
27 Mercuri	M. Callstrat	Cosma și Dam.	
28 Joi	C. Hariton	Denceclau	
29 Vineri	C. Chiriac	Mihail	
30 Sâmb.	M. Gregorlu	Ieronim	

Soarele.

1 Sept. răs. 5 ore
42 m. Ap. 6 ore 4 m.
11 Sept. răs. 6 ore
54 m. Ap. 5 ore 44 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—10 bine, 11—12
vânt și ploate, 13—15
bine, 16 ploate, 17—19
zăpadă, 20—21 brumă,
22—30 bine.

Prognosticuri.

În 10 sau 11 a lunii
acestea dacă va fi
senin, poame multe
vom avea, un însă va
fi puțin dar bun. De
voești să știi anul vi-
itor cum va fi, atunci
să te meargă de stejar
și să le crepi și dacă
vei găsi înrânsele
patangen, anul va fi
rău, iar de vei găsi
muscă, anul va fi de
mijloc, iar de vei găsi
verme, an bun va fi,
iar de nu vei găsi
nimica să te temi de
etumă. De vor fi go-
goașe multe, iarna se
începe de vreme.

În luna aceasta
întră Soarele în sem-
nul cerului Cumpăna
și se face ziua cu
noaptea egală.

Siaturi economice.

Hambarele se umplu și cu cucuruz. Bostanii se
culeg și se face imediat după tăierea tulpilor arătura
pentru grâu. Se scot cartofii, dar numai pe vreme uscată.
Adună semințe de la zarzavaturi, scoate-le și le așează în
nisip. Perele iernatice le culege și le pune pe polițe în
pivniță să se înmoaie. Păstrează fructele, mai târziu au
preț bun. Pregătește butoalele pentru vin și poți lua
mierea de la albine.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dum.	Ap. Anania	Remigiu	
Dum. XVIII. d. Rus. Ev. Luca VII. 31—36. Gl. 1. Sf. 7.			
2 Luni	M. Ciprian	† Inq. Păzitori	
3 Marți	M. Dion. Ar.	Teresa Lis.	
4 Mercuri	M. Ierotelu	Francisc Ass.	
5 Joi	M. Haretina	Placid	
6 Vineri	Ap. Toma	Bruno	
7 Sâmb.	M. Sergie	Mareus	
8 Dum.	C. Pelagia	Brigita	
Dum. XIX. d. Rus. Ev. Luca VIII. 11—16. Gl. 2. Sf. 8.			
9 Luni	Ap. Iacob	Dionisie	
10 Marți	M. Eulampie	Francisc B.	
11 Mercuri	Ap. Filip	Nicasiu	
12 Joi	M. Prov. Tar.	Serafin	
13 Vineri	M. Carp	Eduard	
14 Sâmb.	(†) <i>Ev. Persepolis</i>	Calist	
15 Dum.	M. Lucian	Teresia	
Dum. XX. d. Rus. Ev. Luca VIII. 5—15. Gl. 3. Sf. 9.			
16 Luni	M. Longin	Gal	
17 Marți	Pr. Osie	Hedviga	
18 Mercuri	Ev. Luca	Luca	
19 Joi	Pr. Ioil	Petru Alc.	
20 Vineri	M. Artemie	Ioan Cant.	
21 Sâmb.	C. Ilarion	Ilarion	
22 Dum.	A. Averchie	Cordula	
Dum. XXI. d. Rus. Ev. Luca VIII. 41—56. Gl. 4. Sf. 10.			
23 Luni	Ap. Iac. jr. Dni	Ioan Cap.	
24 Marți	M. Areta	Rafail	
25 Mercuri	M. Marcian	Chrisant	
26 Joi	(†) M. Dimitrie	Evarist	
27 Vineri	M. Nestor	Frumențiu	
28 Sâmb.	M. Terentie	Simon și Iuda	
29 Dum.	M. Anastasia	Narcis	
Dum. XXII. d. Rus. Ev. Luca XXI. 19—31. Gl. 5. Sf. 11.			
30 Luni	M. Zenoute	Alfons	
31 Marți	Ap. Eustachie	Antoniu	

Insemnări.

Soarele.

1 Oct. răs. 8 ore
20 m. Ap. 6 ore 5 m.
11 Oct. răsare 6 ore
34 m. Ap. 5 ore 45 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—4 bine, 5 ploaie,
6—26 bine și brumă,
27 zăpadă, 28 bine,
29 zăpadă, 30—31 vânt.

Prognosticurile.

Dacă în luna aceasta nu va pica frunza de pe pomi înseamnă că va fi iarnă aspră și lute, iar de vor fi omide și alți mulți viermi vor fi. Dacă va ploua la sfârșitul lunii acestela, vara va fi de vreme și roditoare, iar de va fi ploaie cu piatră la apusul soarelui, va fi roada de mijloc. Bine să tei seama, în ce zi din luna aceasta va cădea zăpadă și din ziua aceea vei număra zilele până la nașterea lunii viitoare, fiindcă atâta va ploua și va ninge la iarnă. Unii numără zilele din nașterea lunii acestela de acum până la ziua întru carea va fi cea dintâi naștere a luminei.

Siaturi economice.

După ziua Crucii se începe gândul sămănăturilor de toamnă. Vitele acum se pun pe iesle, fă-ți socoteala cu nutrețul. Adu-ți la cale grajdurile și nu risipi cu hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nucile se usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile lungi, fusul se întoarce și cărturarul din casă cetește și altora câte ceva bun.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Mercuri	Cosma și Dam.	† Toți sfinții	
2 Joi	M. Achindin	Ziua morților	
3 Vineri	M. Achepsima	Hubert	
4 Sâmb.	C. Ioaniche 	Carol Bor.	
5 Dum.	M. Galacteon	Emeric	
Dum. XXIII. d. Rus. Ev. Luca XIX. 19—31. Gl. 6. Sf. 1.			
6 Luni	P. Pavel	Leonard	
7 Marți	SS. 33 M. d. M.	Engelbert	
8 Mercuri	(†) Arb. Mihail și Gavril	Vital	
9 Joi	M. Onisifor	Teodor	
10 Vineri	Ap. Erast	Andrieu Av.	
11 Sâmb.	M. Viet. și Mina 	Martin ep.	
12 Dum.	P. Ioan Milost.	Didacus	
Dum. XXIV. d. Rus. Ev. Luca X. 25—37. Gl. 7. Sf. 2.			
13 Luni	† Ioan G. d. aur	Stanislau	
14 Marți	† Ap. Filip	Iosafat	
15 Mercuri	M. Gurie	Gertruda	
16 Joi	† Ap. Ev. Matei	Edmund	
17 Vineri	P. Grigorie	Grigore	
18 Sâmb.	M. Platon	Odon	
19 Dum.	Pr. Avdie 	Elisabeta	
Dum. XXV. d. Rus. Ev. Luca XVIII. 18—27. Gl. 8. Sf. 3.			
20 Luni	C. Grig. Decap.	Felix	
21 Marți	(†) Intrarea la biserică	† Intr. în bis.	
22 Mercuri	Ap. Filimon	Cecilia	
23 Joi	P. Amfilohie	Clemens	
24 Vineri	P. Clement	Ioan	
25 Sâmb.	† M. Ecaterina	Ecaterina	
26 Dum.	C. Alpie 	Silvestru	
Dum. XXVI. d. Rus. Ev. Luca XVIII. 18—27. Gl. 1. Sf. 4.			
27 Luni	M. Iac. Persul	Advent	
28 Marți	M. Ștef. cel nou	Rufus	
29 Mercuri	M. Paramon	Saturnin	
30 Joi	† Ap. Andreiu	Andrieu	

Soarele.

1 Nov. răs. 7 ore
4 m. Ap. 5 ore 8 m.
11 Nov. răsare 7 ore
18 m. Ap. 4 ore 55 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—3 bine, 4 vânt
și frig, 5—7 bine, 8—10
vânt, zăpadă, frig și
ger, 11—23 bine, 24 ză-
padă, 25—26 ger, 27—30
bine.

Prognosticuri.

În ce timp va fi
timpul la 26 ale lunii
lui Noembrie, ase-
menea va fi și în luna
lui Februarie și ce-
lelalte zile până la
sfârșitul lunii. Să te
seama cum se va
preface vremea întru
aceea zi, așa într'un
timp va fi timpul și
în lunile viitoare,
adecă în Martie, Apr.
și altele până la îm-
plintrea anului. Dacă
va tuna când soarele
se va afla în semnul
Săgetătorului însem-
nează, că săcara să-
mănată la loc înalt
va fi bună, iar cea-
laltă slabă.

Insemnări.

Sfaturi economice.

Se scoate gunoiul, se sădesc pomi, se sapă ră-
zoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul lor, se
nu-t roadă iepurii. Se strânge varza și se pune pe iarnă.
Vișa se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce
în ordine casa și grădina.

Zilele	Calendarul Iulian	Gregorian	
1 Dineri	Pr. Naum	Natalia	
2 Sâmb.	Pr. Avacum	Bibiana	
3 Dum.	Pr. Sofronie ☾	Franc. Xaver	
Dum. XXVII. d. Rus. Ev. Luca XIII, 10—27. Gl. 3. Sf. 5.			
4 Luni	† M. Varvara	Barbara	
5 Marți	C. Sava cel sf.	Sava	
6 Mercuri	(†) P. Nicolae	Nicolae	
7 Joi	P. Ambrozie	Ambrosie	
8 Vineri	C. Patapie	† Conceptio	
9 Sâmb.	† Zem. Sf. Ane	Petru F.	
10 Dum.	M. Mina ☽	Melchiade	
Dum. XXVIII. d. Rus. Ev. Luca XIII, 10—27. Gl. 3. Sf. 6.			
11 Luni	C. Danil st.	Damacus	
12 Marți	† P. Spiridon	Maxențiu	
13 Mercuri	M. Eustratie	Lucia	
14 Joi	M. Tirs și soții	Spiridon	
15 Dineri	† M. Elefterie	Chiliana	
16 Sâmb.	Pr. Ageu	Eusebiu	
17 Dum.	Pr. Danil	Gazar ep.	
Dum. Strămoșilor. Ev. Luca XII, 16—24. Gl. 1. Sf. 4.			
18 Luni	M. Sebastian ☽	Grațian	
19 Marți	M. Bonifaciu	Menesiu	
20 Mercuri	M. Ignatie	Liberat	
21 Joi	M. Iuliana	Ap. Toma	
22 Vineri	M. Anastasia	Flavian	
23 Sâmb.	SS. 40 M. Crit.	Victoria	
24 Dum.	M. Eugenia	Adam și Eva	
Dum. înainte de Nașt. D-lui. Ev. Mat. I, 1—25. Gl. 2. Sf. 5.			
25 Luni	(†) Epistola D-lui	† Ep. D-lui	
26 Marți	(†) S. Euse. de N-zeu ☽	† S. Silvan	
27 Mercuri	(†) M. Ștefan	† Ep. Ioan	
28 Joi	SS. 20 mit M.	Pruncii nev.	
29 Vineri	Pruncii uc. de l.	Ep. Toma	
30 Sâmb.	M. Anisia	Eugeniu	
31 Dum.	C. Melania	Silvestru	

Toate drepturile rezervate.

Târgurile anuale din Transilvania

întocmite după datele adunate dela comunele respective.

(De neexactitatea datelor nu răspundem).

Rugăm onor. primării comunale să binevoiască a ne comunica orice schimbări s'ar face în privința târgurilor.

	= Târg de marfă		= Târg de vite cornute
	= " " vite		= " " oi.
	= " " cai		= " " porci

Târgurile aranjate în ordine alfabetică.

- Abrud și 6 Martie, 8 Mai, 31 Iulie, 25 Sept., 18 Dec.
 Agârbiclu (jud. Târn. mare) 20 Martie, 29 Oct.
 — 21 Martie și 30 Octomvrie.
 Agârbiclu (jud. Turda) 16—18 Martie, 12—14 Nov.
 — 19 Martie, 15 Noemvrie.
 Agnita (jud. Târn. mare) 31 Martie—1 Aprilie,
 23—24 Iunie, 12—13 Oct., 18—20 Dec. — 3 Aprilie,
 26 Iunie, 14 Oct., 21 Decemvrie
 Agoștin (jud. Târn.-mare) 29 Martie, 2 Iulie,
 12 Sept., 15 Dec. — 30 Martie, 3 Iulie, 13 Sept.,
 16 Decemvrie.
 Alta-Mare 15 Febr., 18 Mai, 28 Dec. — 16 Febr.,
 19 Mai, 29 Dec.
 Aiud 22—23 Ian., 1 Martie, 5—6 Mai, 10 Iunie,
 16—17 August, 13—14 Oct. 1—4 Mai. — 25 Ian-
 uarie, 8 Mai, 19 Aug., 16 Oct
 Alămor și 4 Martie, 3 Septemvrie.
 Alba-Iulia 1—3 Aprilie, 23—25 Iulie, 27—29 Sept.,
 14—16 Dec. — 4 Aprilie, 26 Iulie, 30 Septemv.,
 17 Decemvrie,

- Aleşd ☉ 1—2 Martie, 15—16 Iunie, 21—22 Septemvrie,
14—15 Decemvrie.
- Alma (jud. Târnava mică) 🐎 20 Ian., 18 Aprilie,
21 Iunie, 22 Nov. — ☉ 23 Ian., 21 Apr., 25 Iunie,
25 Nov.
- Almaşul mare (jud. Cluj) ☉ 6 Febr., 2 Iulie, 25 Oct.
- Alţina 🐎 18—19 Febr., 18—19 Aprilie, 29—30 Aug.,
16—17 Nov. — ☉ 20 Febr., 20 Apr., 31 Aug., 18 Nov.
- Amnaş 🐎 7 Febr., 7 Iulie. — ☉ 8 Febr., 8 Iulie.
- Apold (jud. Târnava-mare) 🐎 18 Martie, 9 Dec. —
☉ 20 Martie, 11 Dec.
- Apoldul-de-sus 🐎 17—18 Ian., 17—18 Martie, 17—18
Iulie, 17—18 Nov. — ☉ 19 Ian., 19 Martie, 19 Iulie,
19 Noemvrie.
- Apoldul-de-jos 🐎 2 Ian., 16 Apr., 10 Aug., 20 Oct. —
☉ 3 Ian., 17 Apr., 11 Aug., 21 Oct.
- Arad 🐎 24—25 Martie, 30 Iunie—1 Iulie, 3—4 Nov.
— ☉ 24—28 Martie, 30 Iunie—4 Iulie, 3—7 Nov.
- Archita (jud. Târn. mare) 🐎 21 Aprilie, 13 Octomvr.
🐎 19 Aprilie. — ☉ 24 Apr., 16 Octomvrie.
- Archiud ☉ 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Ardihat 🐎 1 Ian., 5 Aprilie, 31 Iulie, 19 Sept. —
☉ 2 Ian., 6 Apr., 1 Aug., 20 Sept.
- Armeni (jud. Sibiu) 🐎 şi ☉ 5 Februarie, 19 Iulie.
- Arpaşul-de-jos 🐎 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Septemv.,
9—10 Oct. — ☉ 22 Martie, 6 Iulie, 21 Sept., 11 Oct.
- Asuajul de sus (Sălaj) 🐎 20 Ian., 20 Martie, 4 Iulie,
24 Septemvrie — ☉ 21—22 Ianuarie, 21—22 Martie,
5—6 Iulie, 25—26 Septemvrie.
- Aţel 🐎 11 Febr., 20 Aprilie, 8 August, 3 Decemvrie.
— ☉ 14 Febr., 23 Aprilie, 11 Aug., 6 Decemvrie.
- Atid (jud. Mureş) ☉ 31 Ian., 1 Aprilie, 2 Iunie, 26 Sept.
- Avrig 🐎 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Octomvrie.
— ☉ 20 Martie, 2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.
- Axente Sever (Frâua, jud. Târn.-mare) 🐎 12 Apr.,
1 Octomvrie. — ☉ 14 Apr., 2 Oct
- Bachnea 🐎 18—21 Februarie, 7—30 Mai, 28—30 Iulie,
27—29 Sept., 12—14 Decem. — ☉ 22 Febr., 31 Mai,
31 Iulie, 30 Sept., 15 Dec.

- Băgaciu 7 Martie, 24 Octomvrie.
- Bagin 17 Iunie, 11 Nov.
- Bala-de-Criș și 15 Martie, 21 Iunie, 20 Sept.,
20 Decemvrie.
- Bala-mare 16 Ianuarie, 13 Martie, 12 Iunie, 21 Aug.,
13 Noemvrie. — 17 Ian., 14 Martie, 13 Iunie,
22 Aug., 14 Noemvrie.
- Bălăușeri (Târn.-mică) 2 Martie, 7 Mai, 16 Iulie,
12 Sept., 12 Oct., 19 Dec. — 3 Martie, 8 Mai,
17 Iulie, 13 Sept., 13 Oct., 20 Dec.
- Bălcaciu 15—17 Martie, 6—8 Nov. — 18 Mart.,
9 Noemvrie.
- Balșa (j. Hunedoara) și 25 Martie, 24 Iunie, 26 Oct.
- Band   și 28—30 Apr., 28—31 Oct —
 1 Mai, 1 Nov.
- Baraolt 31 Ianuarie—2 Febr., 30 Mai—1 Iunie,
18—20 Aug., 9—11 Nov. — 3 Februarie, 2 Iunie,
21 Aug., 12 Noemvrie.
- Bârghiș 7 Mai, 8 Oct. — 8 Mai, 9 Oct.
- Bărzava (jud. Arad) 5 Martie, 14 Mai, 18 Iunie, 30 Iulie,
8 Oct., 17 Dec.
- Bătaia (jud. Arad) 18 Martie, 1 Iulie, 23 Oct. —
 19 Martie, 2 Iulie, 29 Octomvrie.
- Bătaii mari 21 Ian., 13 Apr., 31 Iulie, 7 Oct.
- Batoș 25—26 Ian., 19—20 Mai, 12—13 Nov. —
 27 Ian., 21 Mai, 14 Noemvrie.
- Bazna și 29 Martie, 29 Iulie. — 1 Aprilie,
1 August.
- Beclean 5 Aprilie, 4 Iunie, 3 Sept., 26 Noemvrie.
— 6 Aprilie 5 Iunie, 4 Septemvrie, 27 Noemvrie.
- Bela 20 Febr., 20 Aug., 20 Noemvrie. — 23 Febr.,
23 August, 23 Noemvrie.
- Beluș și 16 Febr., 4 Mai, 3 August, 9 Nov.
- Berchez 13 Ianuarie, 28 Aprilie, 23 Iunie, 27 Oct.
- Berchieș 29 Iunie.
- Bezid (jud. Odorheiu) 31 Mai—1 Iunie, 1—2 Oct.,
11—12 Dec. — 2 Iunie, 3 Oct., 13 Dec.
- Bicazul Ardelean 7—8 Aprilie, 28—30 Sept. —
 9 Aprilie, 1 Oct.

- Blertan 14—15 Aprilie, 2—3 Septembrie, 20 Dec.
— 17 Apr., 5 Sept., 23 Decembrie.
- Bileag (j. Năsăud) 22 Martie.
- Bistrița 26—28 Febr., 14—16 Mai, 24—29 August,
19—21 Noembrie. — 17 Mai, 30 Aug., 22 Nov.
- Blaj 29—31 Martie, 29 Iunie—1 Iulie, 25—27 Sept.,
3—5 Decembrie. — 1 Aprilie, 2 Iulie, 28 Sept.,
6 Decembrie.
- Bogatul Român (jud. Sibiu) și 8 Apr., 5 Iulie,
26 Oct.
- Bogoz 20—22 Martie. — 23 Martie.
- Bogașă 30 Martie—2 Aprilie, 18—21 Mai, 6—9 Iulie,
14—17 Sept.
- Boian 10—12 Martie, 11—13 Iunie, 10—12 Sept.,
11—13 Dec. — 13 Martie, 14 Iunie, 13 Sept.,
14 Decembrie.
- Bontida 13 Ian., 19 Martie, 29 Iunie, 21 August,
20 Oct. — 14 Ian., 20 Martie, 30 Iunie, 22 Aug.,
21 Octombrie.
- Boroșineu (jud. Arad) 6 Ian., 15 Iulie, 7 Oct. —
 7 Ian., 16 Iulie, 8 Octombrie.
- Boroșneul-mare 22 Februarie, 17 Mai, 23 August,
8 Nov. — 23 Febr., 18 Mai, 24 August, 9 Nov.
- Boroșsebeș 26 Apr., 27 Sept., 6 Dec.
- Borșa și 13 Mai, 26 August, 23 Septembrie,
14 Oct., 7 Nov.
- Bozoviciu 3 Aprilie, 15 Mai, 2 Oct., 18 Dec. —
 4 Apr., 16 Mai, 3 Oct., 19 Dec.
- Brad (județul Hunedoara) și 2 Martie, 1 Iunie,
7 Sept., 7 Dec.
- Bran 7 Aug., 5 Oct. — 8 Aug., 6 Oct.
- Brașov 6 Aprilie, 12 Iunie, 23 Octombrie. —
 24 Octombrie.
- Brateiu și 10 Martie, 31 Aug., 28 Oct., 28 Dec.
- Brețcu 24 Ian., 6 Aug., 25 Sept. — 25 Ianuarie,
7 August, 26 Sept.
- Bruilă 1 Martie, 24 Octombrie.
- Budiul-de-Câmpie (jud. T.-Arieș) 28—30 Mai. —
 31 Mai, 11 Nov.

- Buia 🐎 25 Martie, 25 Oct. — 🏠 27 Martie, 27 Oct.
- Bunesti (jud. Târnava-mare) 🐎 10—11 Februarie, 15—16 August. — 🏠 12 Febr., 17 August.
- Buteni (jud. Arad) 🐎 și 🏠 30 Ian., 5 Iunie, 4 Sept., 18 Dec.
- Buza 🐎 19 Ianuarie, 19 Aprilie, 27 Iulie, 25 Oct. — 🏠 20 Ian., 20 Apr., 28 Iulie, 26 Octombrie.
- Buziaș (j. Timiș) 🐎 22 Ianuarie, 22 Aprilie, 22 Iulie, 7 Octombrie.
- Cacova (jud. C.-Severin) 🐎 19 Aprilie, 27 Sept. — 🏠 20 Apr., 28 Sept.
- Cal 🐎 19—21 Ian., 22—24 Mai, 1—3 Oct. — 🏠 22 Ian., 25 Mai, 4 Oct.
- Câlnic (j. Alba) 🐎 7 Apr., 3 Iulie, 2 Dec. — 🏠 8 Apr., 4 Iulie, 3 Dec.
- Câmpeni 🏠 30 Martie, 25 Mai, 9 Iulie, 28 August, 5 Nov.
- Câmpia-Turzii (jud. Turda) 🐎 31 Ian.—2 Febr., 5—7 Iulie, 18—20 Oct. — 🏠 3 Febr., 8 Iulie, 21 Oct.
- Căpânaș (jud. C.-Severin) 🏠 13 Ian., 21 Martie, 5 Mai, 29 Mai, 6 Iulie, 20 Sept., 20 Nov.
- Caransebeș 🐎 26 Ian., 27 Aprilie, 3 August, 5 Oct. — 🏠 28—28 Ian., 27—29 Apr., 3—5 August, 5—7 Octombrie.
- Cârța (jud. Făgăraș) 🐎 20 Martie, 20 Iulie. — 🏠 21 Martie, 21 Iulie.
- Carțfalău (jud. Ciuc) 🐎 6 Febr., 23 Iunie, 15 Oct. — 🏠 7 Febr., 24 Iunie, 16 Oct.
- Cața (jud. T.-mare) 🐎 17 Febr., 6 Mai, 15 Sept., 16 Dec. — 🏠 18 Febr., 7 Mai, 16 Sept., 17 Dec.
- Cătina (jud. Cluj) 🐎 1—2 Febr., 25—26 Apr., 25—26 Iulie, 25—26 Oct. — 🏠 3 Febr., 27 Apr., 27 Iulie, 27 Octombrie.
- Cazon (jud. Ciuc) 🏠 1 Mai, 2 Iulie, 27 Nov.
- Cehul-Silvaniei 🐎 22 Februarie, 29 Aprilie, 14 Iunie, 26 Iulie, 13 Sept., 18 Oct., 20 Dec. — 🏠 23 Febr., 30 Aprilie, 15 Iunie, 27 Iulie, 14 Septembrie, 19 Oct., 21 Decembrie.
- Cermeiu (jud. Arad) 🏠 2 Apr. 2 Iulie, 29 Oct.
- Cernatu (jud. Brașov) 🐎 și 🏠 3 Mai, 20 Sept.

- Cernatul-de-jos și 2 Aprilie, 5 Iulie 21 Dec.
 Cetatea-de-baltă (jud. T.-mică) 18 Febr., 31 Martie,
 și 2 Iunie, 18—19 Aug., 5—6 Oct., 15 Dec.
 — 3 Apr.
- Chezdi-Oșorhei 7—8 Ian., 6—7 Mai, 26—27 Oct. —
 9 Ian., 8 Mai, 28 Octomvrie.
- Chibed (j. Odorheiu) 16—17 Febr., 16—17 Mai,
 29—30 Nov. — 19 Febr., 19 Mai, 2 Dec.
- Chindul-mic 19—21 Februarie, 4—6 Noemvrie. —
 22 Febr., 7 Nov.
- Chiochiș 6 Apr., 30 Oct.
- Chirpăr 26 Ian., 1 Apr., 10 Iulie. — 28 Ian.,
 3 Apr., 12 Iulie.
- Chișineu-Criș 22 Aprilie, 23 Sept., 16 Decemvrie.
 — 23 Aprilie, 24 Sept., 17 Dec.
- Ciachi-Gârbău 13 Febr., 29 Mai, 28 Septemvrie.
 — 14 Februarie, 30 Mai, 29 Sept.
- Ciacova 16—19 Martie, 1—4 Iunie, 31 August—3 Sept.,
 12—15 Oct., 9—12 Nov.
- Cil (j. Arad) și 3 Apr., 5 Iulie, 23 Octomvrie,
 11 Decemvrie.
- Cinc (judetul Făgăraș) 3 Martie, 19 Mai, 29 Sept.,
 2 Decemvrie. — 6 Martie, 22 Mai, 2 Oct., 11 Dec.
- Cineșor (jud. Făgăraș) 17 Martie, 15 Iul., 20 Oct.
 — 20 Martie, 16 Iulie, 21 Oct.
- Ciocman 8 Ianuarie, 1 Nov.
- Cisnădie 29 Iunie.
- Ciuc-Sângeorgiu (jud. Ciuc) 2 Aprilie, 17 Dec.
 — 3 Apr., 18 Dec.
- Cluj 3 și 8—9 Ian., 10—11 Martie, 12—13
 Iunie, 29—30 Aug., 10 Oct.—1 Nov. 24—25 Apr.
 — 10 Ian., 12 Martie, 13 Iunie, 1 Sept., 2 Nov.
- Codlea 24 Apr., 29 Septemv. — 25 Apr., 30 Sept.
- Cojocna 10—11 Apr., 3—4 Nov. — 12 Aprilie,
 5 Noemvrie
- Comloșul mare (Timiș) 4 Martie, 10 Iunie, 26 Aug.
 — 5 Martie, 11 Iunie, 27 August.
- Copalnic-Mănăstur (jud. Satu-Mare) 28 Februarie,
 11 Aprilie, 23 Mai, 22 August, 17 Oct., 5 Dec. —

- ☉ 1 Martie, 12 Aprilie, 24 Mai, 23 Aug., 13 Oct.,
 6 Decembrie.
- Copșa-mare 🐎 21 Aug. — ☉ 24 August.
- Copșa-mică 🐎 și 🐎 25 Aprilie, 🐎 29 Iunie,
 20 August, 13 Oct. 🐎 21 Apr. — ☉ 28 Aprilie,
 23 August.
- Cornățel 🐎 31 Martie, 1 Aug. — ☉ 1 Aprilie, 2 Aug.
- Corund (județul Odorhei) 🐎 15 Ianuarie, 11 Mai,
 1 Iulie, 22 August. — ☉ 18 Ianuarie, 13 Mai, 4 Iulie,
 25 Aug.
- Covasna 🐎 10 Febr., 1 Mai, 21 Iulie, 10 Noembrie.
 — ☉ 11 Febr., 2 Mai, 22 Iulie, 11 Noembrie.
- Cozmeni (jud. Ciuc) 🐎 22—23 Ian., 19—20 Aug. —
 ☉ 25 Ian., 21 Aug.
- Crasna 🐎 16 Ianuarie, 10 Aprilie, 30 Mai, 10 Iulie,
 29 Aug., 9 Oct. — ☉ 17 Ianuarie, 11 Aprilie, 31 Mai,
 11 Iulie, 30 Aug., 10 Oct.
- Crihalma (jud. Târnava mare) 🐎 25 Martie, 1 Iulie,
 1 Decembrie. — ☉ 26 Mart., 2 Iulie, 2 Dec.
- Criș (jud. Târn.-mare) 🐎 5 Ianuarie, 10 Iunie, 10 Oct.
 — ☉ 7 Ianuarie, 12 Iunie, 12 Oct.
- Crișpatac (jud. Odorhei) ☉ 24 Febr., 16 Iunie, 4 Oct.
- Criș (jud. Târn.-Mare) 🐎 22 Ian., 29 Aug. — ☉ 25
 Ian., 1 Sept.
- Cuciu ☉ 10 Aprilie, 25 Noembrie.
- Dacia (jud. Târn.-mare) 🐎 și ☉ 1—2 Febr., 12—13
 Ian., 20—21 Oct.
- Dala săsească 🐎 4—5 Aprilie, 10—11 Oct. — ☉ 6—7
 Apr., 12—13 Oct.
- Dalboșeț (jud. C.-Severin) ☉ 10 Martie, 23 Octombrie.
- Daneș 🐎 2—4 Martie, 17—19 Iunie, 2—4 Oct. — ☉ 5
 Martie, 20 Iunie, 5 Octombrie.
- Dârlos 🐎 18 Martie, 19 Iunie, 8 Oct. — ☉ 20 Mart.,
 21 Iunie, 10 Oct.
- Dealul-Frumos (jud. Târnava-mare) 🐎 și ☉ 12 Sept.
- Deda (jud. Muraș) 🐎 16—18 Ian., 4—6 Apr., 18—20
 Sept. — ☉ 19 Ian., 7 Apr., 29 Mai, 21 Sept.
- Dej 🐎 și ☉ 28 Febr.—1 Mart., 11 Apr., 30—31 Mai,
 15—16 Aug., 17 Oct., 12—13 Dec.

- Deta** (Timiș) 18—19 Mart., 10—11 Iunie, 9—10 Sept., 25—26 Nov.
- Deva** 10—11 Ianuarie, 10—11 Mai, 31 Iulie—1 Aug. 27—28 Oct. — 14 Ian., 13 Mai, 3 Aug., 30 Octomvrie.
- Dezna** (j. Arad) și 18 Martie, 13 Mai, 9 Sept., 18 Noemvrie.
- Dicio-Sânmărtin** 26—28 Februarie, 28—30 Aprilie, 21—23 Iulie, 12—14 Octomv. — 1 Martie, 1 Mai, 24 Iulie, 15 Octomvrie.
- Ditrân** 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Apr., 14—16 Iulie, 22—24 Nov. — 3 Febr., 1 Mai, 17 Iulie, 25 Nov.
- Dobra** (jud. Hunedoara) 22 Aprilie, 7 Iunie, și 23 Apr., 8 Iunie, 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.
- Drag** (județul Cluj) 5 Aprilie, 6 Iulie, 18 August, 7 Noemvrie 5 Iulie, 17 August. — 6 Aprilie, 7 Iulie, 19 Aug., 8 Noemvrie.
- Drașov** 10 Aprilie, 28 Aug. — 11 Aprilie, 29 Aug.
- Drăușeni** (jud. T. mare) 26—28 Febr. 29—31 Oct. — 1 Martie, 1 Noemvrie
- Duca I. G.** (fost Cristur, jud. Odorheiu) 21—22 Febr., 1—2 Mai, 4—5 Iulie, 8—9 Sept., 14 Nov. Vite de prăsilă: 28 Februarie—1 Martie. 28 Apr., 6 Sept. și 24 Febr., 4 Mai, 7 Iulie, 11 Sept.
- Dumbrăveni** (Ibașfalău) 24 Ian., 23 Martie, 16 Mai, 2 Iulie, 18 Sept., 17 Noemv. — 27 Ian., 26 Mart., 19 Mai, 5 Iulie, 21 Sept., 20 Nov
- Eted** (jud. Odorheiu) 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 3—4 Iunie, 27—28 Sept. — 3 Febr., 4 Aprilie, 5 Iunie, 29 Sept.
- Făgăraș** 15 Martie, 2 Iunie, 7 Sept., 4 Dec. — 17 Martie, 4 Iunie, 9 Sept., 7 Dec.
- Făget** (jud. Severin) și 2 Ianuarie, 22 Febr., 29 Martie, 14 Mai 20 Iunie, 11 Aug. 22 Oct., 2 Dec.
- Fântânele** (jud. Odorheiu) 22—24 Ian., 9—11 Iun., 22—24 Nov. — 25 Ian., 12 Iunie, 25 Nov.
- Farcașlaca** (jud. Odorheiu) 5—7 Mai, 16—18 Aug., 9—11 Nov. — 8 Mai, 19 Aug., 12 Nov.

- Feldioara (jud. Braşov) 24 Martie, 13 Dec. —
 şi 1 Iulie. 25 Martie, 14 Dec
- Felmer (j. Făgăraş) 1 Aprilie, 1 Sept. — 2 Apr.,
 2 Septembrie.
- Ferihaz (jud. Târn.-mare) 21 Martie, 20 Oct. —
 22 Martie, 21 Oct
- Frata (jud. Cluj) 5—7 Mai, 1—3 Aug., 7—9 Nov.
- Frumoasa 4—6 Ian., 11—13 Apr., 27—29 Iunie,
 6—8 Septemv. — 7 Ianuarie, 14 Aprilie, 30 Iunie,
 9 Septembrie.
- Gâlgău (jud. Solnoc-Dobâca) 20 Aprilie, 7 Sept.
 — 21 Apr., 8 Sept
- Gârbova 15 Mai, 29 Oct. — 17 Mai, 31 Oct.
- Gârcei (Sălagiu) 19 Mart., 24 Iunie, 21 Sept., 25 Nov.
- Geaca (jud. Cluj) 6 Iulie.
- Geoagiu-de-jos (jud. Hunedoara) 6—7 Aprilie,
 1—2 Iulie, 3—4 Septembrie, 18—19 Decembrie. —
 8 Aprilie, 3 Iulie, 5 Sept., 20 Dec.
- Gheorgheni (jud. Ciuc) 29—31 Martie, 12—14 Iunie,
 4—6 Sept., 10—12 Decemv. — 1 Aprilie, 15 Iunie,
 7 Septembrie, 13 Decembrie.
- Gherla 2 Februarie, 27 Apr., 1 Iunie, 27 Iulie,
 26 Oct., 21 Dec. 24 Aprilie. — 3 Februarie,
 28 Apr., 2 Iunie, 28 Iulie, 27 Oct., 22 Dec.
- Ghierteniş (jud. Timiş) 2 Apr., 11 Iunie, 17 Septemv.
- Ghimeş-Făget (Ciuc) 20—21 Ian., 22—23 Aug. —
 22 Ian., 24 Aug.
- Ghindari (jud. Odorheiu) 21—22 Apr., 21—22 Iunie,
 6—7 Sept., 29—31 Dec. 19—20 Aprilie. 27—
 28 Dec. — 24 Aprilie, 24 Iunie, 9 Septembrie,
 2 Ian. 1940.
- Ghloroc (j. Arad) 9 Apr., 24 Septembrie.
- Gialacuta 23—24 Ian., 10—11 Iunie, 23—24 Nov.
 — 25 Ian., 12 Iunie, 25 Noembrie.
- Gilău (j. Cluj) 19 Apr., 23 Iulie, 10 Decembrie. —
 20 Apr., 24 Iulie, 11 Decembrie.
- Gurghiu 21—22 Apr., 8—9 Sept. — 23 Aprilie,
 10 Septembrie.

- Guruslân 28 Ianuarie, 19 Febr., 13 Mai, 18 Aug.,
20 Noemvrie — 29 Ianuarie, 20 Febr., 14 Mai,
19 Aug., 21 Noemvrie.
- Haldacut (Timiș) 16 Ian., 16 Mai, 14 Sept.
- Hălmagiu (jud. Arad) și 25 Febr., 1 Aprilie, 1 Iulie,
9 Sept., 9 Dec.
- Hălmeag 11 Apr., 15 Oct. — 12 Aprilie, 16 Oct.
- Hărăscrac (jud. M-Turda) 9—11 Martie, 29 Iunie—
1 Iulie, 13—15 Aug., 16—18 Nov. — 12 Mart.,
2 Iulie, 16 Aug., 19 Noemvrie.
- Hășmașul-Lăpușului 25 Martie, 6 Dec.
- Hațeg 30—31 Ianuarie, 28—31 Martie, 12—13 Aug.,
4—5 Sept. — 2 Febr., 1 Apr., 15 Aug., 8 Sept.
- Hendorf (jud. T.-mare) 14 Apr., 14 Iulie, 8 Nov.
— 16 Aprilie, 16 Iunie, 10 Nov.
- Hida (jud. Cluj) 6 Apr., 28 Sept. și 26
Iun., 18 Dec. — 7 Apr., 29 Sept.
- Hodod (jud. Sălaj) 9 Ianuarie, 13 Martie, 15 Mai,
26 Iunie, 17 Iulie, 25 Sept., 23 Octomv., 27 Nov.
— 10 Ian., 14 Martie, 16 Mai, 27 Iunie, 18 Iulie,
26 Sept., 24 Oct., 28 Nov.
- Hodoș 25—27 Ianuarie, 14—16 Apr., 18—20 Sept.
 11—13 Apr. — 28 Ianuarie, 17 Aprilie, 21 Sept.
- Hoghiag 1 Aprilie, 26 August.
- Homorod 15 Mart., 30 Iunie, 15 Nov. — 17 Mart.,
1 Iulie, 17 Nov.
- Hosman (jud. Sibiu) 7 Apr., 22 Sept — 9 Apr.,
24 Septemvrie.
- Huedin 24 Ian., 21 Februarie, 3 Apr., 22 Mai,
25 Iulie, 20 Sept., 24 Nov., 18 Dec. — 25 Ian.,
22 Februarie, 4 Aprilie, 23 Mai, 26 Iulie, 21 Sept.,
25 Noemvrie, 19 Decemvrie.
- Hunedoara 22—24 Mart., 25—27 Mai, 26—28 Iunie,
26—28 August, 11—13 Noemvrie. 24—25 Iunie.
— 25 Martie, 28 Mai, 29 Iunie, 29 Aug., 14 Nov.
- Iacobeni 27 Apr., 26 Octomvrie. — 29 Aprilie,
28 Octomvrie.
- Iara de jos (jud. Turda) 28—30 Apr., 30 Sept. —
2 Oct. — 1 Mai, 3 Octomvrie.

- Ieciu (jud. M.-Turda) ☉ 2 Iulie.
- Iernut 🐎 2-3 Ian., 4-5 Martie, 4-5 Mai, 4-5 Iulie, 4-5 Sept. 4-5 Noemvrie. — ☉ 4 Ian., 6 Martie, 6 Mai. 6 Iulie, 6 Sept., 6 Nov.
- Ighiu 🐎 20-25 Mai, 20-25 Octomv. — ☉ 26 Mai, 26 Octomvrie.
- Ileanda-mare 🐎 9 Febr., 1 Mai, 17 Aug., 15 Oct. — ☉ 10 Febr., 2 Mai, 18 Aug., 16 Oct.
- Ileni (jud. Treiscaune) 🐎 și ☉ 10 Ianuarie, 1 Mai, 2 Septemvrie.
- Illa (jud. Hunedoara) 🐎 28 Mai, 23 Iunie, 14 August, 28 Septemv. 🐎 și ☉ 7 Ian., 25 Martie, 29 Mai, 24 Iunie, 15 August, 29 Septemvrie.
- Jibău (jud. Sălaj) 🐎 și ☉ 22-23 Februarie, 29-30 Martie, 3-4 Mai, 7-8 Iunie, 5-6 Iulie, 2-3 Aug., 18-19 Oct., 20-21 Dec.
- Jibert (j. Târn.-mare) 🐎 1 Mai, 1 Aug., 20 Dec. — ☉ 2 Mai, 2 Aug., 21 Dec.
- Jidveiu (jud. Târn.-mică) 🐎 15-17 Ian., 15-17 Mai, 4-6 Septemvrie. 22-24 Nov. — ☉ 18 Ian., 18 Mai, 7 Sept., 25 Noemvrie.
- Jimborul-mare ☉ 20 Ian., 11 Apr., 30 Mai, 27 August, 22 Nov.
- Jucul-de-jos 🐎 1-3 Mai.
- Lăpuș (jud. Someș) 🐎 17 Mart., 14 Iunie, 6 Aug., 6 Dec. — ☉ 18 Mart., 15 Iunie, 7 August, 7 Dec.
- Lăpușul unguresc 🐎 18 Ianuarie, 13 Mai, 6 Iulie, 26 Sept. — ☉ 19 Ian, 14 Mai, 7 Iulie, 27 Sept.
- Laslea 🐎 15 Febr., 15 Iulie, 15 Oct. — ☉ 18 Febr, 18 Iune, 18 Oct.
- Lechința (jud. Năsăud) 🐎 27-28 Febr., 23-24 Apr., 30-31 Mai, 19-20 Sept., 18-19 Dec. — ☉ 1 Mart., 25 Apr., 1 Iun., 21 Sept., 20 Dec.
- Lipova (jud. Timiș) ☉ 24 Apr., 20 Iulie, 8 Sept., 8 Nov.
- Lona (j. S.-Dobâca) 🐎 și ☉ 23 Ian., 24 Mai, 16 Aug.
- Lovnic 🐎 5 Martie, 6 Iulie. — ☉ 7 Martie, 8 Iulie.
- Ludoș (jud. Sibiu) 🐎 15 Apr., 27 Sept. — ☉ 16 Apr., 28 Septemvrie.
- Lugoj 🐎 și ☉ 7 Febr., 21 Martie, 9 Mai, 4 Iunie, 8 Aug., 17 Oct., 12 Decemvrie.

- Lunca** (jud. Hunedoara) ☉ 25 Aprilie, 21 Septembrie.
Lupșa (j. T.-Arieș) 🐎 și ☉ 11 Ian., 3 Mai, 20 Iul.,
 18 Sept., 21 Nov
- Macfalău** 🐎 21—23 Aprilie, 21—23 Iunie, 6—8 Sept.,
 30 Dec. 1939—1 Ian. 1940. 🐎 19—20 Apr. ☉ 28—29
 Dec. — ☉ 24 Apr., 24 Iun., 9 Sept 2 Ian. 1940.
- Măgheruș** 🐎 5 Febr., 9 Aprilie, 4 August, 14 Nov.
 — ☉ 6 Febr., 10 Aprilie, 5 August, 15 Noemv.
- Mănărade** (jud. Alba) ☉ 28 Octombrie.
- Mănăsturul-ung.** 🐎 18 Martie, 28 Iunie, 19 August,
 10 Noemvrie — ☉ 19 Martie, 29 Iunie, 20 August,
 11 Noemvrie.
- Marcod** (jud. Murăș) 🐎 29—31 Martie, 14—16 Sept.
 🐎 26—28 Martie. — ☉ 1 Apr., 17 Sept.
- Mărgineni** (jud. Făgăraș) 🐎 și ☉ 28 Martie, 6 Aug.
- Marpod** 🐎 1—2 Martie, 3—4 Iunie, 10—11 August,
 28—29 Octombrie. — ☉ 3 Martie, 5 Iunie, 12 Aug.,
 30 Oct.
- Mediaș** 🐎 27—28 Febr.—1 Martie, 10—12 Aprilie,
 28—30 Mai, 9—12 Iulie, 23—25 Septemv., 27—29
 Noemv. 🐎 *de prăsilă* 20 Martie. — ☉ 2 Martie,
 13 Iulie, 26 Sept., 30 Noemvrie.
- Mehadia** 🐎 și ☉ 1 Aprilie, 24 Iunie, 7 Oct., 31 Dec.
- Mercurea** (jud. Sibiu) 🐎 22—23 Febr., 25—26 Iunie,
 17—18 August, 9—10 Nov. — ☉ 24 Febr., 27 Iunie,
 19 August, 11 Noemvrie.
- Merghindeal** 🐎 21 Aprilie, 23 August, 21 Octombv.
 — ☉ 23 Aprilie, 25 August, 23 Oct.
- Micăsasa** 🐎 25 Ianuarie, 17 Mai, 10 Octombrie. —
 ☉ 28 Ianuarie, 20 Mai, 13 Octombrie.
- Miercurea-Ciucului** 🐎 7—9 Febr., 16—18 Mai, 10—12
 Iulie, 26—28 Sept. — ☉ 10 Febr., 19 Mai, 13 Iulie,
 29 Sept.
- Miercurea-Murășului** 🐎 21—22 Februarie, 3—4 Mai,
 29—30 Iulie, 7—8 Dec 🐎 1—2 Mai. — ☉ 24 Febr.,
 5 Mai, 1 August, 10 Decemv.
- Miheș** (jud. Cluj) 🐎 și ☉ 21—23 Ianuarie.
- Mociu** (jud. Cluj) 🐎 15—16 Febr., 27—28 Martie, 15—16
 Mai, 16—17 Aug., 18—19 Oct., 18—19 Decemvrie. —

- ☉ 16—17 Febr., 28—29 Martie, 16—17 Mai, 19—20 Oct., 19—20 Decembrie
 Moldova-Nouă (jud. Caraș-Severin) ☉ 5 Mai, 24 Iunie.
 Moldova-Veche 🐎 și ☉ 21 Apr., 27 August.
 Monor (jud. Bistrița-Năsăud) 🐎 11—12 Martie, 21—22 Mai, 25—26 Sept. — ☉ 13 Martie, 23 Mai, 27 Sept.
 Moșna 🐎 2 Febr., 21 Aprilie, 26 August. 🐎 17 Apr. — ☉ 4 Febr., 24 Apr., 28 August.
 Motiș 🐎 16 Martie, 30 Mai, 2 Nov. — ☉ 19 Martie, 2 Iunie, 5 Nov.
 Movila (j Târnava-mare) 🐎 8 Mai, 11 Noembrie. — ☉ 9 Mai, 13 Noembrie.
 Murăș-Ludoș 🐎 1—3 Mai, 1—3 Oct. 🐎 28 Apr.—1 Mai. — ☉ 4 Mai, 4 Oct.
 Nadeș 🐎 2 Februarie, 25 Apr., 28 Oct. — ☉ 5 Febr., 28 Apr., 31 Oct.
 Năsăud 🐎 25—26 Mai, 4—5 Sept., 6—7 Noembrie. — ☉ 27 Mai, 6 Sept., 8 Noembrie.
 Nocrich 🐎 1—2 Febr., 17—18 Mai, 21—22 Oct. — ☉ 3 Febr., 19 Mai, 23 Octombrie.
 Oclandul-Homorodului 🐎 25—27 Apr., 24—26 Oct. — ☉ 28 Apr., 27 Oct.
 Ocna-Sibiului 🐎 29—31 Martie, 3—5 Aug., 17—19 Dec. — ☉ 1 Apr. 6 August, 20 Dec.
 Ocna-Murășului (jud. Alba) 🐎 9 Aprilie, 6 August. — ☉ 12 Apr., 9 Aug.
 Odorheiu 🐎 13—15 Martie, 9—11 Iunie, 1—3 Oct., 18—20 Decemv. 🐎 10—12 Apr., 28—30 Septemv. — ☉ 16 Martie, 12 Iunie, 4 Oct., 21 Dec.
 Ogra (jud. Târnava-mică) 🐎 17 Aprilie, 15 Iunie, 13 Sept., 15 Dec. — ☉ 20 Apr., 18 Iunie, 16 Sept., 18 Decembrie.
 Olafalău-mare 🐎 9—11 Martie, 26—28 Noembrie. — ☉ 12 Martie, 29 Nov.
 Olpret (jud. Someș) 🐎 și ☉ 10 Apr., 17 Mai, 1 Aug., 10 Oct., 15 Dec.
 Orăștie 🐎 11 Martie, 1 Iunie, 1 Oct., 1 Decembrie. — ☉ 14 Martie, 4 Iunie, 4 Oct., 4 Decembrie.
 Oravița ☉ 25 Martie, 25 Iulie.

- Orlat și 25 Martie, 15 August.
- Orșova 1—3 Mai, 17—19 Septemvrie.
- Orțidorf (jud. Timiș) 24 Apr., 8 Sept.
- Ozun (j. Treiscaune) 17 Martie, 19 Martie, 31 Mai, 19 Iulie, 6 Sept., 15 Oct., 13 Dec. — 19 Martie, 21 Martie, 2 Iunie, 21 Iulie, 8 Sept., 17 Oct., 15 Dec.
- Paloș 10 Martie, 31 Iulie, 5 Dec. — 11 Martie, 1 Aug., 6 Dec.
- Pâncota (jud. Arad) 25 Martie, 6 Mai, 5 August, 30 Sept — 26 Martie, 7 Mai, 6 Aug., 1 Oct.
- Panticeu 23 Iunie, 9 Sept. — 24 Iunie, 10 Sept.
- Păpăuți și 20 Febr., 22 Mai, 14 Aug., 30 Oct.
- Papiu-Ilarian (jud. Turda) 28 Mai, 15 Sept. — 30 Mai, 16 Sept.
- Păuca și 2—3 Apr., 8—9 Aug., 15—16 Nov.
- Pecica (j. Arad) 18 Martie, 19 Aug. — 19 Martie, 20 August.
- Pecica-ungurească 9 Mai, 14 Septemvrie.
- Pelișor (jud. Târnava-mare) 2 Aprilie, 26 Oct. — 3 Apr., 27 Oct.
- Periamoș (jud. Timiș) 24 Apr., 15 Iunie, 24 Sept.
- Perșani (jud. Făgăraș) și 22 Martie, 14 Sept.
- Petelea 31 Mai—2 Iunie, 3—5 Dec. — 3 Iunie, 6 Dec.
- Petriș (jud. Arad) 24 Februarie, 26 Martie, 10—11 Iunie, 19—20 Iulie, 14 Oct., 20 Decemvrie.
- Petriș (jud. Bistrița-Năsăud) 30—31 Martie, 26—27 Oct. — 1 Apr., 28 Octomvrie
- Petroșani (j. Huned.) și 13—15 Mai, 13—15 Oct.
- Pișcolt (jud. Bihor) 1 Martie, 6 Sept.
- Poiana-Sărată 28 Martie, 19 Mai, 14 Iulie, 25 Oct., — 29—30 Martie, 20 Mai, 15 Iulie, 26 Oct.
- Poiana-Sibiului 5 Mai, 11—12 Iulie, 19—20 Sept. — 6 Mai, 13 Iulie, 21 Sept.
- Porumbacul-de-jos 14 Apr., 1 Sept. — 16 Apr., 3 Septemvrie.
- Praid 16—17 Martie, 23—24 Iulie, 12—13 Oct., 14—15 Decemv. — 19 Martie, 28 Iulie, 15 Oct., 17 Decemvrie.

- Prejmer (j. Braşov) 🐎 2 Febr., 5 Aug. — 🏠 3 Febr., 6 August.
- Proştea-mare 🐎 29 Ian., 6 Apr., 10 Iunie, 26 Oct. — 🏠 1 Febr., 13 Iunie.
- Prundul-Bârgăului 🐎 7—8 Ianuarie, 12—13 Aprilie, 30 Iunie—1 Iulie, 27—29 Oct. — 🏠 9 Ian., 14 Apr., 2 Iulie, 30 Oct.
- Pui (jud. Hunedoara) 🐎 și 🏠 1 Mai, 14 Oct.
- Racoşul-de-jos 🐎 23 Apr., 23 Iunie, 21 Sept., 7 Dec. — 🏠 24 Aprilie, 24 Iunie, 22 Septemv., 8 Dec.
- Racoviţa-Olt 🐎 și 🏠 9 Martie, 20 August.
- Radna (jud. Arad) 🏠 12 Mai, 29 Sept.
- Râşnov 🐎 24 Ianuarie, 11 Iulie. — 🏠 25 Ian., 12 Iulie.
- Reghin 🐎 14—18 Februarie, 7—11 Mai, 5—9 August, 18—22 Oct., 11—12 Dec. 🐎 11—13 Febr., 4—6 Mai, 2—4 August, 15—17 Octomv., 10 Dec. 🐎 1—3 Mai, 30 Iulie—1 August. — 🏠 19 Februarie, 12 Mai, 10 August, 23 Octomvrie.
- Reteag 🐎 4—6 Mai, 9—11 Iul., 25—27 Sept. — 🏠 7 Mai, 12 Iulie, 28 Sept.
- Retiș (jud. Târn.-mare) 🐎 19—20 Mai, 11 Sept. — 🏠 22 Mai.
- Richiș (jud. Târn.-mică) 🐎 25 Martie, 13 Noemv. — 🏠 27 Martie, 15 Noemvrie.
- Rimetea (j. Turda) 🐎 13—15 Mai, 7—9 Octomvrie. — 🏠 16 Mai, 10 Oct.
- Rodna 🐎 21—22 Febr., 1—3 Mai, 20—21 Iun., 7—9 Aug., 24—25 Oct., 14—15 Dec. — 🏠 23—24 Febr., 4 Mai, 22—23 Iunie, 10 August, 26—27 Oct., 16—17 Decemvrie.
- Roşia-montană 🏠 15 Martie, 15 Oct.
- Rovine (jud. Arad) 🐎 5 Mai, 8 Sept. — 🏠 6—7 Mai, 9—10 Sept.
- Rupea 🐎 10—11 Ian., 3—4 Apr., 22—23 Iul., 7—8 Oct. — 🏠 13 Ian., 6 Apr., 25 Iulie, 10 Oct.
- Ruşii-Munți 🏠 30 Martie, 30 Sept.
- Săbed 🐎 14—16 Apr., 4—6 Oct. — 🏠 17 Apr.; 7 Oct.
- Săcel (jud. Sibiu) 🐎 și 🏠 20 Mai, 25 Oct.
- Sacul 🏠 3 Iunie, 6 Nov.

- Sălașul-de-sus** 🐄🐄 4—5 Mai, 10—11 Oct. — 🐄 6 Mai, 12 Octomvrie.
- Sălcina-de-jos (Turda)** 🐄🐄 și 🐄 4 Apr., 8 Mai, 30 Iun., 10 Aug., 20 Oct., 10 Dec.
- Săliște (jud. Sibiu)** 🐄🐄 5 Aprilie, 12 Iunie, 5 Oct. 🐄 și 🐄 4 Aprilie, 11 Iunie, 4 Oct. — 🐄 6 Aprilie, 14 Iunie, 7 Octomvrie.
- Sâmbăta-de-jos** 🐄🐄 22 Apr., 16—17 Mai, 14 Sept. — 🐄 23 Apr., 18 Mai, 15 Septemvrie.
- Sâncrațul-Almașului** 🐄🐄 și 🐄 2 Febr., 22 Apr., 6 Aug., 26 Octomvrie.
- Sândonic (jud. Ciuc)** 🐄🐄 16—18 Martie, 7—9 Oct. — 🐄 19 Martie, 10 Octomvrie.
- Sângeorgiul-de-pădure** 🐄🐄 19 Martie, 3 Iulie, 26 Oct., 11 Dec. — 🐄 21 Martie, 4 Iul., 28 Oct., 13 Dec.
- Sângeorgiul-săsesc** 🐄🐄 29—31 Ian., 5—7 Mai, 29—31 Iulie, 29—31 Oct. — 🐄 1 Febr., 8 Mai, 1 August, 1 Noemvrie.
- Sânmartin** 🐄🐄 1—2 Mai, 7—8 Nov. — 🐄 3 Mai, 9 Nov.
- Sânmartinul-Homorodului** 🐄🐄 12—13 Febr., 14—15 Mai, 30—31 Aug. — 🐄 14 Febr., 16 Mai, 1 Sept.
- Sânmiclăuș (jud. T.-mică)** 🐄🐄 22 Apr., 18 Sept., 10 Dec. 🐄 7—8 Apr., 11 Sept. — 🐄 25 Apr., 21 Sept. 13 Decemvrie.
- Sân-Paul (jud. T.-mică)** 🐄🐄 2 Apr., 1 Iunie, 25 Aug., 27 Dec. — 🐄 5 Apr., 4 Iunie, 28 Aug., 30 Decemvrie.
- Sântămărie-Orlea** 🐄🐄 30—31 Martie, 6—7 Septemvrie. 🐄 28—29 Martie, 4—5 Sept. — 🐄 1 Apr., 8 Sept.
- Sântămăria-de-piatră (jud. Hunedoara)** 🐄🐄 🐄🐄 și 🐄 13 Ian., 13 Apr., 14 Octomvrie.
- Sârmaș** 🐄🐄 18—19 Ianuarie, 18—19 Aprilie, 8—9 Iunie, 27—28 Aug., 8—9 Oct., 4—5 Dec. — 🐄 20 Ian., 20 Apr., 10 Iunie, 29 Aug., 10 Oct., 6 Dec.
- Sarmisegetuza (jud. Hunedoara)** 🐄🐄 și 🐄 23 Aprilie, 14 Oct.
- Săsăuși (jud. Sibiu)** 🐄🐄 20 Apr., 27 Iulie, 7 Oct. — 🐄 21 Apr., 28 Iulie, 8 Octomvrie.
- Saschiz** 🐄🐄 10 Ianuarie, 20 Mai, 1 Aug., 22 Nov. 🐄 și 🐄 20 Nov. — 🐄 12 Ian., 22 Mai, 3 August, 25 Nov.

- Săsciori (jud. Sibiu) 🐾 28 Martie, 24 Oct., 18 Dec.
 — 🎲 30 Martie, 26 Oct., 20 Dec.
- Săvâghisla (jud. Cluj) 🐾 24—26 Apr., 25—27 Oct. —
 🎲 27 Apr., 28 Oct.
- Săvârșin (jud. Arad) 🐾 și 🎲 14 Febr., 1 Apr., 13 Mai,
 15 Iunie, 18 Aug., 1 Oct., 3 Dec.
- Sebeș (jud. Alba) 🐾 26—27 Ianuarie, 4 Martie, 21—22
 Aprilie, 30—31 Mai, 21—22 August, 4 Noemvrie.
 🐾 6 Ianuarie, 1 Oct. — 🎲 29 Ianuarie, 5 Martie,
 24 Apr., 1 Iunie, 24 Aug., 5 Nov.
- Șelca-mare 🐾 1 Mart., 18 Mai, 28 August, 10 Dec.
 🐾 14 Mai. Miei: 21 Mai. — 🎲 3 Martie, 22 Mai,
 30 Aug., 13 Dec.
- Șelca-mică 🐾 6 Martie, 21 Iunie, 8 Noemvrie —
 🎲 9 Martie, 24 Iun., 11 Noemvrie.
- Selcuș 🐾 8 Apr., 13 August, 8 Dec. — 🎲 11 Apr.,
 16 Aug., 11 Dec.
- Seneruș (jud. T. mică) 🐾 10 Aprilie, 28—29 Iunie,
 26—27 Octomvrie. — 🎲 11 Aprilie, 30 Iunie, 28 Oc-
 tomvrie.
- Șercaia (jud. Făgăraș) 🐾 8 Mai, 21 Aug., 9 Nov. —
 🎲 11 Mai, 23 Aug., 11 Noemvrie.
- Sf.-Gheorghe 🐾 27 Iunie. — 🎲 8—9 Martie, 26—27
 Apr., 28—29 Iunie, 11—12 Octomvrie.
- Sibiu 🐾 9—10 Ian., 25—26 Apr., 28—29 Iunie, 6—7
 Sept., 30—31 Oct. Vite de prăsilă: 24 Apr., 5 Sept.
 🐾 11—12 Ian., 27—28 Aprilie, 30 Iunie—1 Iulie,
 8—9 Sept., 1—2 Nov. 🐾 21—22 Apr., 4—5 Sept. —
 🎲 12 Ian., 27 Aprilie, 11 Septemvrie.
- Sibot (jud. Hunedoara) 🐾 și 🎲 21 Mai, 8 Nov.
- Sic (jud. Someș) 🐾 și 🎲 24 Febr., 8 Iulie, 27 Sept.,
 18 Oct., 30 Nov.
- Șieu (jud. Năsăud) 🐾 14 Ianuarie, 14 Aprilie, 14 Iulie,
 9 Octomvrie. — 🎲 15 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie
 10 Octomvrie.
- Sighetul-Marmației 🎲 20—21 Febr., 29—30 Mai, 17—18
 Iulie, 4—5 Sept., 16—17 Oct., 18—19 Dec.

- Sighișoara** 15—16 Ian., 13—14 Martie, 30 Apr.,
21—22 Iunie, 15—16 Sept., 1—2 Nov. — 18 Ian.,
16 Mart., 3 Mai, 24 Iunie, 18 Sept., 4 Nov.
- Șilimeghiu** 1 Ian., 28 Martie, 15 Aug.
- Șilindia** (jud. Arad) 28 Mai, 8 Oct., 17 Decembrie.
- Șimand** (jud. Arad) 11 Februarie, 6 Mai, 9 Sept.
— 12 Februarie, 7 Mai, 10 Septembrie.
- Simeria** (jud. Hunedoara) și 26 Febr., 15 Iulie,
11 Sept., 23 Oct.
- Șimișna** (jud. Someș) și 22 Ianuarie, 29 Apr.,
29 Aug., 30 Nov.
- Șimleul-Silvaniei** 18 Mai, 26 Octombrie. și
 24 Martie, 23 Iun., 1 Sept., 22 Dec.
- Șimon** (j. Brașov) 8 Aug., 20 Nov. — 9 Aug.,
21 Nov.
- Șinca-Veche** 9 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 25
Octombrie. și 10 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie,
26 Octombrie.
- Șintereag** (jud. Someș) 2 Februarie, 23 Iunie. —
 3 Febr., 24 Iunie.
- Șimnic** 1 Iunie, 14 Octombrie. — 2 Iunie,
15 Octombrie.
- Șoarș** (jud. Târn.-mare) 7—8 Apr., 17—18 Sept.
— 9 Apr., 19 Sept.
- Șoborșin** 14 Febr., 13 Mai, 18 August, 3 Decembrie.
- Șomărtin** 14 Apr., 28 Iulie, 4 Nov. — 17 Apr.,
31 Iulie, 7 Nov.
- Somcuta-mare** și 12 Martie, 6 Apr., 24 Apr.,
20 Aug., 11 Nov., 25 Dec.
- Sovata** și 10—11 Ian., 12—13 Apr. 12—13 Iulie,
30 Sept.—1 Oct. 10—11 Apr. — 12 Ianuarie,
14 Apr., 14 Iulie, 2 Oct.
- Spermezeu** (jud. Solnoc-Dobâca) 19 Mai, 9 Sept.
— 20 Mai, 10 Sept.
- Streiu-Sângeorgiu** (jud. Huned.) și 6 Mai,
14 Sept., 18 Dec.

- Supurul-de-jos și 21 Febr., 28 Martie, 25 Apr.,
11 Iulie, 29 Aug., 10 Oct., 14 Nov., 12 Dec.
- Țaga 21 Februarie, 30 Mai.
- Tâlmăciu 27 Febr., 23 Iunie, 3 Nov. — 28 Febr.,
24 Iunie, 4 Nov.
- Târgu-Murăș 15—16 Ian., 15—16 Martie, 15—16
Mai, 4—5 Iulie, 4—5 Sept., 9—10 Nov., 21—22 Dec.
 13—14 Ian., 13—14 Martie, 13—14 Mai, 2—3
Iulie, 2—3 Sept., 7—8 Nov., 19—20 Dec. și
12 Ian., 12 Martie, 12 Mai, 1 Iulie, 1 Sept., 6 Nov.,
18 Dec. — 17 Ian., 17 Martie, 17 Mai, 6 Sept.,
11 Nov.
- Târgu-Săcuiesc 7—8 Ianuarie, 13—14 Mai, 26—27
Oct. — 9 Ian., 14 Mai, 28 Octomvrie.
- Tâșnad și 17 Febr., 6 Apr., 12 Mai, 7 Iulie,
8 Sept., 20 Oct., 10 Nov.
- Teaca 30—31 Ianuarie, 29—30 Aprilie, 25—26
Iunie, 3—4 Nov. 10—12 Aprilie. 1 Febr.,
1 Mai, 27 Iunie 5 Noemvrie.
- Teiuș 17—18 Februarie, 26—27 Aprilie, 24—25
Iunie, 25—26 Aug., 5—6 Noemvrie. — 20 Febr.,
28 Aprilie, 26 Iunie, 28 August, 8 Noemvrie.
- Ticușul-Vechiu 11 Febr., 24 Iunie, 1 Noemvrie —
 13 Febr., 26 Iunie, 3 Noemvrie.
- Timișoara și 16—17 Martie, 25—26 Mai, 10—11
Aug., 28—29 Sept., 14—15 Decemvrie.
- Toplița-Română 27—29 Ian., 22—24 Aprilie, 7—9
Iulie, 2—4 Octomvrie — 30 Ianuarie, 25 Aprilie,
10 Iulie, 5 Octomvrie.
- Turda 6—8 Martie, 18—19 Apr., 21—22 Iunie,
5—6 Sept., 28—30 Oct., 3—5 Dec. — 9 Martie, 20
Apr., 24 Iunie, 7 Sept., 31 Oct., 6 Dec.
- Ungra 1 Iunie, 10 Aug., 2 Nov. — 2 Iunie,
11 August, 3 Nov.
- Unirea (Vințul de sus) 8 Ian., 18 Martie, 5 Iunie,
20 August, 3 Oct., 16 Nov. — 11 Ian., 21 Martie,
8 Iunie, 23 August, 4 Oct., 19 Noemvrie.

- Urmeniș (jud. Cluj) 16—17 Ian., 3—4 Mai, 4—5 Iulie, 16—17 Dec. 15—16 Aprilie. 10 Dec. — 18 Ian., 5 Mai, 6 Iulie, 18 Dec.
- Vad (j. Făgăraș) 4 Apr., 20 Iunie, 4 Oct., 20 Nov. și 5 Apr., 21 Iunie, 5 Oct., 21 Nov.
- Vaidahaza (jud. Cluj) 21 Martie, 20 Septembrie. — 22 Martie, 21 Sept.
- Vaida-Recea 21 Martie, și 18—19 Ian., 1—2 August.
- Valea-Lungă 23 Febr., 20 Iunie, 23 Oct. — 26 Febr., 23 Iun., 26 Oct.
- Valea mare (jud. Severin) și 6 Aprilie, 14 Octombrie.
- Vânători (jud. Târn.-mare) 27 Martie, 20 Iulie, 27 Sept. 1 Dec. — 28 Martie, 21 Iulie, 28 Sept., 2 Dec.
- Vărădia (jud. Arad) și 7 Ian., 13 Apr., 8 Iunie, 14 Sept.
- Veneția-de-jos 1—2 Mart., 6—7 Iulie, 23—24 Sept. — 3 Martie, 8 Iulie, 25 Septembrie.
- Vinerea 11—12 Apr., 26—27 Decembrie. — 14 Aprilie, 29 Dec.
- Vinga (jud. Timiș) 14 Mai, 27 August, 1 Oct.
- Vingard (județul Alba) 10—11 Februarie, 11 Mai, 10—11 Septembrie. — 12 Februarie, 12 Mai, 12 Septembrie.
- Vințul-de-jos 13—14 Martie, 23—24 Iunie, 13—14 Sept., 23—24 Nov. — 15 Martie, 24 Iunie, 15 Sept., 25 Noembrie.
- Viștea-de-jos 4—5 Apr., 11 Iulie, 25—26 Aug. — 6 Apr., 12 Iulie, 27 August.
- Voila 3 Mai, 16 August, 24 Oct. — 4 Mai, 18 Aug., 25 Oct.
- Voiteg (jud. Timișoara) 1 Mai, 1 Sept.
- Vorumloc și 2 Aprilie, 7 Septembrie. — 5 Apr., 10 Septembrie.

- Vulcan (jud. Braşov) 9 Martie, 29 August. —
 10 Martie, 30 Aug.
- Vurpăr 15 Mart., 1 Iulie. — 16 Martie, 2 Iulie.
- Zăbala 17 Febr., 30 Iulie, 6 Oct., 1 Dec.
- Zagăr 18—19 Ianuarie, 29—39 Martie, 25—26 Iunie,
 5—6 Septembrie, 12—13 Noembrie. — 20 Ianuarie
 31 Martie, 27 Iunie, 7 Septembrie, 14 Nov.
- Zam (jud. Hunedoara) şi capre: 20 Mai, 7 Iulie,
 28 August. şi 16 Ianuarie, 15 Martie, 21
 Mai, 8 Iulie, 29 August, 14 Septembrie, 30 Nov.
- Zălan   1—2 Martie, 7—8 Iunie, 5—6 Iulie, 6—7
 Sept., 4—5 Oct., 6—7 Dec.
- Zărand (jud. Arad) 25 Februarie, 27 Mai, 12 Au-
 gust, 9 Decembrie. — 26 Februarie, 28 Mai, 13
 August, 10 Decembrie
- Zărneşti 5 Mai, 20 Septembrie. — 6 Mai,
 21 Septembrie.
- Zerindul mare 14 Ian., 25 August.
- Zeteleaca (judeţul Odorhei) 1—2 Nov. — 25
 Febr., 3 Nov.
- Zlatna 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 Aug.
 — 19 Martie, 18 Iunie 1 Sept.
- Zorlenţul mare (jud. Caraş-Severin) 11 Iulie, 24 Oct.

Partea de învățătură și petrecere.

Redactată

de

Horia Petra-Petrescu.

† *M. S. Regina Maria a României.*

Cu nespusă durere aduce și calendarul Asociațiunii noastre, vestea decedării Augustei Suverane, a Reginei Mame, Maria. Library Cluj

Ca o zină din povești a pogorît în mijlocul nostru, a suferit și s'a bucurat, oferindu-ne întotdeauna din plin din zăcămintele de aur ale sufletului Ei mare — fiind o demnă părtășe a soțului Ei iubit Regele Ferdinand, o mamă și bunică ideală, o ocrotitoare a tot ce este vrednic de scos la iveală în tărâmul artelor — Ea însăși o scriitoare de seamă — și una din cele mai active și destoinice inițiatore și sprijinitoare de opere sociale, caritative și de propășire culturală.

Ne-ar trebui pagini întregi ca să înșirăm operele mărețe ale acestei mari Regine, din timp de pace și din timpul marelui războiu — aici în-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

† M. S. Regina Maria a României.

crestăm la răbojul întâmplărilor — cu deosebită mulțumire, că M. S. Regina Mamă a dat și Asociațiunii noastre Înalta-i atențiune, luând parte în persoană la o adunare generală a noastră, cu Augustul ei soț, și urmărind cu vie atenție lucrările celor din jurul Asociațiunii noastre.

Se cade deci ca — din prilejul trecerii la cele vrednice a Reginei Mame și Asociațiunea să-și plece adânc steagul și să aducă prinos de slavă Aceleia, care nu mai este, ocrotitoarea suferinzilor, protegiuitoarea artei și luptătoarea pentru frumos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Regele — primul plugar al acestei țări!

Primul concurs național al grâului.

La o serbare măreață a luat parte M. Sa Regele Duminecă, în 16 Oct. 1938. Au fost premiați atunci cei mai buni agricultori din țara întreagă.

Ca să se vadă că se lucrează din greu și cu spor, redăm din vorbirea d-lui ministru al agriculturii prof. G. Ionescu-Sișești, partea privitoare la premiare, și cuvântarea Maiestății Sale Regelui.

Grâul românesc cel mai bun din lume.

Dar rezultatul de căpetenie al concursului este că s'a dovedit că producem pe suprafețe mari grâne de o calitate cu totul superioară, comparabile cu cele mai bune grâne din lume.

S'a restabilit astfel faima grâului românesc și faima României ca țară producătoare de grâu de calitate. Acesta este un moment important, pe care trebuie să-l însemnăm pe răbojul istoriei noastre economice.

Inițiativa luată, s'a dovedit rostul și utilitatea ei. Au participat 55 județe, în care s'au înscris la concurs:

786 proprietari mari.

3060 proprietari mijlocii.

8458 proprietari mici.

În total deci au participat 12.304 concurenți.

Suprafața înscrisă a fost de 137.611 ha. Suprafața relativ mică, dar totuși îndestulătoare pentru a da o imagine limpede a recoltei din acest an

Au fost județe ca Roman, Constanța, Dâmbovița, Iași, în care participarea a fost foarte activă și suprafețele înscrise au variat între 9 și 17 la sută din total. În alte județe participarea a fost mai redusă, agricultorii neavând încredere în realitatea celor anunțate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maestatea Sa Regele Carol al II-lea.

S'au distribuit în cele 55 județe în care a avut loc concursul 27 diplome Hors Concours pentru membrii comisiunilor de premiere și instituțiile de stat, cari au participat.

224 premii proprietarilor mari;

355 premii proprietarilor mijlocii;

973 premii proprietarilor mici.

Comisiunile au lucrat în toate județele cu cea mai mare râvnă, au vizitat lanurile fiecărui concurent, apoi aria de treerat și magazia și au supravegheat determinările și analizele, cari s'au făcut la județ.

De asemenea Comisiunea Centrală s'a întrunit de mai multe ori spre a da directive și a alege pe premiații pe țară.

Premierea s'a făcut în toate cele 55 județe în ziua de 4 Septembrie, în cadrul unei festivități la care au participat autoritățile, premiații și numeroși agricultori.

Cuvântarea Majestății Sale Regelui

Aducând felicitările Mele cele mai calde acestora, cari, prin munca și înțelepciunea lor, au putut dobândi premii la acest *concurs național al grâului*, constat, cu o deosebită bucurie, că s'a făcut un prim pas sănătos în dezvoltarea agriculturii noastre.

Până acum, de nenumărate ori s'au rostit cuvintele că „baza economiei noastre este agricultura”. De acum înainte această afirmare încetează a fi numai un cuvânt și începe a fi un fapt.

Fericirea Mea este cu atât mai mare cu cât văd astăzi în această luptă a grâului o colaborare sinceră și mănoasă a tuturor elementelor de producțiune.

Ceea ce mă bucură în deosebi sunt știrile că agricultura țărănească începe să fie la înălțimea agriculturii culte. Aceasta este o probă că punând ceva mai multă grije și multă bunvoință, se pot dobândi cele mai rodnice rezultate.

Nu numai că aprob propunerea d-lui ministru al agriculturii de a se continua și în anii viitori cu acest concurs, dar îl rog, — cu toate mijloacele, pe cari le are — să-l intensifice și poate chiar să-l legifereze, fiindcă trebuie să putem să recâștigăm piețele, pe cari le-am pierdut.

Aci nu este numai o luptă pentru folosul fiecăruia. Aci este o mare luptă economică mondială și este și o luptă de prestigiu național.

Înainte de războiu am fost una din țările cele mai exportatoare de grâu. Nu este locul să constatăm, cari sunt cauzele pentru cari am pierdut acest loc. Nu cred că va fi posibilitate să

recâștigăm acest loc din punct de vedere cantitativ, dar, în tot cazul probele ce ni se înfățișează astăzi, ne arată că putem avea toată nădejdea să recâștigăm acest loc din punct de vedere calitativ.

Cantitățile, cari s'au produs la hectar de concurenții acestui concurs, arată că și cantitatea se poate spori, arată că și la noi în țară, ceea ce s'a spus totdeauna că nu se poate face, *se poate face*, adică să se poată spori producțiunea printr'o muncă serioasă, conștiincioasă și științifică.

Știința agriculturii nu e știința unei elite, ci trebuie să devină de astăzi înainte știința masselor.

Fac urare ca acest efort (încordare) să continue din ce în ce mai rodnic — și trebuie să continue — pentru mărirea și întărirea Patriei noastre.

(Urale și ovațiuni prelungite. Cuvântarea Majestății Sale Regelui a fost deseori întreruptă de puternice aplause.)

După ce M. Sa Regele și-a sfârșit cuvântarea, în aplauzele entuziaste ale asistenței, fiecare premiat a primit din mâna M. S. Regelui o diplomă, precum și premiul în bani.

I. P. S. Patriarh Miron Cristea.

I. P. S. Patriarh Miron Cristea, de 70 de ani.

Un exemplu strălucit că în statul românesc se poate ridica cineva până la cele mai mari demnități, dela coarnele plugului — este I. P. S. Patriarhul Miron Cristea.

S'a născut în Toplița română, dintr'o familie fruntașe de țărani, a trăit multă vreme în Sibiu, ca secretar Consistorial, a lucrat aici mult și pentru „Astra“, a fost Episcop la Caransebeș, iar mai apoi dela Episcop a ajuns Patriarh, Ministru-președinte, Regent.

Pretutindeni unde a lucrat a dat dovezi de mare destoinicie, de vederi largi, de spirit pătrunzător, de talent de organizator, Și ca scriitor și predicator a fost și este unul din cei mai de seamă slujitori ai Bisericii.

Chiar și în „Biblioteca“ aceasta a „Asociațiunii“ se află adunate într'o broșură sfaturi, date țărânimii, precum obișnuiește să Le dea I. P. S. și acum într'o limbă neaoșe, pe înțelesul tuturor.

Intru mulți și fericiți ani I. P. S. Stăpâne!

Pe drumul cel bun.

Din Februarie 1938 Țara noastră trăiește într'o eră nouă.

Douăzeci de ani dela unire au fost deajuns să ne arate tuturora că sporul românesc în Țara nouă și mare și întărirea scumpei noastre Patrii, nu au fost amăsurate puterilor neamului și bogățiilor Țării. Nu am înaintat și nu am câștigat cât se putea aștepta dela noi. Ajungând liberi, în sfârșit, toți românii într'un singur stat, slobozi să ne folosim toate puterile și toată munca numai pentru binele nostru, noi, în loc să facem să răsunе Țara întreagă de larma muncii creiatoare românești, am umplut Țara cu sfezile noastre politice, cu larma stearpă, neroditoare a vorbelor goale.

Mulți români nu mai aveau vreme să lucreze, pentru că trebuiau să vorbească! Mulți dintre noi nu mai știu ce este dragostea frățească, pentru că s'au îndușmănit în luptele și desbinările politice, fiecare urmărind nu binele mai înalt și mai îndepărtat al neamului și al Țării, ci interesul lor material apropiat.

Incepură să slăbească legăturile solidarității naționale, care e cea mai mare tărie a unui popor. Eram pe pragul de a ne socoti unii pe alții duș-

manî, ca și când n'am mai fi fost cu toții români și gata să tragem cu revolverele unii asupra altora.

Va fi deajuns să se gândească fiecare la primejdioasele lupte electorale din iarna trecută, pentru a înțelege pe ce margine de prăpastie ne-au adus nepriceputele și egoistele lupte de partide politice. Eram aproape de „răsboiul cel dintre noi“, de care Biserica se roagă să ne păzească Dumnezeu ca și de „foc de ciumă, de cutremur, de venirea altor limbi asupra noastră“.

Rugăciunea aceasta o spune Biserica zilnic, și totuși eram în marginea prăpastiei. Pentru că Dumnezeu păzește pe omul și pe neamul, care el singur se păzește. Ajută pe acela, care singur se ajută.

Intr'o clipă hotăritoare pentru viitorul nostru. M. S. Regele Carol al II-lea, cu înalta Lui înțelepciune, putere de voință și marea iubire de Țară, a venit să ne trezească la realitate și să ne oprească de pe alunecuşul primejdios pe care ne aflam.

Ca un adevărat Domn din trecutul Țărilor române, El a înțeles că nu mai este timp să dea sfaturi altora și să îndemne partidele cum să guverneze, ci a luat însuși în mână frânele puterii de Stat și, peste partide, a stat de vorbă cu poporul întreg, dându-i o nouă Constituție și așteptând

dela înțelepciunea poporului să o primească și să o voteze.

Aceasta mare faptă istorică s'a petrecut în Februarie 1938.

O nouă Constituție, adică o nouă Lege a legilor, o nouă temelie a vieții de stat, după care au să se facă toate legile cele ce vor veni în viitor.

În proclamația către popor, căruia îi supunea noua Constituție spre votare M. S. Regele spunea:

„Un singur gând: iubirea nesfârșită pentru poporul meu; o singură dorință: binele României, mă călăuzesc fără șovăială pe calea ce am făgăduit-o Țării mele.”

„Salvarea Patriei este pentru mine singura poruncă, care mă îndrumază în acestea vremuri îngrijorătoare de neliniște sufletească. Deci, înfățișez azi Poporului meu noua Constituție, menită să așeze temelii mai solide și mai drepte Statului nostru și să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură, mai liberă și mai sănătoasă”.

Pentru Constituție s'au dat peste cinci milioane de voturi, împotriva ei abea au fost câteva mii.

Poporul românesc a înțeles să se solidarizeze cu Regele său în clipa hotăritoare pentru viitorul Țării.

De atunci Țara noastră a intrat pe drumul cel bun: *al credinții și încrederii, al muncii fără de preget, al ordinii, al respectului față de autorități și al solidarității naționale.*

E drumul, care trebuia dela început ales, singurul, care poate duce la fericirea unui popor și la întărirea Țării.

Fără credință în viitorul neamului și fără încredere în noi înșine, nu se poate face nimic. Dar știm cu toții cum partidele politice au luptat să surpe această credință și încredere, spunând fiecare de celalalt că-i plin de oameni neisprăviți, păcătoși, criminali, tâlhari și toate relele câte și le puteau închîpui. Așa că poporul ajunsese să se clatine în credință cu privire la viitorul neamului. Căci dacă *toți* sunt hoți și mișei, cine mai rămânea să lucreze pentru întărirea Țării.

Din Februarie li s'a pus capăt acestor batjocuri și vorbe rele cu cari ne micșoram pe noi înșine.

* * *

Drumul nou, deschis de noua Constituție, e *drumul muncii*. Valoarea, prețul omului, nu se mai judecă după cuvântările ce le ține în adunări, ori după numărul voturilor ce le adună la alegeri, ci după *munca* ce o face, după felul cum poate fi folositor binelui public, prin activitatea lui.

E lucru drept ca fiecare lucrător să-și primească plata sa. E tot așa de cu dreptate ca slujbele, mici și mari, să le umplă oamenii pricepuți și harnici și de omenie, nu aceia, cari au mai multe proptele.

Din Februarie vedem că proptele nu mai sunt, că lumea s'a pus întins la muncă, la împlinirea datoriilor.

În cursul celor douăzeci de ani dela unire, când stăpânii adevărați ai Țării au fost partidele politice ce se perândau la guvern, împlinirea cu sfințenie a slujbei era un lucru rar. Cei cari greșeau și chiar păcătuiau întinzându-și mâinile în visteria Statului, a județelor, a comunelor, rareori erau pedepsiți, fiindcă îi scăpau oamenii politici.

Azi vedem zilnic cum îfundă pușcăriile cei ce s'au îmbogățit pe căi necinstite.

Cu regimul nou al muncii, al împlinirii datoriilor cu sfințenie, ori în ce loc ai spus că muncești, începe adevărata epocă de înflorire a țării.

Nu sunt mulțumiți în el numai aceia, cari nu voesc, ori nu le place să muncească. Aceia, cari s'au obișnuit să țină toată ziua sfaturi la cluburile politice, bârfind pe unii și pe alții și tot făcând socoteli pentru vremea când partidul lor va veni la putere.

Aceștia încearcă să șoptească în dreapta și în stânga că nu au libertate, că nu mai au drepturi!

Dar primul drept și datorie al oricărui român în Statul său național e să nu facă degeaba umbră pământului, ci să lucreze, să producă ceva.

* * *

Drumul cel bun e al ordinii și al respectului față de autorități, pentru că fără ordine și disciplină nimic nu se poate crea durabil într'o Țară. Ajunsesem să nu mai știm cine e mai mare în comună, la județ, în Ministere. Câte-un deputat cu trecere mare era mai tare ca primarul, ca prefectul, ca ministrul și tăia și spânzura după interesele lui. În comune electorul, care aducea mai multe voturi la alegeri era mai tare ca primarul, ca notarul, ca preotul, ca învățătorul.

Astăzi începem să știm cine poruncește în fiecare loc și că acel care e mai mare trebuie să fie respectat de toată lumea.

Drumul cel bun e acela al solidarității naționale. Totdeauna puterea a fost în unire, în dragoste, nu în certe și împărecheri.

Un popor e un gând, o simțire, o credință și o lucrare. Un popor nu trebuie împărțit în tabere potrivnice și dușmănoase, căci așa ceva este împotriva firii. Un popor e un singur trup cu multe mădulare, toate pe o formă de lipsă și folositoare.

E cea mai mare crimă pe pământ să îndușmănești frate cu frate, când fiecare popor e pândit de atâția dușmani din afară. Pilda ce ne-o dă lupta între celea două tabere de spanioli, de doi ani, este îngrozitoare pentru toată lumea.

Solidaritatea națională e porunca de căpetenie din zilele de azi, pline de atâtea mari și cumplite primejdii din afară.

* * *

Prin noua Constituție și nouile legiuiri poporul român a ajuns să poată avea credință și încredere în sine, să muncească cinstit, să știe ce este ordinea și disciplina și să poată trăi în solidaritate națională. Ne sunt date toate condițiile pentru ca fiecare din noi, prin îndeplinirea muncii și a slujbei ce o are, să poată contribui la creșterea puterii românești.

Prin noua Constituție națiunea română are întâietate față de celelalte, ca una care „prin jertfele și credința sa a creat Statul nostru național”.

Ea și legiuirile ce vor ieși pe rând din ea, vor aduce ca românii, prin muncă și protecția Statului, să ajungă cu adevărat stăpâni pe pământul Țării și pe bogățiile lui, fără a nedreptății pe alte frânturi de neamuri, pe cari soarta i-a adus să se așeze, de veacuri printre noi.

Nu avem nevoie decât, de încrederea în noi înșine și de curaj.

I. AGÂRBICEANU.

† Mareșalul Alex. Avereseu.

La vârsta de 79 de ani a trecut la cele veșnice gloriosul comandant din decursul războiului mondial, Mareșalul Alex. Averescu. Ridicat din popor, a urcat treaptă de treaptă, cu toate că a ocolit onorurile și n'a vânat după distincții, ajungând unul din reprezentanții iubiți și stimați ai muncii îndârjite și ai modestiei, adevăratele caracteristici ale țaranului român.

A ocolit în viața publică tot ce e demagogie, tot ce e sforărie, panglicărie electorală — căutând totdeauna să fie drept, uman, dând pildă de noblețe adevărată, de cinste și de autoritate.

Pretutindeni știrea despre moartea acestui mare om, a stârnit adâncă jale și învingătorul dela Mărăști a fost purtat să odihnească, după o viață trăită așa de frumos, în cripta foștilor luptători dela Mărăști.

Din viața Mareșalului se desprinde adevărul că un fiu de țaran se poate ridica la rangurile cele mai înalte, boerimea românească înțelegându-i calitățile și oferindu-i puțința de a se ridica.

† Mareșalul Alexandru Averescu.

Octavian Goga.

A murit Octavian Goga, marele cântăreț și luptător român! Cine n'a auzit și n'a cetit de Octavian Goga?

Poezia sa a tăiat dâră adâncă în istoria literaturii românești, fiind îmbrățișată de mic și mare, de tânăr și bătrân, de sătean și orășean.

A descris satul, cu toate farmecele și frământările sale, bune și rele. A scris versuri, cari au rămas în vistieria comună, ca acelea ale lui Alecsandri și Eminescu, prin frumusețea, prin avântul, prin sufletul lor profetic.

„Oltul” și „Apostolul” pe cari le reproducem și aici, sunt dovezi minunate despre destoinicia de a mânuî peana — al acestui îndrăgît al neamului.

Nu numai ca poet, ci și ca scriitor de piese teatrele, ca scriitor de articole culturale, ca conducător propagandist, ca bărbat de stat — Octavian Goga a fost totdeauna în fruntea mișcărilor și cuvântul lui a avut greutate.

Moartea lui fulgerătoare a lăsat durerea în inimile tuturor și cu deosebire și în șirurile celor dela „Asociațiunea” noastră, deoarece Goga a fost

secretarul ei pe vremuri și a redactat și acea „Țara Noastră” culturală, care a ajuns mai apoi ziar politic.

„Poeziile”, „Ne cheamă pământul”, „Din umbra zidurilor”, „Cântecele fără țară” au trecut din mână 'n mână. Volumele de proză „O seamă de cuvinte”, „Insemnările unui trecător” și „Strigătele în pustiu” au dat prilej de discuții între cărturari. Piesele lui teatrale: „Domnul notar” și „Meșterul Manole” s'au jucat de nenumărate ori.

În „Insemnările unui trecător” și-a descris Octavian Goga și suferințele îndurate ca elev de liceu, la liceul unghuresc din Sibiu. Cum îi râdeau, în față, profesorii unguri și spuneau că ei au marea menire de a maghiariza pe „valahi”! Ce cuvinte de ocară mai aruncau cei chemați să ridice sufletele elevilor, la adresa „neamului de ciobani”! Odată l-a prins un profesor pe la sfârșitul orei de învățământ, că se uită Goga pe furiș la ceasornic și marele pedagog Tompa Árpád i-a aruncat în fața clasei, cuvintele cele mai bătărâne: „Te plictisești, nu-i așa? și ai vrea să scapi odată când e vorba de istoria neamului maghiar! De istoria patriei! Înțelegi, mizerabile? Versuri valahe știi scrie la „Tribuna”! „Și puțin a lipsit, că nu m'a lovit în cap profesorul meu, pragmaticul meu pro-

† Octavian Goga.

fesor de istorie..." Scena a urmat, până la urlete, că „îi vrea inima" și nu buchea!

Și așa a întăritat Tompa Árpád pe tânărul elev Goga, de a trebuit să plece la unul din cele *trei* gimnazii românești, din câte aveau cei 2.978.951 români (din 1910) din Transilvania, la Brașov.

Sărbătorirea lui Oct. Goga prin festivaluri și pomenirea lui prin parastase — a fost un meritat prinos de recunoștință, adus aceluia, care o viață întreagă a muncit pe cărările binelui și ale frumosului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Oltul

de OCT. GOGA.

*Mult iscusita vremii slovă
Nu spune clipa milostivă,
Ce ne-a 'nfrățit pe veci necazul
Și veselia de-o potrivă...
Mărită fie dimineața
Ce-a săvârșit a noastră nuntă,
Bătrâne Olt! — cu buza arsă
Iți sărutăm unda căruntă.*

*In cetățuia ta de apă
Dorm cântecele noastre toate*

*Și fierbe tănuita jale
A visurilor sfărîmate.
Tu împletești în curcubeie
Comoara lacrimilor noastre
Și cel mai scump nisip tu-l duci
In vadul Dunării albastre.*

*La sânul tău vin, în amurguri,
Sfioase, fetele fecioare,
Și dimineața vin neveste
Cu șorțul prins în cingătoare —
Și vin păstori cu gluga albă,
Din fluier povestindu-și dorul—
Și câte cântece și lacrimi
Nu duce valul, călătorul...*

*Drumeț, bătut de gânduri multe,
Ne lași atât de greu pe noi,
Imbrățișându-ne câmpia
Te uiți adesea înapoi.
Așa domol te poartă firea,
Căci duce unda-ți gânditoare:
Durerea unui neam ce-așteaptă
Demult, o dreaptă sărbătoare.*

*— Demult, în vremi mai mari la suflet,
Erai și tu haiduc, moșnege, —*

*Când Domni vicleni jurau pe spadă,
Să sfarme sfânta noastră lege;
Tu, frate plânsetelor noastre
Și răsvrătirii noastre frate,
Urlai țăriilor amarul
Mâniei tale 'nfricoșate.*

*Cum tresăreau încremenite,
In jocurile lor buestre
Oștiri cu coifuri de aramă
Și roibi cu aur pe căpestre,
Când la strigarea ta de tată
Grăbiai din codri la poiene,
Strângând săcuri a subșioară,
Feciorii mândrei Cosânzene.*

*Sdrobită 'n praf, murea arama
Și codrul chiotea, viteazul;
Iar tu, frăție, mare meșter,
Biruator frângeai zăgazul
Și 'mbujorându-te la față,
Treceai prin văile afunde,
Incovoindu-ți îndărătnic
Mărețul tău grumaz de unde.*

*— Slăvite fărmituri a vremii,
De mult v'am îngropat văleatul...*

*Neputincios pari și tu astăzi —
Te-a 'ncins cu lanțuri Impăratul.
Ca unda ta strivită, gemem
Și noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții
Tu, Oltule, să ne răzbuni!*

*Să verși păgân potop de apă
Pe șesul holdelor de aur;
Să piară glia, care poartă
Instrăinatul nost' tezaur;
Țărâna trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne 'ngropară
Și să-ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară!*

Apostolul

*Ca o vecernie domoală
Se stinge svonul din dumbravă,
Pleoapa soarele-și închide
Sus pe-o căpiță de otavă.
Norodul a cuprins podmolul
Lângă frăgarul din uliță, —
De cârjă sprijinit răsare
Bătrânul preot la portiță.*

*Moşneag albit de zile negre,
Aşa îl pomenise satul,
Pe pieptărelul lui de lână
Purtând un ban dela 'mpăratul.
— Domol, în mijloc se aşează,
Şi sprijinind încet toiagul,
Clipind din genele cărunte,
Incepe-a povesti moşneagul.*

*Intreg poporul ia aminte,
Ascultă jalnica poveste,
Şi fusul se opreşte'n mâna
Induioşatelor neveste.*

*Moşnegii toţi fărămă lacrimi
Cu genele tremurătoare,
Aprinşi feciorii strâng prăseaua
Cuţitului din cingătoare.*

*Atâtea patimi plâng în glasul
Cuvântătorului părinte
Şi-atâta dor aprind în inimi
De clipa răzbunării sfinte.*

*— Bătrânul mag înalţă fruntea,
Ce sfânt e graiul gurii sale:
Din el va lumina norocul
Acestui neam sfârşit de jale!*

*Același dor tresare 'n piepturi,
 Când glasul strigător răsună,
 Și gemăt înfioară firea
 Prelung și greu ca o furtună...
 Frăgarul își îndoiaie coapsa,
 Iar de prin văi purcede vântul,
 Prin largul albelor văzduhuri,
 Să ducă cerului cuvântul.*

*Din cetățuia strălucirii
 Coboară razele de lună,
 Pe-argintul frunții lui boltite
 Din aur împletesc cunună. Cluj*
 — *Cuvine-se hirotonirea
 Cu harul cerurilor ție,
 Drept vestitorule apostol
 Al unei vremi ce va să vie!*

Din activitatea parlamentară a lui Octavian Goga.

Ar fi foarte cu cale să se mai tragă în cum-pănă un mare adevăr, rostit odată, de pe tribuna parlamentară: *Noi nu mai avem ciocoi!* a strigat, plin de durere Oct. Goga acelora, cari mereu voiau

să arunce acuza aceasta în cârca unor boieri, cari au contribuit din greu, cu averile lor, ca să nu mai merite cuvântul de ocară „ciocoi”. „Oricât m'ați întrerupe, nu mă veți sili să spun nume proprii... Eu... care odinioară am auzit de ciocoi, mă duc prin case bătrânești de boieri — vă invit și pe dumneavoastră să vă duceți. Sunt interioare sărace, în care este o mobilă ieșită la soare, în care se văd pe pereți părți îngălbenite, fiindcă lipsesc tablourile, cari s'au vândut, în care se întrunesc 14 oameni desueți, cari stau de vorbă, se respectă, se ascultă unul pe altul, plin de cuviință și discută probleme intelectuale, câteodată realmente anacronice (de fapt, ieșite din uz). Mă uit la acești oameni și văd că unii sunt cu coatele roase și cu ghetetele scâlciate, încât realmente mă prinde un sentiment de îndurerare văzând această discontinuitate (lipsă de continuitate) în viața noastră publică, văzând generațiile, cari se duc, imposibilitatea de a trece dela o generație la alta, pentru a realiza o acumulare (o strângere) de energie”. „Cum putem să aruncăm cuvântul de „ciocoi“, acelora... cari n'au îndrăznit nici unul să ridice cuvântul, ca să apere marea proprietate și au dat toate latifundiile? Să-i lăsăm în pace!”

Din discursul acesta rostit în 1935, se evidențiază adevărul că boierii români au dat din

plin ca țărănimea să aibă pământ în deajuns. Cine-i numește „ciocoi“, a batjocură, este *nedrept*.

În schimb ce ne este dat să vedem în vecina Ungarie? Acolo, da, acolo „ciocoimea“ unguerească stoarce din greu vlașa bietului popor. Latifundii grozav de mari mai dăinuiesc și astăzi și țăranul de *acolo* este vrednic de compătimit, iar nu cel din România.

Câteva însemnări cu privire la bolnavii mintali.

De Dr. G. PREDA,
vicepreședinte al „Astrei“.

Știm că bolnavul mintal, căruia i se mai zice și alienat sau nebun este considerat astăzi ca un om desadaptat pentru viața de toate zilele, străin pentru colectivitate. El trăiește de cele mai multe ori într'o lume specială, pe care o compune după tendințele și plăcerile sale. Este o ființă întru câtva aparte, care duce sau vrea să-și ducă o viață a sa proprie. Individualismul său ia forma egoismului.

Bolnavul mintal a fost privit însă în decursul vremii sub variate aspecte.

Un prim aspect a fost acela al misticismului și al religiei. Istoria veche amintește cazurile de posesiuni, adică când ființa bolnavă se credea stăpânită de un zeu binefăcător sau răufăcător. Așa a fost la evrei regele Sauî, Nabuchodonosor, etc., la egipteni templul lui Saturn era destinat și purificării bolnavilor mintali; la greci încă avem pe Hercule, Oreste, Ajax, etc. În Grecia există chiar o sectă de preoți (asclepiazi) care monopolizase tratamentul alienaților. Ceremoniile religioase ale acestor preoți erau însoțite de prescripțiuni igienice (băi, preumblări, distracții, etc.), de acte de purificare și mântuire (posturi, rugăciuni, spălarea cu sângele unui animal, victime oferite ca dar, etc.).

În anul 460 înainte de Iisus Hristos apare Hipocrate, creatorul medicinei mintale. El combate practicile asclepiazilor, studiază natura boalei și introduce tratamente raționale.

În istoria evului mediu găsim pagini dure-roase cu privire la bolnavii mintali. Din cauza superstițiilor și credințelor în demoni, bolnavii mintali erau considerați ca stăpâniți de draci și din această cauză erau supuși la chinuri grele, de multe ori arși pe rug.

Această situație a durat până prin secolul XV, când reîncepe o epocă de scurtă îngrijire pentru

bolnavii mintali. Acei ce nu se vindecau duceau o viață mizerabilă, în închisori.

Numai în 1793 medicul francez Pinel schimbă soarta acestor suferinzi, inaugurând o epocă nouă în istoria medicinei mintale. El a dat ideea de a se ridica azile sau ospicii, unde acești bolnavi să poată fi izolați, supravegheați și îngrijiți.

Studiul și îngrijirea bolnavilor a făcut progrese din an în an. Celulele, cămașa de forță, fiarele dela ferestri, etc., încep să fie înlăturate. Noile construcții nu fac multă deosebire între bolnavul mintal și bolnavul cu altă boală organică.

Tehnicele moderne științifice permit să se analizeze mai bine mecanismul boalei mintale, psihiatrul pătrunde cât mai mult gândirea bolnavă și prin ea caută să întrezărească structura spiritului omenesc.

Nu numai că bolnavii sunt categorisiți în diferite clase, după cum boala atinge diferitele părți ale stării sufletești omenști, dar se încearcă a se căuta cauza boalelor mintale, cercetându-se cât mai amănunțit, atât ereditatea, cât și factorii dobândiți.

Se caută leziunile aduse în special în creier prin influențele din afară sau din interiorul organismului omenesc și care ar putea explica simpto-

mele sau turburările ce le prezintă acești suferinzi mintali.

Este drept că toate aceste examene, cercetări, observări au privit mult timp numai individul izolat în spital. Cunoștințele anatomo-patologice, acele ale turburărilor fiziologice, ale desechilibrului nutriției, ale modificărilor umorale, ca și ale psihologiei, erau obținute prin studiile în laboratorul spitalului sau la patul suferindului internat.

S'ar părea însă că patru factori contribuiesc astăzi ca studiul bolnavilor mintali să se facă și în afara zidurilor spitalului.

Studiile anatomo-patologice s'au arătat insuficiente pentru explicarea turburărilor mintale. Aceste studii, ca și cele fiziologice, localizate, sunt inconstante, iar numărul mare ca și răspândirea lor, indică dificultatea descoperirilor și demonstrarea unei boale mintale numai pe această cale.

Un alt factor l-au constituit cercetările din domeniul biochimiei generale, care caută în întreg organismul cauza boalei mintale. Aceste din urmă studii demonstrează că, în afară sau paralel cu leziunile mari și localizate din creier, pot exista și modifi cațiuni ale umorilor din organism (în special al desechilibrului dintre glandele zise cu secrețiune internă), cari pot influența psihismul, deci mîntea.

Nu mai puțin studiul inconștientului și ideile freudiste, răspândite printr'o literatură jumătate medicală, jumătate romantică, au contribuit să pregătească publicul pentru a putea vedea că există intermediari între oamenii [considerați normali și cei anormali.

Psihologia însă și în special psihologia experimentală, adică aceea, care se ocupă cu studiul experimental al funcțiilor și aptitudinilor sufletești, studiu întreprins prin mijloacele aduse prin laborator (teste, chestionare, instrumente, etc.), este știința, care a permis cel mai mult ca studiul boalei mintale să iasă din cadrul individual și să treacă și în cel familiar și social.

În adevăr, prin această din urmă știință, făcându-se cunoscută de timpuriu personalitatea cuiva, se poate premerge examenul mental clinic. Prin ea se completează examenul clinic, atunci, când este făcut. Prin ea se poate cunoaște starea bolnăvicioasă mintală sau sufletească, din diferitele mediuri (familiar, social, profesional, etc.), iar prin examenul grupărilor sociale, prin studiul adaptării și a aprecierii funcțiilor ce le îndeplinesc, se poate așeza — din punct de vedere profesional, — omul potrivit la locul potrivit, utilizându-se și cei cu predispozițiuni particulare sufletești sau chiar acei cu oarecare lipsă mintală.

Dacă îmbunătățirea moștenirilor organice este o problemă de care se ocupă mai mult științele eugenia și eutenia, problema influenței mediului înconjurător asupra sănătății mintale intră în preocuparea așa-zisei igiene și profilaxii mintale.

Această știință, ocupându-se atât de conservarea sănătății sufletești sau mintale, cât și de prevenirea a tot ceea ce poate tulbura această sănătate, activează, ținând cont pe de o parte de starea mintală a individului, pe de alta de influențele mediului înconjurător, deoarece numai din acțiunea reciprocă a acestor două forțe (organism și mediu) rezultă adaptarea sau neadaptarea noastră în viață. Nu mai este nevoie cred să spun că cercetându-se cât mai bine bolnavul mintal și mediul în care el trăiește, s'a ajuns și la metode noi de tratament și îngrijire.

Rezultatele acestor tratamente și îngrijiri se pot vedea în numărul mare al vindecaților și amelioraților, pe care-l prezintă statisticile instituțiilor respective (spitale de boli mintale).

Cârcotașul.

Țiganul, când la nașu-său prânzea,
 Și — la friptură — buzele-și lîngea,
 Tot, pricină găsi cevașilea:
 „Codița, în castron, să steie — așa!”

Nu molima bârfelii, ei pusul umărului!

S'au întâlnit, iarăși, la taifas, Dănăilă și moș Petrilă. Și-au aprins pipele și — pâf, pâf, pâf — au început a sporovăi, de câte 'n stele și 'n lună. Unul este în puterea vârstei, celalalt spre apusul vieții.

— Hei, moș Petrilă! Toate merg anapoda! Satu' a ajuns la ananghie!

— Măi, Dănăilă, îl întrerupe moș Petrilă. Eu cred că cuvintele dumnitale n'au drept de sămânță de vorbă între oamenii noștri. Prea le vezi dumneata toate 'n negrul! Ești o fire de hâr și mâr! Nimic nu ți se pare bine înciocălat. Toate se dărapănă.

— Apoi spune dumneata că nu-i așa?!

— Spui.

— Hei, surâde Dănăilă. Vrei numa' să mă mulcomești.

— Nu, nu numa' atât, da' vreau să-ți deschid ochii.

— Ochii mei sânt deschiși.

— Deschiși și nu prea! Și în junetea mea erau oameni, cari ponegreau toate, fiindcă așa le

era firea. Dumneata *de ce ești așa?* Să începem, dacă nu ți-e cu supărare.

— Vai de mine!

— Să începem cu tinereța. Copiii și tinerii, asta stă, nu mai ascultă azi de părinții lor ca pe vremuri. Nu mai sânt așa de smeriți, când le vorbești. Sânt mai țăfnoși, mai bățoși la răspunsuri și cred că ei sânt... buricu' pământului! Nu-ți mai sărută mâna, ție, bătrânului, cu atâta smerenie și sfiiciune, ca pe vremi.

— Asta-i cam așa, cum spui, moș Petrilă.

— Cam așa și *nu-i* cam așa. Fiindcă mai sânt și *alți* copii și *alt* tineret! Copiii ascultători, tineret, care-și vede de treburi, cuviincios la vorbă, de-a mai mare dragu'. Numa' căăștia nu se îmbulzesc să se arete. *Soiu' lor n'a pierit*, Dănăilă! E vorba să-l scoți la iveală și astăzi!

— Greu lucru!

— Greu, da' mai bună e greutatea asta, decât bârfeala.

— Adică cum?

— Eu văd, Dănăilă, în toate vorbele ce le rostesc oamenii în zilele noastre, *prea* multă patimă de a înăspri, de a înrăuțați stările, cari nu-s bune, dar nu-s nici tocmai așa de deplâns după cum ne place să credem. Asta-i: *ne place, ne*

face bucurie chiar, când spunem că totu-i rău!
 D'apoi, că-i vorba de tineret, nu cunoști dumneata pe ai ai lui Tomoșoaie, copii și tineri, de cari să tot fie și să te bucuri, văzându-i? D'apoi, nu ai dat dumniata de ai ai lui Pricopie, de stau chitic când le vorbești și îți urmează sfaturile de om mai vârstnic? Și ți-ași mai putea înșira încă vrei 5—6 gospodari în satu' nost, cu copii și tineret ca ăl amintit.

— Ba asta-i așa!

— Apoi, dacă asta-i așa, *de ce nu aducem vorba, câteodată, și de ei, când hulim tot copilăretu' și tot tineretu'?*

Dănăilă tăcea.

— Să-ți spui eu: de ce? *Pentrucă e mult mai ușor să-ți bați gura, bârfind, decât să ți-o încălzești, laudând.* Și lumea de azi e pornită pe trăncăneală, de-a bârfitele. — Vezi tu păru' ăsta alb a' meu? A văzut multe, Petrîlă, 'n vieață! Și bune și rele! — Adu-ți numa' aminte, că și noi am fost cândva copii și tineri. Șturlubateci și cu ifose, câteodată — nu-i vorba, nu de-o pănură cu mulți din zilele noastre. Da'-i vorba că făceam și noi câte-o crâmpiță.

— Așa asta-i.

— Ei, atunci. De aia zic eu că să-i luăm mai cu domolu'.

— Ce: cu domolu', de nu vreau să asculte de fel?!

— Cu domolu', arătându-le pe ăi ai lui Tomoșoaie și Pricopie și lăudând pe ăștia, ca să se 'ntrebe și ei și ăi vrâstnici: de ce sânt lăudați?

— Și-apoi să trecem la ăi mari. Vorba dumnitale te 'deamnă de ale mai multe ori să te trag de mânică și să spui răspicat: *da' nu-i așa!*

— Vorba mea?

— A dumnitale, da — nu te supăra de loc. Fiindcă ești cuprins de *molima bârfeii*, care nu te lasă să vezi ce *este* bun și frumos. D'apoi bine, nu știi ce-a fost pe-aici, înainte vremuri? Acu treizeci, patruzeci de ani chiar? Nu vezi dumneata înaintare, oricât ai vrea să nu vezi decât negru înaintea ochilor? Ca la tineret — așa și băibații și femeile, nu-s tocmai vrednici de ocară ai mai mare. Unele lucruri *nu-s bune, hotărit, nu-s bune*, nu zic nici eu altfel, da', ca la copii, de ce nu ne uităm la gospodăriile, cari sânt frumoase și de ce *ne place să sporovăim numai de băltoacă, în loc să o secăm?*

Focul se stinsese în pipă, dar focul vorbeii ardea tare. Dănăilă dete din umeri:

— Ești un om neînțeles, azi, moșule, dumneata, cu sfaturile dumnitale dela...

— A, vezi, nu-s ele dela Moș Adam, ci dela căruntețea, mea care-mi spune răspicat, cumcă *e prea-prea* vorba apăsată în zilele noastre! Dacă ar fi să fie cum spun unii, apoi, noi, bătrânii, sântem de „modia” ai veche și să ne luăm catrafusele. Chiar dumneata n'ar mai trebui să ascuți de mine, fiindcă-s bătrân. — Hei, bătrânii! Parcă unii din ei n'ar fi ca ai tineri, când e vorba de sfaturi bune!

— Asta-i așa!

— Atunci? Atunci vârstnicii vor trebui să-și potolească vorbele de dihonie și să înțeleagă că mult, mult mai ducător la izbândă e, Dănăilă, să *nu bârfești*, făr' dacă vezi și simți că un lucru sau o vorbă nu-s bune, să-ți dai osteneala să 'ndrești. Numa' unele muieri își pierd vremea, câteodată, ridicându-și fustele și strigând ca la ușa cortului! Apoi asta nu-i vorbă și faptă pentru zilele noastre! Acum e vorba de pusu' umărului!

Dănăilă începu să clatine din cap, așa, ca și când ar fi spus: astea-s vorbe de cântărit. Când clatină omul *așa* din cap, e semn că este pe cărarea ducătoare la țintă.

Setea după frumos.

Poezii și jocuri populare.

Bădărănia nu este în firea țaranului român.

Bădărănia este o boală trecătoare, boală, care bântuie în zilele noastre la *aproape* toate popoarele europene.

Cel ce vrea să ajungă la izvorul frumuseții, n'are decât să cetească poeziile populare românești și se va convinge cât bun-simț, câtă armonie, cât cumpăt, câtă sete după frumos zac în sufletul autorului anonim, necunoscut, care a cântat în versuri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un scriitor din Danemarca, Iohannes Jensen, a scris odată o poveste vestită în literatura daneză: cum se naște pe buzele unui țaran necăjit, părăsit de iubita sa, un cântec, apoi alt cântec, cari sânt o mângăiere sufletească pentru cel lăsat de iubită și cari colindă mai apoi, din gură'n gură, între țărani, ajungând cântece populare, a căror obârșie se pierde în necunoscut.

Ca țaranul danez sânt mulți și la noi, nu numai ca să-și talmăcească durerea că au fost părăsiți, dar și bucuria că sânt înțeleși, că mândrulițele lor le-au dat dovada dragostei lor.

Dar aici nu vrem să adăstăm prea mult la poezia poporală, ci la jocul românesc. Ce minunate dovezi, și aici, de bun-simț înăscut! Cu jocurile populare românești te poți arăta în orice salon, firește, dacă sânt jucate frumos.

Cât de superioare sânt, cât de mai presus de jocurile sălbatice, cari stăpânesc, în mare parte, saloanele din orașele „civilizate“.

Să ascultăm pe un neamț și pe un englez despre „horă“ și „călușarul“.

Scriitorul *Adolf Meschendörfer* descrie un bal costumat din Brașov, în romanul său „Leonore“, apărut în 1920:

„... apoi dansurile românești! Am fost ieri ca spectator la un bal costumat, ca să văd cum își petrece poporul acesta.

Toaletele (hainele) rafinate, dansurile *minunate* (herrlich). Au un dans, hora, la care își dau mâna, formând un cerc mare și înaintează toți spre mijloc, într'un tact încet, măsurat și cu mișcări grațioase, cari îți amintesc evident menuetul (un joc plin de grație). Nu-i nici un tropot, nici o săritură, nu-s țipete și urlete, ci totul, cu tact, cu măsură și în liniște, împreună cu o grație înăscută a femeilor“.

Un expert englez scria în publicația oficială a „Societății engleze de dansuri populare“ (E. F. D. S. Neros) în 1937.

„Călușarii sunt oamenii cei mai elocvenți și mai convingători din lume și limba lor este dansul. Ori de câteori apăreau (la marea întrecere de jocuri naționale din Londra) dominau publicul fermecat și oarecum neliniștit, întrebându-se, cu teamă, totuși, când se vor opri... Dansul exprima nici ceva creștin, nici păgân, după cum întrebuițăm noi cuvântul:... ci elementar, infinit de vital, solemn și impresionant“.

Ei bine, dacă scriitorul de seamă Meschen-dörfer și recenzentul marei „Societăți engleze de dansuri populare“, scriu așa, să nu fie asta dovada cea mai strălucită, că dansurile românești sânt o podoabă vrednică de lăudat și de cultivat?

Setea după frumos este exprimată nu se poate mai minunat în jocurile populare, de aceea să ne stâmpărăm setea cu ele.

Țesăturile și creștăturile populare.

După cum în cântecele și în jocurile populare se află ascunse comori, cari trebuiesc numai scoase la iveală — tot așa țesăturile și creștăturile sânt

lăudate de adânci cunoscători ai artei, din România și dintr'alte țări.

Laudele acestea sânt un răspuns minunat pentru acei bârfitori, cari aruncă învinuirea că poporul este bătăran, lipsit de calități artistice, vrednic de batjocură.

Iată câteva atestare scrise de pene competente.

„Țăranul, țărana, meșteri, cari *fac capod'opere*, răspândesc în jurul lor tinerețea lor străveche, trebuința lor de a amesteca frumusețea în vieață, apar, nu ca niște visători ale unor sălaşuri de oameni migratori, ci ca niște *exemplare de umanitate*, tari și fidele, cari stau drepte în decursul timpului”. (Țăranul român) „și-a păstrat . . . gustul (frumosului), în veselia cea mai vieaie, în expresia cea *mai plină de inventivitate* (spirit de invenție), geniul în *masură* și secretul de a-și *înfrâna* ușurința de expresie”. „Acestea sunt aptitudinile eterne ale rasei”.

Profesorul francez Henri (Enric) Focillon, în 1929.*)

Profesorul J. Alazard, într'o revistă de arte frumoase din Paris (în 1933), laudă „simțul estetic al țăranului român în orânduirea caselor de lemn,

*) Citatele acestea sunt scoase din valoroasa lucrare a dlui profesor Coriolan Petranu, dela Univ. din Cluj: „*Arta română din Transilvania*”, (vol. I.)

eleganța vestmintelor, în cari culorile se armonizează fericit“.

Un mare cunoscător de artă, profesorul *Ch. Diehl*, găsește în arta populară o „întreagă varietate de produse, mai cû seamă în lucrările de ceramică și în prelucrarea lemnului... Dar mai cu seamă în broderiile, cari împodobesc costumele populare, apare în cel mai caracteristic mod întreaga tradiție națională... O varietate, o *bogăție de culori viguroase, cari se armonizează cât se poate de fericit...* Și pretutindeni, în Valahia, ca în Bucovina, în Transilvania, ca în Banat, găsești *grația infinită a acestor broderii originale și încântătoare*“.

Vestitul scriitor-economist *L. Romier*, scria, în 1931, despre costumele românești: „Cea mai mare parte a acestor costume fiind confecționate în casa (țărănească), vezi, ai proba unui *geniu particular ale țărancei Carpaților și al gustului ei înăscut pentru eleganță...* chiar și interiorul caselor dă dovadă despre aceeaș grijă de orânduire (estetică).“

Reprezentul Spaniei la serbările de inaugurare a Universității române din Cluj, a declarat că arta populară românească este una „din *civilizațiile populare cele mai importante ale lumii*“. (Ramon de Bastera.)

În revista de specialitate din Elveția: „*Die Schweizertracht. „Les costumes suisses“*”. (Costumele elvețiene) scria, în 1935, cineva, care iscălește *E. Laur*: „O putem spune cu toată sinceritatea că noi *invidiem* la români *comoara cea mare* (imensă) *de artă populară, strălucitele* (magnificele) *lor costume, datinele și obiceiurile lor foarte vii încă*, și în ziua de astăzi. Câtă vreme noi ne dăm truda de a reuni și de a da *vieață nouă* la ceea ce noi am prea lăsat să se risipească (răvășească), dâșșii se bucură de *o artă populară înfloritoare*“.

Saxonul sibiian, profesorul *Emil Sigerus*, unul din autoritățile sașilor în privința aprecierii lucrărilor de artă, scria, în 1925, despre nește broderii românești, arătate la o expoziție a „Astrei”: „Acele lucrări, executate cu artă, pe o pânză, care servește ca fond, sunt atât de *frumoase*, atât de *nobile*, atât de *pline de stil*, că *par a fi fost brodate în secolul al XVI-lea, sub ochii unei doamne din familia Mediceilor, în Italia, și nu de țărance române cu mâinile lor bătătorite, după aspra muncă de pe câmp*“.

Germanul *E. Kolbenheyer* scria, în 1912, într'o carte apărută la Viena, despre broderiile de casă românești: „Pentru ele (țărancele) este o trebuință poruncitoare (imperioasă) de a da diferitelor obiecte,

afară de caracterul de durată și de folosință (utilitate) și o înfățișare exterior artistică, decorului întotdeauna potrivit și arată tocmai în domeniul acesta un *simț artistic natural*, o *inteligență în-născută, cari* — dacă le apropii de rămânerea mai înapoi în alte domenii de cultură, — *nu pot decât să stârnească uimirea și chiar admirația noastră*“.

Dar chiar și unghiuri s'au găsit, cari să laude țesăturile românești! Așa, în revista „*Művészi Ipar*“, din 1889, scria L. Dömötör despre broderiile țărănești din regiunea Aradului; „Prin simțul lor artistic și prin efectul lor, întrec broderiile slave, de forme dure și monotone și broderiile săcuiești, cari, pe lângă toată uriașa muncă ce presupun, au mai puțin efect. Intrec (broderiile românești) prin bogăția lor, prin florile lor și frunzele lor, pline de farmec, prin compoziția lor artistică și coloriturile lor. Armonia decorației se vedește cu o putere surprinzătoare, aceste compoziții sunt adevărate capod'opere. Alegerea colorilor dovedește *destoinicia, măsura*, dictată de *bunul-simț*. *Distribuția și proporția colorilor sunt totdeauna pline de gust*“.

G. Téglás, scrie dl Coriolan Petran, „găsește în lucrările în lemn ale Hunedoarei o *adevărată*

poezie, manifestarea *geniului poporal*. Nu se copiază servil; fiecare meșter imprimă operei sale pecetea personalității sale. *T. Schmidt* scrie, în legătură cu crucile de lemn: „Adeseori sunt aceste cruci niște *capod'opere* și străinul se întreabă cu uimire de unde a primit simplul fiu al naturii imaginația și dexteritatea (destoinicia) cu cari exprimă câteodată o lume întreagă într'o cruce sculptată”.

W. Jännecke scrie despre casa țărănească: „Ea a creiat ceva *particular și important*. Valoarea principală a casei țărănești române constă în dezvoltarea de forme decorative cu totul independente, al căror *farmec* nu suntem în stare să-l *admirăm* în deajuns”.

M. Haberlandt scria, în 1911 despre arta țărănească română din Bucovina — despre sculptura în lemn, că „depășește ca vechime și în privința caracterului ornamental pe aceea a rutenilor; obiectele casnice cu forme decorative, plastica poporală religioasă, crucile de pe morminte și troițele, furcile, sculptate bogat, etc. adevărate o vechime mai mare și le apropie de un ciclu de forme a căror origine este, în parte, diferită... În orice caz, avem de a face cu creațiuni populare cu atât mai vrednice de interes, cu cât sunt mai puțin cunoscute, creațiuni, cari *pot figura între cele mai in-*

teresante și mai antice apariții ale artei populare europene".

Bine, spui, dacă un învățat scrie despre „capod'opere” (opere desăvârșite), altul despre „eleganța vesmintelor, în cari colorile se armonizează fericit”, altul despre „grația înfinită a acestor broderii, originale și încântătoare”, altul despre „geniul particular al țărancei Carpaților și a gustului ei înăscut pentru eleganță”, altul că arta populară românească este „una din civilizațiile populare cele mai importante ale lumii”, altul că (în Elveția), „invidiază” „comoara cea mare de artă populară, strălucitele lor costume”, etc. etc., atunci s'a dat răspunsul, cu vârf și îndesat, bârfelilor răuvoitoare.

Sgârănilă.

Auzit-ați voi de Sgârănilă ?

E sgârcit, stă unghiile să-și roadă !

Toate-ar vrea, încât ț-e silă.

Iată cum te prinde și te strânge 'n clește,

Cu dorința sa năroadă.

Aproape te silește,

De e Vineri, după-al vremii croi :

— „O !”, te roagă, „'mi spune că e Joi !”

leoane dintr'o comună frun- tașe a jud. Sibiu: Luduș.

Ocupația locuitorilor din Luduș, jud. Sibiu.

Locuitorii din comuna Luduș sunt în totalitatea lor agricultori și crescători de vite. Chiar și meseriașii, mulți-puțini câți sunt, se ocupă pe lângă meseriile lor și cu ramurile plugăritului.

Intre aceste industrii am putea înșira: 4—5 zidari, 6 măcelari, 5 cismari, 5 tâmplari, 5 fierari, 2 cojocari, 2 croitori, 1 mecanic, 1 curelar.

Comuna este împărțită de valea Secașului în două părți egale: partea stângă, numită Godârlău, și partea dreaptă, numită Guruiet, deoarece e așezată pe o colină mai ridicată.

Atât în Godârlău, cât și pe Guruiet sunt mai multe străzi, numite și acum cu numele rămas din bătrâni. Așa în Godârlău este ulița Șipotului, a

Notă. În cele următoare lăsăm să urmeze o descriere plină de învățăminte prețioase despre comuna Luduș, descriere făcută de un fiu al comunei, dl prof. Dr. I. Stanciu. Mai întâi despre așezarea comunei, despre orânduielile ei, despre pământ și oameni. Într'alt loc aducem descrierea unor obiceiuri dela sărbători, obiceiuri pe cale de a dispărea. Cititorul va fi, de sigur, mulțumitor pentru astfel de descrieri, cari — ar fi cu cale să se facă în fiecare comună din partea câte unuia, care știe a mânui peana.

Cânepilelor, pe sub. Coastă, calea Gusului, calea Sibului, iar pe Guruiet ne întâlnim cu Ulița arsă, cătră Sângătin, după Zid, Ulița Graorului, cătră Apold.

Satul acesta a avut mulți fii de o valoare de netăgăduit și aceștia s'ar fi putut cinsti, dându-se numele lor școalei, casei naționale, unui izvor și unor străzi.

Izvoare cu apă bună în comună avem vreo trei: izvorul lui Belean, șipotul dela Lături și fântâna Buna. Apa acesteia din urmă a fost scoasă de curând pe țevi, în marginea drumului, lângă biserica ortodoxă.

Tot aici e încă neterminat monumentul eroilor satului, căzuți în războiul mondial.

Comerțul este purtat de câteva familii de mărgineni. Acestora de vreo câțiva ani le ține o serioasă concurență o *cooperativă de consum*, bine provăzută cu toate mărfurile necesare și bine condusă de un sătean isteț.

Avem în comună și o *bancă populară*, precum și o societate bine încheată, pentru *asigurarea vitelor cornute*. Aceasta societate în repetate rânduri s'a dovedit a fi de mare folos pentru plugari, deoarece în caz de pagube în vite le plătește imediat prețul statorit de o comisie.

Cât de bine ar fi dacă cei competenți s'ar cugeta și la înființarea unei *societați de asigurare pentru oameni!* O astfel de societate ar salva multe familii și mai ales mulți orfani rămași fără sprijin, din ghiarele mizeriei.

Locuitorii sunt toți proprietari mici. Făță de numărul lor hotarul comunei e mic, abia de 4500 jugăre. După cultură cam jumătate e arător, iar restul păduri, vii, grădini, pășunat și fânațe. Acest hotar este înconjurat de hotarele comunelor: Sângătîn, Apoldul de jos, Topârcea, Alămor, Armeni, Bogatu, Gusu și Prisaca.

Dacă ca teritoriu am spus că hotarul e cam mic, în valoare încă nu-i putem aduce prea mari laude. Nu-i vorbă, are și „furdulașe” bune, cum e șesul din sus de sat, șesul din jos de sat, luncile, sărăturile, pe sub Bogdă, dar, în schimb, cătră Alămor, cătră Bogatu, o parte din coasta lupului, sunt mai slabe și reclamă muncă grea, ca să producă ceva. Unele din aceste fiind prea îndepărtate de comună și fiind nește dealuri cam greu de urcat cu vite slabe, neputând fi gunoite, nici nu produc aproape nimic.

În agricultură hotarul e împărțit în trei și se cultivă după metoda cu trei alternații: spicoase, porumb și ogor. Vreo câteva „furdulașe” mai bune

ca șesul din sus și cel din jos de sat, precum și unele părți din coasta lupului și din sărături, nu se lasă cu ogor, ci se samănă cu nutreț artificial sau cu legume.

Cultura zarzavaturilor în timpul mai nou, de vre-o 6—7 ani încoace, a luat un avânt îmbucurător. Să nu ne mirăm de loc că plugării noștri dela sate au venit la gândul îmbrățișării acestei ramure de câștig. Lipsiți cu totul de izvoare bănești, ludușenii au observat an de an pe bulgari, cari venind primăvara din depărtări cu mari cheltueli și neavând niciun fel de proprietate, cultivă în mare zarzavaturile pe locuri arendate cu bani grei, ca toamna, voioși, să se reîntoarcă încărcăți cu paralele noastre în țara lor, la căminul familiar.

Ispitiți de această perspectivă, cei mai mulți plugari din Luduș au început a se îndeletnici și cu această meserie, mai ales că nu era tocmai necunoscută, nici plugarului, nici soției și nici copiilor lui.

La început cu mare grijă, ludușenii au început cu fasolea verde și cu castraveții. Văzând cât rentează această ocupație, și-au mărit cultura, an de an. Azi rar vei mai afla plugar în Luduș, care, pe lângă economia de câmp, să nu se ocupe și cu *legumăritul*. Mai ales castraveții sunt cultivați

pe o scară întinsă, producând o marfă bună de păstrat și frumoasă la vedere. Cu produsul acesta aproape le-a reușit să scoată de pe piața Sibiului pe cei din Bungard, renumiți producători de castraveți.

De altfel nici nu prea au nevoie să susțină o concurență, nici pe piața Sibiului, nici pe a Ocnei, Săliștei sau Miercurei, deoarece *sunt căutați acasă de marii comercianți*, cari, cu camioanele sau cu vagoanele căilor ferate, transportă cantități mari de castraveți în orașele din țară și mai ales la București și la Cluj.

In această ramură a ocupației avem în sat și vreo 4—5 români specializați, cari cultivă în mare — ca oricare bulgar — tot felul de zarzavat, cu care țin concurență serioasă bulgarilor, pe toate piețele din județul Sibiu.

O altă ocupație principală a ludușenilor este *vieritul*. Viile lor întinse și cu o situație frumoasă spre sud produc, an de an, vinuri excelente și căutate de comercianți. Păcat numai că nu sunt de anumită specialitate, care ar fi și mai apreciată și mai căutată.

Mai realizează câștiguri și din *laptele*, dat lăptăriei locale, deși cu un preț scăzut la jumătate față de prețurile dela oraș.

În ceea ce privește *pomăritul* ludușenii au un mare neajuns: solul nu este prielnic, numai într-o parte a comunei. Pe aci mai vezi pomi și poame frumoase, încolo rar câte un prun, păr sau măr, ci mai mulți salcâmi sau alți arbori nefolositori.

În liniî mari am terminat cu răspunsul la întrebarea ocupațiilor locuitorilor din Luduș. Mai amintim doar că o ramură de câștig și plăcută și folositoare, e mult neglijată: *stupăritul*. În sat, în afară de 2—3 cărturari — cari se ocupă în mic cu stupăritul sistematic — abia dacă au vreo câțiva săteni 3—5 stupi de moda veche. Dacă țărănul nostru s'ar obișnui cu o cultură mai modernă a stupilor, ar câștiga, cu puține jertfe, frumoase parale, totuși, e greu să-l pornești pe această cale rentabilă. Să sperăm că viitorul și desele îndemnuri vor schimba și aci situația, destul de tristă.

Femeile din Luduș sunt harnice. Povara cea mai mare cade pe umerii lor. În afară de cele ale casei, femeia e în rând cu bărbatul și la lucrul câmpului. Adeseori se poate vedea, plecând la câmp, bărbatul cu femeia, el mergând cu vreo 10 pași înainte, având sapa pe umeri și țigara în gură, iar ea încărcată cu copilul, legat cu un covor peste umeri, cu desagiî pe spate, cu sapa peste desagi și cu vasul cu apă în mână.

Femeile nici iarna nu se odihnesc, ca bărbații. Au de tors fuiorul de cânepă, au de cusut, au de țesut. Doar' singura distracție pentru femei sunt „șezătorile”, unde se adună tot cu scopul de-a lucra în tovărășie. Aci se coasă, se toarce, se pun la cale căsătorii, se minte și se clevește mult. Șezătoarea — unde se adună vreo 10 femei din vecinătate — este inaugurată sau botezată în prima seară cu mâncări, băuturi și multe năzdrăvăni.

Bărbații, în schimb, iarna mai ales, de când au vinuri, se mai adună unii la alții și — ca să le treacă timpul — mai beau și mai fac politică. În ceea ce privește politica a fost timpul că prin noile dispoziții s'au mai curmat certele și neînțelegerile dintre țărani. Iar în ceea ce privește băutura, ar fi de dorit să i se dovedească plugarului nostru că, decât să-și bea tot vinul sub motiv că pe piață e prea ieftin, totuși, ar fi mai bine să-l valorizeze în mare parte așa cum se caută, cu 6—7 Lei chilogramul, căci ar avea un câștig oarecare după munca sa și s'ar încunjura o risipă nefolositoare și vătămătoare.

Altfel, când e timp mai frumos și *bărbații muncesc iarna*. Mai duc gunoiu, mai își dreg uneltele, mai îngrijesc de vite. Cât ar fi de bine, dacă și noi, românii, am învăța la sate câte o meserie,

ca sasul, meşerie, care ar putea să o practice în decursul iernii, pentru distracţia sa şi pentru câştig lateral, pe seama familiei!

Curtea, casa, grajdul sunt de o curăţenie exemplară. Poate au moştenit sau au văzut la saşi această laudabilă însuşire, pe care o aflăm şi în Luduş.

Casele şi grajdurile sunt, cu foarte puţine excepţiuni, clădite din piatră şi cărămidă şi acoperite cu ţiglă.

Locuinţa e clădită la stradă şi are două camere, mai rar şi a treia, mică, făcută spre stradă, din pridvor. Camera cea mare, de cătră stradă, e bine îngrijită şi păstrată pentru prilejuri de sărbătoare. Această cameră are *lumina electrică*, introdusă numai anul trecut.

Casele sunt făcute mai mult în stil săsesc, respective după cum obişnuiesc saşii să-şi clădească locuinţele. Pivniţa nu e adâncă, doar de are 2—3 trepte, în schimb locuinţa e sus şi trebuie să urci 8—10 trepte ca să ajungi în pridvor, de unde intri în cameră.

Prof. I. STANCIU.

Crăciunul, Paștile și Boboteaza în eomuna Luduș.

Leagănul vechilor noastre obiceiuri, tradițiuni, superstiții și cântece au fost și rămân satele noastre. În orașe, cu vieța lor deosebită, toate aceste comori neprețuite s'au șters sau au dispărut chiar. E dureros că așa ceva apare și la sate unde vieța începe a se „moderniza” pe toate terenele. Doar' ici-colo mai vezi câte o licărire de vechi moravuri.

Cusăturile cu motivele admirabile românești se găsesc mai rar. În locul lor apar cusături străine de firea noastră. Portul strămoșesc este înlocuit în parte cu diferite zorzoane, cari strică armonia portului local.

Unde sunt călțunii și țundrele bărbaților, unde cizmele și cusăturile fetelor și femeilor! Rar mai poți vedea câte o cămașe de bărbat făcută din cânepă sau în! În schimb, mai ales la fete și neveste, sunt la ordinea zilei iile făcute din jolgiu fin și scump, precum și pantofi frumoși și ciorapi de mătase!

E adevărat că vieța progresează și cu ea trebuie să ținem pas și noi, cei dela sate, dar nu mai puțin e adevărat, că în felul acesta ne de-

părtăm mult de trecutul nostru, nu tocmai îndepărtat, chiar spre răul nostru material.

Incepem a ne desbăra și de superstiții. Mai vezi și azi în Luduș, că se descântă de deochiu, ba mai cred oamenii într'o măsură oarecare și în strigoii, precum și în făcături, dar încep și aceste, încet-încet, a-și pierde din smalțul vechiu, în care erau îmbrăcate. În timp de furtună și vremuri grele se trag clopotele, dar săcurea și sapa nu se mai împlântă în curte, ca să nu vină grindina peste hotar.

Cu puține modificări se mai susțin și azi obiceiurile din jurul Crăciunului. Această sfântă sărbătoare e întâmpinată la sate cu mai multă sfințenie și cu mai multă pompă decât la orașe. Colindătorii cu săptămâni înainte învață colindele, se asociază în grupuri mai mici sau mai mari, iar în ajunul Crăciunului, pe înserate, pornesc prin sat și în scurt timp satul e plin de un vuiet de colinde.

Feciorii se împart în cete de câte 10—15 inși, prieteni și cam de aceeași vârstă. După ce își aleg din sânul lor un „jude”, își caută gazdă, unde să-și petreacă o săptămână, până la anul nou. În Luduș duc cetele la gazdă un car de nisip. În carul cu boii împodobiți, între cântece, merge ceata și aduce nisipul, într'o zi frumoasă. Apoi, până la Crăciun, seară de seară, se adună la gazdă.

și învață colindele de rostit la frunțași, apoi se învoiesc ce fete să poștească la petrecerea lor. Adevărat că în timpul acesta pier cele mai multe găini din sat și nu știe nimeni cum, dar oamenii, bănuind sau știind din trecutul lor, se mângăie „doar' așa e datina”!

Dacă părinții feciorilor au vin, fiecare fecior aduce 1—2 vedre de vine — dacă nu au, cum-pără, doar' ceată fără „bute” nu se poate închipui.

În ajunul Crăciunului, seara, feciorii, gătiți de sărbătoare, se întrunesc la gazdă, ca sub conducerea „judelui” să plece la colindat. Judele are plosca și este purtătorul de cuvânt al cetei. Mai întâi se duc la primarul satului, care, înconjurat de consilierii săi, așteaptă cetele, în odaia cea mare, gătită de sărbătoare. După ce ceata, intrând, dă „bună-seara de Moș Crăciun”, judele cere voie să colinde.

Colinda primarului e aceeași la toate cetele și e trecută din timpuri vechi, din generație în generație.

Iată aci acest cântec al primarului:

— *Judele Domnului bun,*

Bună seara, jude 'n casă!

— *Să trăiți, voi, juni framoși,*

Treceți voi, juni și ședeți.

— Dar noi n'am vint să ședem,
Noi am vint să te 'ntrebăm :
Slobodu-i să colindăm ?

— Ori va fi slobod ori ba,
Că noi tot te-'om colinda.
Noi, jude, am oblicit,
Că ești jude 'ncomorat,
Comorat și bun bărbat,
Ca pe noi să ne 'mprumuți,
Cu cincizeci de lei mărunți,
Banii gata mi-i avea,
Intră 'n grajdul ferecat
Și scoate murgu' 'nșelat,
Inșelat, bine gătat,
Cu toate podoabele
Și pe el aruncă-te,
Saltă-aici, saltă colea,
Saltă 'n vârful munților,
Inaintea strungilor
Și acolo vei alege
Vreo cincizeci de miorele
Și cincizeci de berbeci
Și-'om merge la târg cu ei.
Dar la târg, la Glogoveș.
Unde au oile preș
Și-acolo le-'om preșui,

*Toată oaia talerul,
 Berbecule galbinul.
 Banii gata face-ii
 Și încă nouă danii,
 Că noi să ne cumpărăm
 Dar' un vig de darșinel,
 Să ne îmbrăcăm cu el,
 Că așa-i legea la Crăciun.
 Jude, să te veselești,
 Nouă să ne mulțamești!*

După aceste urări primarul și cei de față închină din plosca cetei, apoi și primarul dă câte un pahar de vin, iar după ce ceata primește anumite sfaturi de bună-purtare din partea primarului și a consilierilor, fără ca să ia banii, colacul și carnea, puse pe masă, se retrage, ca să facă loc alteia.

Dela primarul satului ceata merge la preot, pe care îl colindă în felul următor:

*'Cest domn bun cu doamna lui,
 Ho! Lerui, da Lerui doamne! (după fiecare
 [rând])*

*De mari dragostile lor
 Le-a crescut un pom în curte
 Și-un gutuiu la căpătuș.*

*Trimit cărți în toate părți
 Și răvașe pe orașe,
 Să-și afle un meșter mare,
 Să taie pomul din curte,
 Să facă o biserică,
 Să taie și gutuiul
 Să facă și altarul,
 Să coboare Dumnezeu,
 Dumnezeu cu Fiul Său,
 Să învețe pe preoți,
 Pe preoți, pe cei mai mari,
 Cei mai mari pe cei mai mici,
 Cei mai mici pe ai lor prunci.
 Gazdă, să te veselești,
 Nouă să ne mulțămesti!*

Dela preot cetele se împart în grupuri de câte 2—3 și pleacă pe la casele fetelor și ale fruntașilor satului, colindând și adunând colaci, carne și parale.

Petrecerea cu jocul incepe în ziua de Crăciun, după serviciul de vecernie, care se face cam la ora 12 din zi.

Tămbălăul durează, cu mâncări și băuturi, o săptămână. Intre timp, în anumite zile, ceata iese prin sat, în frunte cu muzica, — dar feciorii sunt îmbrăcați în diferite haine de mascaradă: unii în femei bătrâne, alții fac pe țiganul sau țiganka sau alte figuri producătoare de haz.

Toate aceste își iau sfârșitul în seara zilei de anul nou, când, chiemate fiind mamele, acestea se duc la feciori cu scoverzi și alte mâncări, iar după petrecere, pe la miezul nopții, ceata se împărtășie.

Toate acestea ar fi bune, dacă ar fi rămas în felul bătrânesc, făcând cete numai feciorii de vârsta din jurul militariei, fie că au trecut de aceasta, fie că sunt în preajma ei. Azi însă se trec marginile și aci.

Copii nevrâstnici, de 13—16 ani și copile de 12—14, al căror loc ar fi încă la școală, se adună în cete, spre bucuria părinților, dar hotărît spre stricăciunea sănătății, atât fizice, cât și morale. (Aviz celor chiemați să curme acest rău, încă la timpul său !)

În jurul *Paștilor*, până la tradiționalele ouă roșii, vieța e mai puțin sgomotoasă, ba chiar cuprinsă de o evlavie adâncă. Mai ales în săptămâna Patimilor, fie că unii creștini sunt împărtășii deja cu Sfintele Taine, fie că alții sunt în pragul acestei împărtășanii, biserica, zi de zi, e cercetată, dar mai ales în Joia și în Vinerea Patimilor.

Și la Paști, ca și la Crăciun, în ziua întâi se intră la biserică, des-de-diminează, făcându-se ser-

viciul divin cu sfânta liturghie, așa că pe când se luminează afară, să fie terminat. Credincioșii, cu mic cu mare, aleargă, cu noaptea 'n cap, la serviciul divin. Femei de astădată vin puține la biserică, deoarece sunt ocupate acasă cu pregătirea tăițeilor, care nu pot lipsi în aceste sărbători și cari se mânâncă îndată după întoarcerea familiei dela biserică, fie cât de dimineață ar fi.

Țin să amintesc cu tot dinadînsul și frumosul obicei din Luduș, care se practică, din bătrâni, în ajunul Bobotezei.

Toți credincioșii, gătiți de sărbătoare, asemenea și locuințele lor, așteaptă preotul cu multă evlavie.

Capul familiei întâmpină pe preot la poartă și-l conduce în odaia cea de sărbătoare. După ce s'au botezat cu toții, preotul și însoțitorii săi sunt poftiți la masa întinsă, pe care se află numai mâncări de post: fasole, ridichi, castravenți, ici-colo, masline, ceai sau cafea neagră. Copiiiilor cântăreți li se dau nuci, mere sau poame uscate. Nu vei găsi în tot satul unde să se mănânce în aceea zi de dulce.

În Luduș este condus preotul, dela casa unde a terminat botezul, de capul familiei, până în curtea vecinului.

Cu multă evlavie se serbează și Vinerea Paștilor. După serviciul de dimineață preotul este chemat de mulți credincioși să le facă sfeștania, în curte sau în casă. Uneori se mai face la câte un bolnav și sf. maslu — iar, la amiazi, se face sf. maslu, în biserică, pentru toți credincioșii și pentru bolnavii de față. După masă iar sfeștania, iar în spre seară, în biserică, serviciu până târziu. În noaptea aceasta unul sau mai mulți credincioși stau de priveghere până a doua zi, în biserică.

Am mai putea înșira câteva obiceiuri mai mărunte, între cari cele dela înmormântări cu abuzurile dela pomeni, cele dela horele tineretului, cari încep și aci să se schimbe de tot. Doar singurul joc „Invârtita“ de se mai ține întru câtva la suprafață.

Prof. Dr. IOAN STANCIU

Înțelepciunea sfinților.

Sfinții au fost cei mai mari înțelepți de pe pământ. Ei și-au ales „partea cea mai bună, care nu se va lua dela dânșii“, — împărăția lui Dumnezeu. Ei au trăit, încă aici pe pământ, în împărăția lui Dumnezeu, ținând poruncile și sfaturile

lui Hristos. Au cumpănit totdeauna cum să înconjure păcatul și cum să-și îmbogățească sufletul cu fapte bune și cu virtuți.

Au fost cei mai mari înțelepți, pentru că nu au căutat adevărul în înțelepciunea lor sau a oamenilor, ci în adevărul adus în lume de Isus: adevărul cel neschimbat, veșnic.

Prin luptă îndelungată ei au aflat cari sunt mijloacele cele mai bune, cari se pot duce pe urmele lui Isus Hristos. Din gândirea lor de fiecare zi asupra adevărilor credinței, sfinții au ajuns să le înțeleagă mai bine ca alți oameni.

Ei n'au umblat și nu și-au pus sufletul în deșertăciunile vieții. N'au gândit, n'au lucrat în zadar, ca noi, de atâtea ori. Nu și-au adunat comori pieritoare, ci virtuți sufletești nepieritoare.

Cufundându-se zilnic în cunoașterea și slăvirea lui Dumnezeu, sfinții ne-au lăsat cele mai frumoase rugăciuni și învățături. Ei s'au făcut învățători ai adevăratei creștinătăți, atât prin pilda vieții lor, cât și prin scrierile, cari ne-au rămas dela ei.

Înțelepciunea pe ei nu i-a dus la mândrie, ca pe unii învățați și filosofi, ci la multă umilință. Cu înțelepciunea lor n'au supărat pe nime, ci le-au fost tuturor spre folos.

Și au ajuns, fără să-și dea seama, prietenii
Mântuitorului, încă aici pe pământ.

De aceea se bucură acum în cer.

I. Ag.

Cântec poporal din Elveția.

Prin munți poposit-am odată și eu —
La dragi păsărele privit-am, mirat —
Cum cântă, cum sar, sburbalnici mereu —
Cuibșoru' 'mpreună cum e 'nciocălat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De-albine eu dat-am, grădina căutând —
Privit-am la ele, cum mormăie'n cor —
Și'n zumzet lucrat-au și-apoi, în curând —
Văzut-am răsplata: dulci fagurii lor.

Pe luncă plimbatu-m'am eu mai apoi —
Privit-am la fluturi sglobii, drăgăstoși —
Sorbit-au din flori, sburat-au în roi, —
Ce bine-au făcut-o ei, veseli, lucioși!

Și — iată — s'apropie de mine Ionel —
Și 'ntreagă făptura-mi, o, veselă ce-i!
Arătu-i, de râdem — și eu, da' și el —
Și-așa o s'o facem și noi, ca și ei!...

Pentru vechea industrie țărănească.

Cuvinte rostite de *Trancu-Iași*, prof. univ.

Predispoziția poporului nostru pentru țesut, întărită printr'o lungă tradiție, este înviorată, ațâțată de puternicul sentiment al iubirii. Gândind la cineva drag și scump, mâna alunecă voioasă pe albul curat al pânzei.

Suntem datori să ducem lupta pe toate căile pentru a face să reînvie vechea industrie țesătoare românească, care ne-a dat atâtea lucruri demne de admirat. În loc ca harnicele și iscusitele noastre țărance să-și dureze costumul lor cu flori și culori bătătoare la ochi, cari nu spun altceva decât lipsa de gust, să părăsească acele modele luate după obiectele din industria de fabrică, să ne reîntoarcem la frumoasele modele vechi, cari, alături cu doinele, baladele și jocurile noastre naționale, oglindesc în ele bucuria și jalea, tinerețea și bătrânețea, gândurile și aspirațiile poporului românesc.

Privind altă scoarță cu chipuri de ctitori de pe zidurile bisericilor, clădite de domni și boieri, spre întărirea credinței și păstrarea graiului, nu

vedem noi oare mama, care printr'o scoarță făcea educația feciorilor și fecioarelor ei ?

Dar în culorile dulci și cu măestrie combinate, nu e oare liniștea sufletească și gustul artistic al jupânițelor, cari fugeau de culorile strigătoare și bătătoare la ochi, înțelegând să atragă privirile mândrilor oșteni prin modestie în purtare și port ?

Dar nepieritoarele altițe, cusute în fir de mătase ca vișina putredă, dar maramele de borangic, dar furca de tors lână și răsucit borangicul, încolăcită de flori, scorpії ori balauri, după închipuirea și firea flăcăului, care o da mândrei lui, nu sunt aceste manifestări oglinda sufletului popoului nostru, caracterul lui ?

De ce să le uităm, de ce să dăm pierzării produsele artei casnice, aceste documente ale trecutului nostru, scrise cu firul ?

Oare în pânzele lui Grigorescu, țaranca nu e preamărită cu furca, în lumina cerului, așa, cum numai el a știut să ni-l redea ?

În toate baladele și idilele noastre, pornirile sentimentale sunt unite cu hărnicia țesutului, iar munca este îndumnezeită prin închegarea ei cu dragostea.

„Pocnind din bici pe lângă boi,
 În zori de zi el a trecut,
 Cu plugul pe la noi.
 Și de pe bici l-am cunoscut
 Și cum țeseam, nici n'am știut
 Cum am sărit și m'am sbătut
 Să ies dela războiu“.

Și, în „Cântecul Fusului“, tot Coșbuc, ne arată că pornirea dorului nu exclude activitatea casnică, cu care neconținut se împletește.

„Eu mi-am făcut un cântec,
 Stând singură 'n iatac,
 Eu mi-am făcut un cântec
 Și n'aș fi vrut să-l fac.
 Dar fusul e de vină
 Că se 'nvârtea mereu
 Și ce-mi cânta 'nainte
 Cântam pe urmă eu“.

Din Calistrat Hogaș.

Cele ce urmează sunt scoase dintr'o conferință, ținută de scriitorul *Calistrat Hogaș*, la Iași, în anul 1901; „Petrecherile dela țară“.

Pe scriitorul acesta ar trebui să-l îndrăgească și țăranul cetitor dela noi, fiindcă a scris multe

pagini minunate despre viața dela țară și dela sânul naturii.

Născut în Tecuci, în 1847, a fost profesor și director pe la gimnaziile, școlile normale și seminariile din Piatra Neamț, Tecuci, Iași, Alexandria, Roman — murind în 1917.

Are un umor sănătos, câteodată mușcător. De multe ori se aseamănă cu Creangă. Când cetești descrierile de călătorie ale lui Hogaș, de pe la stâni și de pe la mănăstiri, parcă colinzi aieva cu dânsul. Călare pe „Pisicuța” (numele căluțului lui) sau pe jos, ochiul îți sboară vulturește peste văi și munți și se bucură mai apoi de țărani, cari de cele mai multe ori, sunt cu cumpăt la vorbă și primitori.

Recomandăm mai cu seamă volumul: „In munții Neamțului”, apărut în editura „Cartea Românească”, București, 1934, cu ilustrații frumoase de pictorul Stoica.

O horă țărănească

descrisă de scriitorul *Calistrat Hogaș*.

„... dați-mi voie, vă rog, să vă poftesc, la o horă țărănească.

„... să-ți oprești ochiul fermecat pe Florica lui Gheorghe a Catrinei sau pe Măriuca lui Po-

pârțac... să te pierzi în ochii lor ca într'o lume de visuri și de povești.

...ia priviți cu câtă măiestrie și îndemânare bătrânul țigan lăutar își încordează scripca, cu câtă gravitate și convingere un dancier mai mic, cu căciula spartă 'n fund, își încearcă cobza, cel puțin pe jumătate de mare cât el și cum amândoi, inspirăți și împrumutând lemnului și coardelor sufletul lor natural artistic, tălmăcesc prin sunete, nesupuse poate scării muzicale, simțirile de veacuri ale unui întreg popor.

... hora s'a încheiat și blondele (bălaiele) fiice ale munților și câmpiilor (au) .. frumoase cingători înguste, bătute în fluturi strălucitori, iar pe cap conciuul tradițional. Ițarul și opinca sunt reprezentate prin Florea Popei, prin Stan a Murgului, prin Toader Cârpan, prin Vasile a Vadanei și mai cu seamă prin Gavrilă Țonțoroiu, care dacă și-ar descreți ițarii în toată lungimea lor, ar umplea de groază și de friguri pe însuși Mohamed al II-lea și dacă și ei n'au inventat încă fracul și batiștele de mătăasă parfumată, au păstrat, cel puțin cămeșile, lungi și albe ca floarea, cu chenaruri de fluturi și arnici pe poale și pe la mânici, iar de brâul lor de lână verde sau roșie poartă cu mândrie și pe jumătate atârinate afară, basmale cu horbote late pe margini, furate de pe la fete;

...trebuie să știți... că, la țară, o basma furată e de multe ori o făgăduință dată. Dar hora de fete și neveste tinere s'a încheiat și, legănat și molatec, se mișcă după sunetul tot așa de dulce, de legănat și de molatec al scripcei. Cine n'a văzut și, mai cu seamă, cine n'a gustat și n'a simțit o horă țărănească, acela nu va ști, de sigur, niciodată, câtă castitate (curăție), câtă grație și cât farmec poate să cuprindă o petrecere nevinovată, unde flăcăul sau fata, bărbatul sau nevasta și chiar moșneagul sau baba merg să-și mai uite din cele năcazuri..."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Câteva chiuituri.

„Zică cine ce va vrea,
Eu tot joc pe voia mea;
Ori urită, ori frumoasă,
Că e tot de vița noastră“.

„Dragile mele nepoate,
Nu vă pot juca pe toate.
Faceți bine și iertați,
Că pe rând o să jucați“.

Numai omul se poate ruga.

În vorbirea de toate zilele spunem adeseori că și cerul înstelat și vânturile văzduhului și florile câmpului, viețuitoarele pământului și fiarele codrilor, laudă pe Dumnezeu. Că, în felul lor, toate se roagă, proslăvesc și laudă pe Domnul.

Dar acesta e un fel de a vorbi, care nu acoperă adevărul așa cum este. În lumea întreagă pe care o cunoaștem noi, în lumea cea văzută, *numai omul se poate ruga*. Pentru rugăciunea adevărată se cere să *cunoști* pe Acela la care te rogi și să *te poți apropia de El*, să te poți înălța la El.

Noi încă ne rugăm lui Dumnezeu. Pe Dumnezeu nu-l poate cunoaște nîme din lumea văzută, nici pasărea, nici floarea, nici soarele, ci numai singur *omul*. Pe Dumnezeu nu-l poți cunoaște decât cu mîntea, cu înțelepciunea, cu credința. Dar toate acestea numai omul le poate avea. Numai el are suflet cu înțelegere și voie slobodă.

Dacă se zice și în Scriptură: „Ceriurile spun mărirea lui Dumnezeu, iar facerea mânilor Lui o vestește făptura”, aceasta se spune pentru noi, oamenii. Nu „ceriurile” spun, ci noi, văzând mărirea lui Dumnezeu, a Ziditorului lor.

Noi singuri cunoaștem, mărim pe Dumnezeu și ne rugăm Lui, cunoscând frumuseța zidirilor

Sale, prin puterea minții și a inimii noastre, adică a sufletului omenesc.

Crinii câmpului, oricât te-ar îmbăta cu mireasma lor, n'au gând și n'au suflet.

Viețuitoarele pământului știu, cunosc numai atâta cât le trebuie ca să-și agonisească hrana și să-și apere viața. Ele n'au înțelegerea ce pornește din suflet.

Omul face și colibe și palate, dar albina nu știe face decât același fagure, dela începutul lumii până azi.

Pe Dumnezeu numai noi îl putem cunoaște și, deci, numai noi îl ne putem ruga. Căci rugăciunea nu este altceva decât înălțarea gândului și a inimii la Dumnezeu.

Prin rugăciune omul se deosebește de toate viețuitoarele pământului. S'au căutat diferite cuvinte pentru a deosebi pe om de alte viețuitoare. S'a zis: „omul e un animal rațional”. „Omul e un animal vorbitor”.

Dar cea mai bună definiție a lui este, aceasta: „omul este o ființă viețuitoare, care se poate ruga”.

De unde urmează că aceia, cari nu se roagă în viața lor, nu-și înalță gândul și sufletul la Dumnezeu, ajung în rândul animalelor necuvântătoare.

Ce a lucrat societatea „Astra“ în decursul anului administrativ 1937—1938.

Asociațiunea a avut o activitate, de sigur, îmbucurătoare, organizând nouă centre de acțiune, pe lângă cele vechi, tot mai active. Au sporit realizările și munca a fost tot mai sistematică, rodnică pentru ducerea în îndeplinire ale rosturilor „Asociațiunii“.

Despărțămintele fruntașe, cari au lucrat mult și cu rezultate vădite, au sporit. La vechile despărțăminte fruntașe s'au adăugat o seamă de despărțăminte din săcuime, de-a-lungul graniței de Vest și, cu deosebire, în Banat, iar în Munții Apusenii, cu adunarea generală din Oct. a. 1938, s'a pus temelia unei munci organizate în toate amănuntele.

„Astra“ muncește de 76 de ani pentru scoaterea la iveală a calităților poporului dela sate și nu pregetă a înainta pe cărarea apucată.

Comitetul central a pierdut pe 4 membri valoroși ai săi: canonicul Iacob Popa, canonicul Ștefan Roșianu, directorul de liceu și scriitorul Alexandru Lupeanu-Melin și poetul și bărbatul de Stat Octavian Goga.

Tipăriturile „Asociațiunii“ au fost următoarele :

Nr. 243 din „*Biblioteca poporală a Asociațiunii*“ *Calendarul* pe a. 1938; *

Nr. 244. *Din durerile Maramureșului*, piesă teatrală în 3 acte, de *St. I. Racoți*;

Nr. 245. *Cămin pustiit*, piesă teatrală în 3 acte, de *Sabin G. Truția*;

Nr. 246. *Fire de nalbă*, povestiri de *Sabin G. Truția*;

Nr. 247. *Poezii patriotice*, culese de *I. Breazu și I. Chinezu*;

Nr. 248. *Din vieța Sfinților*. (Fiecare Nr. 5 Lei.)

Până la sfârșitul anului vor apărea alte numere.

Revista „*Transilvania*“ (în a. al 69-lea) a apărut cu sfaturi pentru propagandiștii culturali.

Sub scutul societății noastre a apărut în anul al 6-lea revista „*Gând Românesc*“, condusă de o seamă de tineri scriitori, în frunte cu domnii *I. Chinezu și Olimpiu Boitoș*.

Sub conducerea președintelui nostru, dl prof. *Dr. Iuliu Moldovan*, a continuat să apară importanta publicație „*Buletinul eugenic și biopolitic*“, în care se dau sfaturi cărturarilor despre igienă, biopolitică, etc.

Pentru propaganda în străinătate a apărut, în limba franceză, „*Revue de Transylvanie*“ (Revista

Transilvaniei), condusă de dl prof. univ. *Dr. Silviu Dragomir* cu mulți colaboratori.

Societatea a dat, în mod gratuit, diferitelor instituțiuni (oficii parohiale, școli spitale, închisori etc.) 9728 ex. în valoare de Lei 54.217'—, iar despărțămintelor și „cercurilor culturale“, pentru înzestrarea și sporirea bibliotecilor populare, 11.513 ex., în valoare de Lei 66.757'—, în total deci 21.241 ex., în valoare de Lei 120.974'—.

La „*Biblioteca centrală*“ din Sibiu aveam în 31 Iulie 1938 volume: 73.325. În anul acesta a sporit numărul cărților cu 3581. A dat împrumut 3082, iar cetitori a avut 2303 în Bibliotecă. Tot în ziua de mai sus aveam 3615 de colecții de ziare și reviste. Sala de lectură au cercetat-o 2823 cetitori.

Soția lui Septimiu Albini, d-na văd. *Aurelia Albini*, a donat 116 volume.

„*Muzeul*“ a primit daruri frumoase, a trimis obiecte (52) la o expoziție în Londra și la „Luna Bucureștilor“. A fost vizitat de 957 persoane.

Terenuri de „*case naționale*“ are „Asociațiunea“ 926, în tot atâtea comune, în suprafață de 373 jugăre, 1090 stj. p. Comuna *Vad*, (jud. Făgăraș) a primit un ajutor de 5000 Lei, pentru „*Casa națională*“.

In Regiunea secuizată.

Steagul „Astrei“ a fost ținut aici sus de aceleași mâni vrednice, ca în anii trecuți. Sub faldurile lui se înșiră tot mai numeroși luptători și — ceea ce trebuie să ne bucure în mod deosebit — tot mai mulți români, reveniți la matca lor părăsită. Limba noastră strămoșească este din nou silabisită de cei cari au uitat-o, portul românesc înlocuiește portul secuiesc, dansul, cântecul de asemenea. Aceasta este o *reparație istorică!* Căci ce ne spun datele statistice? În 1762 chiar comandantul militar al Ardealului, generalul Nicolae Bucov, supraveghia statistica, care aducea următoarele cifre: În Odorhei erau 116 comune, cu 823 de familii românești; în Ciuc erau 52 de comune, cu 760 de familii românești; în Trei Scaune erau 91 de comune, cu 1864 de familii românești, iar în Mureș erau 120 de comune, cu 2120 de familii românești. Adică în total erau 379 *de sate locuite de români, cu 5567 de familii neaoș românești.* Familiile acestea aveau 76 de biserici, cu 109 preoți români, ortodocși și uniți.

Dacă dăm lozinca cumcă aceia cari au fost români să ajungă din nou români — chemarea aceasta la matcă este cât se poate de îndreptățită. Dl dir. gen. *Aug. Caliani* și dl insp. gen. *Silviu Țe-*

posu și-au câștigat mari merite, coordonând programul de propagandă, convocând o conferință a conducătorilor organizațiilor noastre din Secuime la Brașov (9 Sept. 1937), ducând la bun sfârșit cele plănuite acolo.

Așa d. e. despărțământul *Ciuc*, condus de dl *Petre Pașnicu* s'a așezat în fruntea despărțămintelor „Astrei” prin cele duse la îndeplinire: 10 școale țărănești, 13 cursuri de limba română, multe conferințe, legătură între cercurile culturale, coruri sătești, ajutoare împărțite. Tot așa desp. *Gheorgheni*, condus de dl *T. Chindea*, a dat dovezi de frumoasă activitate: între altele o școală țărănească pentru bărbați. Desp. *Mureș*, condus de dl *Dr. I. Bozdog*, a organizat două școli țărănești pentru bărbați, o minunată școală pentru țărance, două școli pentru perfecționarea meseriașilor: pantofari și croitori, subvenții la cercurile culturale, a sprijinit ridicarea câtorva biserici, a ajutat pe copiii de școală, cu rechizite și ajutoare. Desp. *Miercurea Nirajului*, condus de dl *I. Olteanu*, a organizat o școală țărănească pentru fete și a distribuit costume și ajutoare. Desp. *Odorheiu*, condus de dl *I. Steriopol*, a organizat o școală țărănească. Desp. *Ocland*, condus de dl *M. Cionca*: o școală pentru bărbați, alta pentru femei — organizația

șoimănească, port național, legătura vie între cercurile culturale, sprijin dat ucenicilor. Desp. *Cristur*, condus de dl *I. Salanțiu*: o școală țărănească. Desp. *Sf. Gheorghe*: atelier de cusături românești. Desp. *Ozun*, condus de dl *I. Folea*: o școală țărănească. Desp. *Tg. Secuiesc*, condus de dl *I. Rafiroiu*, a condus două școale țărănești, a distribuit ajutoare copiilor de școală și a intermediat cercuri culturale.

Iată dovezi despre cele săvârșite în acest ținut, iată că sunt conducători de despărțăminte plini de entuziasm, cari nu pregetă a cutreiera satele și a lucra, fără de nici o plată, pentru răspândirea luminei!

Și aceeași muncă frumoasă s'a pornit și la granița de Vest. „Astra” a convocat conferințe, la Oradea, la cari au luat parte președinții de despărțăminte din ținutul de acolo (în 12 Iunie 1937, 30 Oct. 1937 și 28 Ian. 1938) și s'a clarificat starea de lucruri din regiune, pe baza unui „chestionar”, la care au răspuns toate comunele.

Despărțămintele *Oradea*, *Carei*, *Satu Mare*, *Băsești* lucrează cu spor de pe acum și sunt nădejdi că munca să ajungă tot mai sistematică.

„Regionala Banatului“.

Sub conducerea înțeleaptă și chivernisitoare a președintelui ei, dl insp. gen. *Sabin Evușianu*, „Regionala Banatului“ a ajuns la rezultate, cari ne îndreptătesc să credem că „Astra“ a intrat aici într'o eră nouă, fiind un locaș de ocrotire, coordonare și stimulare a tuturor năzuințelor de interes comun ale regiunii. Cea mai mare parte a despărțămintelor bănățene a fost reorganizată. (Despre Școlile țărănești vezi conspectul ce se publică într'alt loc.) Regionala a luat asupra ei îngrijirea revistei „*Luceafărul*“ și a scos până acum 3 broșuri dintr'o bibliotecă a scriitorilor bănățeni. *Adunarea generală dela Oravița* (din 26—27 Iunie a. c.) a fost o frumoasă manifestare a Regionalei — o mare serbare a „Astrei“, cu țărani în haine de sărbătoare, cu toți fruntașii de seamă ai Banatului, în frunte cu cei doi arhieri, dela Caransebeș și Lugoj.

Așa că „Regionala Banatului“ a pornit-o la drum cu toți sortii de izbândă.

„Astra“ în Munții Apuseni.

Societatea a purces la o propagandă și în Munții Apuseni, nu numai cu conferințe și cu Case naționale, ci căutând să aprofundeze și diferitele

probleme de mare însemnătate pentru moși. Adunarea sa generală din 1938 și-a ținut-o „Astra” în *Abrud*, unde s’au discutat amănunțit, de oameni cu cădere, problema minieră, cea economică, cea școlară și „capitalul om” din Munții Apuseni. O echipă de specialiști a și cutrerat câteva sate din regiunea Câmpenilor, *Abrudului*, *Zlatnei*, *Bradului* și *Vașcăului*, ca medici și oameni de știință dintr’alte țărâmurii — făcând anchete. Un chestionar a fost înaintat tuturor comunelor, căruia i s’a răspuns și care se studiază acum.

Despărțămintele sunt în curs de reorganizare. În frunte se pot însemna despărțămintele *Zlatna* (cu șoimii), *Abrud* (dir. dl. *I. Micu*), *Câmpeni* (dir. preot. *I. Furdui*), *Baia de Arieș* (dir. prof. *V. Șpan*).

„Astra” la sate.

Dl inspector școlar *I. Goșteanu*, un inimos și experiat propagandist cultural, a început să lucreze în cadrele societății, voind să răspândească în comune cât mai multe cercuri culturale, așa cum l-a dus în îndeplinire în comuna d-sale *Dârlos*. Cuturea satele și dă sfaturi prețioase, după cum și-a dezvoltat gândurile și la conferința președinților de despărțăminte, din 14 Mai 1938, având consimțământul tuturor.

Am avut și în acest an câteva despărțăminte, cari s'au distins printr'o grije neostoită, acordată întemeierii cercurilor culturale. Unele din ele au păstrat apoi un tact viu cu cercurile în ființă, prin conferințe, festivaluri și îndrumări. Iată aceste despărțăminte:

Alba-Iulia (desp. centr. și desp. de plasă *Abrud* și *Zlatna*), *Arad* (desp. central poartă și grija cercurilor din desp. de plasă), *Brașov* (desp. central), *Ciuc* (a îngrijit de toate cercurile din județ), *Cluj* (desp. central), *Mureș* (desp. central), desp. de plasă *Miercurea-Nirajului* și mai ales desp. *Reghin* (ale cărui cercuri sunt pline de viață), *Odorheiu* (desp. de plasă *Ocland*), *Satu Mare* (a adus o campanie pentru înmulțirea cercurilor în toate desp. de plasă), *Sibiu* (desp. central și toate desp. de plasă), *Sălaj*, (desp. central și desp. de plasă *Carei*). *Sighet*, *Someș* (desp. de plasă *Beclean* și *Gherla*), *Năsăud* (desp. central *Bistrița*). Un număr mai însemnat de conferințe au avut următoarele despărțăminte: *Reghin*, *Ciuc*, *Ocland*, *Ciucul*, *Cetatea Albă* și *Tg. Mureș*.

Despre ce s'a vorbit la conferințele și prelegerile populare ale "Astrei?"

Aici o trecere în revistă, după materiile: despre „Asociațiune” și importanța ei, de 86 de ori; co-

memorări de ale bărbaților distinși ai neamului, de 43 de ori; educația cetățenească (mai ales despre noua constituție), de 365 de ori; sfaturi medicale și igienice, de 138 de ori; religie, de 174 de ori; juridice, de 91 de ori; istorice (însemnătatea zilelor de sărbătoare națională și din trecutul neamului nostru), de 84 de ori; despre școlile țărănești, de 46 de ori; despre Șoimi, de 38 de ori; despre Casele Naționale, de 47 de ori; despre chestiuni culturale, de 41 de ori; despre chestiuni economice (agronomie, gospodărie, meserii), de 227 de ori; despre probleme sociale, de 168 de ori; despre pomicultură, de 32 de ori; despre stupărit, de 12 ori; despre creșterea vitelor, de 57 de ori; despre antirevizionism, de 48 de ori; despre jocuri, posturi și obiceiuri românești, de 33 de ori; altele (geografie, științe popularizate, despre alte țări, radio și conferințe la cari nu li s'a arătat conținutul) de 1001 de ori. *Cu totul s'au ținut 2688 de conferințe și prelegeri populare, un număr, care grăiește mult.*

Dacă au lucrat așa de frumos atâtea despărțăminte, cu sute și sute de conferențieri, cu multe și temeinice planuri duse în îndeplinire — cine poate susține cumcă despărțămintele „Astrei” nu lucrează din greu și cu multă râvnă?

Școalele țărănești ale „Astrei“.

Școalele țărănești au prins chiag și au ajuns unul din mijloacele cele mai minunate pentru răspândirea lumini în popor. Pornite în margini mai modeste au câștigat teren tot mai mult și țărani și țărancele sunt fericiți de se pot întoarce la vetrele lor cu diploma de absolvire, ba și cu câte o cinste în haine, cărți, altoi, coșnițe de albine, unelte de lucru și altele.

E de dorit ca școlile țărănești să sporească, de aceea îndemnăm pe cetitorul, care nu știe în regiunea sa vreo astfel de școală, să se facă luntre și punte cu alți ortaci de ai săi, intrând în legătură cu cărturarii conducători ai despărțămintelor „Astrei“ și să înființeze astfel de școală. Mai multe despre ele în Nr. 3—4 al revistei noastre „Transilvania“. Aici dăm numai un tablou al lor și o fotografie: elevii și profesorii din Oradea.

Alba Iulia, 20 elevi; Zlatna, 35 elevi; Arad, (Comlăuș) 50 elevi, (Covăsintzi) 60 elevi; Oradea, elevi și eleve, (Cefa) eleve; Brașov, 20 eleve; Cetatea Albă (I. G. Duca) 30 elevi, (Satu Nou) 30 elevi; Mercurea Ciuc, 16 elevi, 21 eleve, (Ghimeș-Făget) 91 mixtă, (Sângeorgiu) 80 mixtă, (Sândomic) 125 mixtă, (Joseni) mixtă, (Lăzărești) 51 mixtă, (Imper-Doboi) 68 mixtă, (Plăeșii de sus)

52 mixtă ; Gheorgheni (Izvorul Mureș) 14 eleve ; Maramureș (Deșești) 60 elevi ; Mureș, 15 eleve, (Mureșeni) elevi, (Ungheni) elevi ; Miercurea-Nirajului 17 eleve ; Reghin, 60 elevi, 40 eleve ; Odorheiu (Satu Mare) 30 elevi ; I. G. Duca (Bodogaia și Săcueni) 32 elevi ; Ocland, 33 elevi, (Vârghiș) 21 elevi ; Sibiu 30 elevi ; (Orlat) eleve, (Săliște) eleve ; Someș (Cășeiu) 70 elevi ; Gherla (Livada) elevi și eleve ; Mediaș, 40 eleve, (Dârlos) 18 eleve ; Diciosânmărtin (Bachnea) 35 elevi ; Ozun 40 elevi ; Tg. Săcuiesc 13 elevi, 15 eleve ; Oravița, elevi și 52 eleve ; Orșova, 28 eleve.

Corurile „Astrei“.

Și în anul trecut s'au produs multe coruri ale „Astrei“, spre mulțumirea ascultătorilor și a aranșatorilor.

Corul „Astrei“ din Brașov, condus de compozitorul Dr. Tiberiu Brediceanu, și-a reluat activitatea.

Despărțământul Sighet s'a distins cu multe concerte, date și în străinătate chiar.

Desp. Ciuc, a întemeiat coruri bisericești în comunele Ciucsângeorgiu, Ghimeș-Făget, Imper, Lăzărești, Joseni și Sâncraiu.

Cursuri pentru conducători de coruri s'au ținut în *Miercurea Ciuc*.

La *Sighișoara* s'a înființat un cor, sub conducerea dlui prof. I. Cocișiu.

Minunat s'a prezentat despărț. *Făgăraș* în anul acesta. În 24 Ian. a ținut un concurs de 8 coruri (comunele Iași, Săvăstreni, Șona, Șercaia, Veneția de jos, Comăna de jos, Drăguș și Feldioara). Meritul revine președ. acestui despărțământ, dlui *Valeriu Literat*. Participanții la concurs au încheiat festivalul cu un cor de 300 persoane.

(Dăm fotografia corului din Șona.)

Despărț. *Odorheiu* a organizat și el, în 8 Iunie, un concurs de coruri românești din județ. Au fost distinse 6 coruri, cu premii în preț de 5000 Lei.

„*Regionala Banatului*“ lucrează în strânsă legătură cu *Asociația corurilor și fanfarelor* din această provincie. La adunarea generală dela *Orașița* a organizat un concurs cu 20 de coruri.

Deosebit de aceste coruri sunt *Corurile Șoimilor*.

Un cor și o fanfară bună are cercul cultural *Lonea* din desp. *Jiu* (ing. N. Gavrilescu). Desp. *Abrud* are un cor mixt, condus de prof. Hagea.

După cum vedem, și în privința corurilor „*Astreii*“ progresul este vrednic de laudă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Astra“ a lucrat și pentru meseriași, muncitori, servitoare.

Aducem la cunoștința cetitorilor că „Asociațiunea“ a făcut un pas înainte și în privința ridicării meseriașilor noștri.

Despărțământul Mureș, condus de dl *Dr. I. Bozdog*, a organizat și în anul acesta o *Școală pentru meseriași*. La secția *croitorie*, condusă de dl *Gh. Stoica*, au urmat 20 de patroni și calfe, iar la secția *pantofărie*, condusă de dl *P. Coroș*, 22 patroni și calfe.

Desp. Bistrița, condus de dl *I. Pavel*, a organizat, în colaborare cu Reun. meseriașilor și comercianților, o *Școală pentru meseriașii și comercianții români*, cu 14 conferențieri, la 66 măestri și calfe.

Desp. Câmpia Turzii, condus de dl inginer *I. Floașiu*, dir. Uzinelor „*Industria Sârmei*“, a dat multă atenție meseriașilor, ținându-le conferințe, punând temelile unei Case Naționale și unei organizații șoimănești.

La *Reșița* s'au inaugurat cursuri pentru muncitori, în „*Regionala Banatului*“.

Conferințe pentru muncitorii dela fabrica de tutun din *Sf. Gheorghe*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

pppppppppentru meserlari del- n- u-

Despărț. *Diciosânmartin*, a dăruit o bibliotecă muncitorilor dela uzinele „*Nitrogen*“.

Femei din clasa muncitorească au luat parte la școala pentru femei în *Mediaș*.

Despărț. *Șimleul Silvaniei* (Sălaj), condus de dl *I. Ossian*, a dat burse la 5 ucenici români.

După cum vedem și muncitorimii române i s'a dat atențiune din partea societății noastre. Conferințele, cursurile, darurile în burse și în biblioteci vor spori.

Serbări de samă.

Ziua de 1 Decembrie a fost serbată de toate organizațiile noastre, cu deosebită pompă.

Desp. *Blaj* a serbătorit memoria lui *Timotei Cipariu*, ctitor și fost vicepreședinte al „*Astrei*“, cu un festival la Pănade, comuna unde s'a născut și cu desvelirea unei plăci de marmoră la *Blaj*. Desp. *Arad* a restaurat mormântul slovacului *Augustini*. Desp. *Năsăud* a serbătorit pe poetul *Gh. Coșbuc*, pe pedagogul *Ioan Marțian*, pe luptătorul *Vas. Nașcu*, pe ziaristul *Iacob Mureșeanu* și „*Gazeta Transilvaniei*“ (100 de ani de existență). Desp. *Reghin* (condus de dl *Dr. Eugen Nicoară*) a înălțat monumente de ale eroilor în comunele *Frunzeni*, *Milășel*, *Logig*, *Adrian* și

Porcești, iar troițe în comunele *Nadășa*, *Milaș*, *Gurghiu*, *Periș*, *Petelea*, *Gornești*, *Filpi* și *Brâncovenești*.

La *Alba Iulia* s'a ridicat și cu sprijinul desp. de acolo, un monument eroilor *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*.

Serbările Șoimilor au fost nesp. de numeroase.

Biblioteci are „Astra”, afară de cea centrală, din *Sibiu*, una foarte bine înzestrată în *Brașov*. Are la 22.000 volume. În 1937 a primit în dar 400 vol. Revistele cumpărate se ridică la suma de 56.000 Lei. Are legăturile proprie. — Bibl. frumoasă are desp. din *Miercurea-Ciuc*. Biblioteci active avem în *Tg. Mureș*, în *Sf. Gheorghe* și *Miercurea-Nirajului*, apoi la *Turda*. Desp. *Mediaș* a dat o bibliotecă Spitalului.

Despărțămintele, cari au urmărit deaproape dezvoltarea și înzestrarea bibliotecilor satești sunt: *Alba-Iulia*, *Arad*, *Brașov*, *Miercurea-Ciucului*, *Gherla*, *Bistrița*, *Zălau*, *Sibiu* (cu toate desp. de plasă), *Ocland* și *Oravița*.

Muzee. *Brașovul* a căpătat la 1 Dec. 1937 primele trei săli ale Muzeului, cu donațiuni de ale marelui comerciant *Dum. Z. Furnică*. (Valoarea obiectelor 600.000 Lei).

Făgăraşul are un frumos muzeu de folklor, îngrijit și ales de președ. desp. *V. Literat.*

Case Naționale.

Despărțământul central *Braşov* își are acum Casa națională proprie, pe unul din bulevardele centrale.

Desp. *Cluj* a inaugurat C. N. în comunele *Florești, Sâncraiu Almaşului, Feleac* și *Petrind*. Desp. *Oaş* (Satu-Mare) a ridicat o C. N. impunătoare. Desp. *Reghin* este aproape gata cu o C. N. în proporțiile unui palat cultural, apoi la *Goreni*, iar pentru *Ibănești-Pădure* s'au ars 60.000 de cărămizi.

Cercurile cult. din *Aita Mare* și *Zagon* (desp. *Treiscaune*) și-au inaugurat localuri proprii.

* * *

Dacă o societate culturala a dat *astfel* de dovezi și în anul trecut, despre cum știe ea să lucreze — atunci trebuie sprijinită, ca să poată să-și urmeze calea, cu și mai multă însuflețire, având fonduri mai mari.

De aceea îndemnăm pe cetitor să facă membri cât mai mulți, căci sprijinul acesta bănesc contribuie ca să-și sporească publicațiile, conferențiarii,

Casele culturale, corurile, anchetele sanitare, mișcarea șoimănească și multe altele.

Bine ar fi ca fiecare, din îndemnul său propriu, *el* să se îmbie cu banul la cassa Asociațiunii și să nu mai aștepte apeluri dela alții.

Viroana.

N'o cunoașteți? Nu se poate!

Să fi-umblat întregul sat

Pe Viroana dintre toate

Mai dâcoasă-ai fi aflat.

E Virona lui Tănasă!

El e bun ca azima,

Ea-l prindea ca într'o plasă,

Cu gurița-i mellița.

Când la muncă grea să scoală

Bărbățelu, 'n zori de zi,

Stă să-l bage soața'n boală —

Vorbe 'ncep a-l probozi:

Ba că-i pungă, ba că-i teacă,

De mătase ciorăpiori —

Vrea nevasta — ce să tacă?! —

Vrea taifas de sărbători!

*Se 'nciudește, biet', Tănasă,
Și se scarpină în cap.*

— „*Tu, nevastă, ian mai lasă —*

De spovada-ți nu mai scap?

Las'acum, vezi, e de muncă,

Caru' stă în bătătură...“

Ași, Viroana, vorba — aruncă

Din nestăpânita-i gură.

— „*Vezi, la târg, bărbate, cere
Nevestica-ți haine nouă!*

Pentru ce ți-ai luat muiere

De nu ni-le cumperi nouă?!“

— „*Bine, n'ai război acasă?“*

— „*Cum, cu țoale dela sate?!*

Ai război atuncea, lasă!“

Vai, ce vorbe 'nfierbântate!

Se întoarce dela muncă,

Biet' Tănasă, năcăjit —

Hamurile'n grajd le-aruncă

De pe cai și-i obosit.

In pridvor Viroana, iacă,

Stă și omului buimac

Li aruncă, 'n loc să-i treacă,

Vorba: „vreau pantofi de lac!“

— „Măi, muiere, d'apoi bine,
Lacu' e de nasu' tău?!”

Bosumflată ea se ține,
Parcă-a probozit-o rău.

Lac — mătasă — rumenele —
Vironica toate vrea —

Ochii-i lacom toate cele

Cere, ca o piază rea.

— „Bine-a“, zis atunci Tănasă,
Punga-a scurs-o până'n fund —

„Cumpără-ți și-acum mă lasă,
De nu'n rău eu mă scufund!”

Și Viroana pupătură

Ca atunci de mult n'a dat.

„Vin', să te sărut pe gură,

Astăzi văz că-mi ești bărbat!”

Cumpărat-a haine „faine“,
Dela boltă, din oraș.

Ce mătăsuri, ce mai haine,
Negustorii să-i îngrași!

Și mănuși a luat Viroana,
Pantofi de-antilopă chiar

Și, de lac, fostu-i-a toana

Să 'ntreacă pe-un milionar!

Dar când fost-a să se 'mbrace
Și să-și dea pe-obraz cu roș,
Hei, ce chinuri, — drace, drace! --
Și ce ochi batjocoroși,
Că, la horă'n sat, ajunsă,
Ghetele-o strângeau, vai ei,
Și cum era toată unsă,
Lăsa fața-i zeci de piei!

De jucat-juca Viroana,
Dar vedea că nu-i a bună —
N'o ochia doar' baba Oana,
Altfel totu'-ar fi mers strună,
Dar surâs-surâsul naște,
Haina-i, fața-i toți privind,
A simțit deodat' că-o paște
-- Un hohot — satul hohotind.

Și-a pornit să chihotească
La păunul înfoiat
Lumea, să se schilăvească
(Râsu-așa nu e păcat!)
De s'a șters din joc Viroana
Cât ai bate'n palmi odat',
— „Nevestică, așa-ți fu toana?”
'ntreabă blândul ei bărbat.

A trântit Viroann gheata
Cea de lac, cât colo'n colț,
— „Las'-o, nu-i de vină, biata!“
Soțul, „nu mi-o lua în colț!“
„Nu-s mănuși de mâni prăjite —
Toate, dragă, pe măsură!“
Nevestica tace, 'nghite.
— „Ei, mai trăncănești din gură?!“ ...

Aruncatu-și-a în ladă
Haine proaste, din oraș —
N'a mai vrut ca să le vadă,
Sta să-i râdă drăgălaș
Celui, care o 'nțarcase
Și de-atunci Viroana nu-i,
Un păun ce se 'nfoiase,
Ci-i în dâra satului!...

Pe Viroana n'ați văzut-o
Ce schimbată este-acum?
Vorbele, cari au durut-o,
Nu-i mai stau ca spinu, 'n drum.
Ce curat e lăibărelul
Cel cusut de mâna ei:
Spumă iia! Ca prăsnelul
Sare vesel... Ce mai vrei?!

Horia Petra-Petrescu

O „Casă culturală“ model, a despărțământului Reghin.

Ca întotdeauna, despărțământul Reghin a fost și în anul acesta unul din cele mai active despărțăminte ale „Astrei“.

O mână de oameni, în frunte cu președintele *Dr. Eugen Nicoară*, a știut să îndrume întreg ținutul pe drumul cel bun al muncii constructive și acum, ca o încoronare a trudei lor, lipsite de orice interes material, se află sub acoperiș și o minunată „Casă culturală“.

Văzând lipsa arzătoare a unui locaș al culturii românești în acest oraș, s'au apucat de lucru conducătorii și nu peste mult se va putea inaugura un edificiu, clădit anume pentru trebuințele celor din Reghin și din împrejurime.

Până la alte informații, lăsăm să urmeze următoarele, ca cetitorul să priceapă cât de frumos și de folositor va fi acest așezământ, dăruit „Astrei“, cu ajutorul bănesc, aproape întreg, al președintelui de despărțământ: în subsol s'a instalat o baie publică, cu un bazin mare, de înot și — iarna — cu un bazin de baie caldă. Mai sunt: o cameră cu aier uscat, supraîncălzit, pentru asudat și alta,

de vapori, vane de scaldat, pentru băi individuale, duşuri, calde și reci. Tot în subsol se află și un bufet-restaurant.

Intr'o altă parte a subsolului se găsește o *sală cu scenă*, ca sală de întâlnire și de petrecere pentru *școala servitorilor români* din Reghin.

În parter se află o mare *sală festivă*, pentru serbări, cu scenă, de jucat teatru, cu loji și galerii — apoi două săli mari, cari vor servi de *casină*, una pentru *meseriași*, alta pentru *intelectuali*.

În catul întâi se află o sală mare pentru „*Muzeul Etnografic*“ din ținutul Mureșului și o sală de *bibliotecă*.

În catul al doilea sunt câteva *camere de hotel*.

După cum vedem, casa aceasta culturală va fi o podoabă pentru întreg ținutul și — să sperăm — va fi un exemplu de imitat pentru alte despărțăminte.

Laudă neprecupețită acelor, cari au ridicat această clădire, care va fi o binefacere pentru toți locuitorii.

Un înțelept arab a spus-o cu o mie și câteva sute de ani înainte de Hristos: omul și legătura lui cu Ființa Supremă? ca aceea a copilului față de un om vrâstnic!

Aromânii și comerțul.

Di profesor universitar *C. Rădulescu-Motru*, a vorbit, în Piatra Neamț (Iulie 1937) despre „In-sușirile sufletești ale populației în viața economică”. Desprindem de acolo: „O frumoasă ilustrație a *posibilităților de care dispune sufletul românesc* ni-l oferă populația aromână din Peninsula Balcanică.

Ací pământul locuit de aromâni nu are fertilitatea aceluia din România Mare. Descrierea unora din regiunile lui este plină de jale. Drumul dela Călaru și Șiracu (orașele din Pindul aromân) duce pe margini de prăpastii, bătute de uragane pustiitoare. Ogor pentru munca agricolă, aproape de loc. Suișuri și coborâri periculoase, pe râpe. Singura avuție naturală, iarba pentru vite și sporul anual în populație. Și cu toate acestea: în ocupația locuitorilor acestor două centre, pe lângă economia de vite, pe lângă transport și negoț, avem industria metalurgică și cea textilă.

„Pe când în alte țări nu se născuse încă regimul atelierelor. Călaru întreg prezenta aspectul unui oraș eminent industrial, fiecare casă având un atelier de prelucrat metalele prețioase, vârtel-

nita și fusul de tors, războaiele de țesut". (După Anastase N. Hâciu: *Aromânii*, Focșani, 1936.)

Așa și orașelul Siracu, situat nu departe de Călaru.

Negoțul pe care îl făceau locuitorii acestor două orașele se întindea pe distanțe mari. Laolaltă cu mețorenii și zagoriții, ei aveau contoare în marile porturi ale Adriaticei, unde marfa lor era căutată și de unde aveau să aducă mărfuri străine.

Strămtimea solului și înmulțirea populației au făcut din zagoriți în special negustori întreprinzători. Ei aveau legături cu casele de comerț din Viena, Moscova, Breslau, Leipzig, Amsterdam ș. a. În Principatele Române îi găsim ca arendași și proprietari de latifundii.

Indrăzneala de a înfrunta nesiguranța drumurilor și de a strecura mărfurile în regiunile cele mai primejdioase, aducând, în schimb, alte mărfuri necesare populației, constituiau principalele însușiri ale negustorului din Peninsula Balcanică. Și asemeni însușiri aveau în mare măsură aceia pe cari aromânii îi numeau: celnici, cărăvănari și armatoli, fruntașii lor în activitatea negustorească. Ce era un cărăvănar? Era omul cel mai curajos, care, în ciuda tuturor nesiguranțelor și

amenințărilor, cutreiera toate provinciile, înarmat până 'n dinți, cu desagii plini de aur și cu caravanele încovoiate sub greutatea mărfurilor scumpe. Călăuza lui, calul dresat în acest scop, cu clopot mare la gât și condus de un ciudat instinct, care mergea înaintea caravanei ca să facă recunoașteri și care, atunci, când adulmeca primejdia ce pândea pe stăpân, se înapoia turburat. Cărvănarul mai servea și de curier special... iar prin contrabande iscusite și îndrăznețe, întreținea cu munițiuni revoltele creștinilor sau ale comitațiilor împotriva Sultanilor. În epoca mobilizărilor otomane el asigura totodată bunul mers al aprovizionărilor și uneori transportul tezaurului imperial. Celnicii și armatolii erau croiți din aceleași însușiri. Aceștia erau oamenii destinați să sprijine comerțul Peninsulei Balcanice în secolele trecute.

De asemenea oameni se învredniciră din plin *aromânii*. Mulțumită lor, prisosul de populație aromână avea cu ce trăi pe pământul sterp al munților.

Cartea, din care citez, este bogată în exemple de felul celor pomenite până aci. Iată încă unul.

Femeia din Samarina continuă și azi să îmbrace Epirul, Tesalia și Macedonia occidentală. Prețioasele produse ale muncii sale ajung până în Moreea și trec în insulele ionice.

Samarineanul meseriaş, ţesător sau croitor, samargiu, clopotar, argintar, alături de samarineanul comerciant şi chirigiu merită de asemeni o deosebită atenţie. El a excelat în toate industriile anexe ocupaţiunilor sale principale, creşterea oilor şi cărăvănitul. Lucrează samare, chingii, fabrică clopote, tăbăceşte piei, ciopleşte vase de bucătărie; este iconar, etc. În ramura cuţităriei samarinenii erau renumiţi în toată peninsula. Iataganele şi hangerele, armele fabricate la Samarina, încrustate cu aur şi argint, cu cizelări artistice erau căutate peste tot.

Aceste exemple sunt luate din regiunile Aspropotam, Epir, Zagor şi Pind, dar ele se repetă peste tot în regiunile cu pământ sărăcăcios. La nevoie, aromânii au ştiut dar să-şi pună în valoare posibilităţile sufleteşti cu cari ei veneau pe lume, din naştere".

Sgârânăilă a avut un copil. Când a împlinit acesta 9 ani, i-a dat tată-său o cinste. — Ce ţi-a cumpărat tata?, l-a întrebat un cunoscut. — Un brici de ras. — Brici? Dar n'ai decât 9 anişori. — Nu face nimica, până o să-mi crească barba, spune tata că o să se radă dumnealui.

Binefacerile Nouei Constituții.

De R. SIMU.

N'a trecut nici o jumătate de an dela 10 Februarie 1938, când M. S. Regele a decretat Noua Constituție și salvatoarele ei roduri fără număr sunt binecuvântate de întreagă suflarea românească. Pentru că M. S. Regele dimpreună cu noul guvern al țării, așezându-se din capul locului pe muncă fără preget au înfăptuit legi potrivite noiei stări de lucruri. In temeiul acestor legi și urmând pilda și îndemnul M. Sale Regelui și a guvernului:

1. Pace și bună înțelegere s'a înfiripat între toți fiii patriei;

2. Din acel ceas întreagă populația țării își vede de lucru și de nevoile ei, tăindu-i-se dintr'odată prilejul dușmăniilor și certelor din sate și orașe;

3. De atunci lucrul se face cu spor din partea tuturor. Plugarii, meseriașii și negustorii, nemai fiind trași-împinși în toate părțile de interese politice, cărora li s'a pus capăt, — își văd mulțumiți de treburile lor. In rând cu aceștia s'au descotoșit de nevoile politice și învățătorii, profesorii, preoții și toți ceialalți slujbași ai Statului, rămânându-le gândul numai la datorințele lor, pe cari le pot acum îndeplini mai bine decât odinioară;

4. Prin noua orânduială toate lucrurile se înfăptuesc mai repede și cu mai puțină cheltuială;

5. Controlul ce trebuie făcut neîntrerupt în toate ramurile de activitate din țară se face acum, începând cu M. S. Regele, de către miniștri, generali și toți ceilalți funcționari superiori. Azi toți cei ce se află în serviciul Statului, dela cel mai mic până la cel mai mare, știu că ochiul superiorului veghează zi și noapte mai bine decât odinioară și astfel stau de-a-pururea la datorie, ca să nu cadă în ispită și să facă sminteală, care nu rămâne nepedepsită;

6. Cei ce s'au făcut vinovați în contra intereselor țării au fost trași în judecată, pedepsiți fiind repede, fără cruțare, cu grele pedepse; iar pentru crimele cele mai mari (omoruri împreunate cu jaf etc.) s'a introdus *pedeapsa cu moarte*, lege, care până acum la noi lipsea, spre paguba Statului și a poporului.

Prin legi și întocmiri bine cumpănite M. Sa Regele și guvernul:

7. A pus bună rânduială în finanțele țării, fără care toate ar merge schiopătând;

8. Se îngrijește ca satele să aibă la îndemână împrumuturile trebuincioase;

9. Face cu zor reorganizarea plugăriei și stăruie neîntrerupt pentru înaintarea ei, punând o grijă deosebită pentru îmbunătățirea lucrării pământului, a creșterii vitelor, a culturii viilor și pomilor, de asemenea pentru ieftinirea lucrurilor de trebuință plugarilor și pentru ca prisosul muncii lor să aibă un preț cât mai bun ;

10. Stăruie mai altfel decât până aci, pentru ca drumurile vechi de țară, de județ și de hotar ca și Căile Ferate să fie refăcute și alte noi să fie construite ;

11. Stăruie pentru o mai bună rânduială în treburile școalelor și ale bisericilor ;

12. Pune o deosebită grijă pentru îmbunătățirea stării trupești a poporului, pentru căutarea lui cu medici, la boale ș. a. ;

13. Stăruie din rășputeri pentru mulțumirea deselor plângeri ale muncitorilor de tot felul : din ateliere, din fabrici, din uzine, din băi ș. a. ;

14. Improspătează tagma judecătorilor și a altor tagme, trecând la pensie pe cei mai înaintați în vârstă și făcând loc puterilor tinere ;

15. Armata și granițele țării au fost întărite și se întăresc neîntrerupt ; de asemenea Marina (Armata, care luptă pe apă) și Aviația (Armata, care luptă în aier) ;

16. O deosebită grijă dă politicii noastre externe, nu numai păstrând, dar și întărind mai mult prietenia noastră de până aci cu țările aliate și prietene.

Cu aceste binecumpănite întocmiri și măsuri și pe temeiul celor îndeplinite în scurtul timp de când ne aflăm în noua stare de lucruri, e sigur că țara noastră va înainta repede pe toate cărările vieții, indestularea și mulțumirea tuturor sporind din zi în zi, adăugându-se la stăruința spre bine a oamenilor și binecuvântarea lui D-zeu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O alegere de primar.

Cele ce vor urma s'au petrecut în țara francească, dar pot fi povestite cu folos oriunde, fiindcă învățătura ce poți trage din ele nu este de disprețuit.

„Să numim pe „Tacussel!”, așa este intitulat articolul scriitorului Émanoil Arène, într'o revistă din 1900. Și scriitorul povestește că acest Tacussel a fost, mirați-vă, mulți ani primar în fruntea unei comune, fără de a face parte din vreun partid politic.

Asta s'a întâmplat cam așa :

În comuna de care e vorba s'au întrunit odată reprezentanții tuturor partidelor în ființă atunci în Franța, ca să aleagă un primar. Erau toate colorile curcubeului : unii cu Napoleon, alții pentru regat, alții pentru împărăție, alții republicani mai moderați, mai potoliți, alții republicani radicali, mă rog, după cum le suflau cei de sus.

Și fiecare a ținut câte un discurs pentru „sfântul” său. Mântuirea numai și numai dela partidul său poate să vie, de aceea nu mai stați la îndoială, votați cu toții pentru cutare șef!

După ce a vorbit fiecare din fiecare partid, numai că s'a sculat unul din localnici, Tacussel, și a vrut și el să vorbească.

Ținutul de acolo e vestit din pricina priceperii locuitorilor la povestite — era și el „meridional”! Dar, în loc să se apuce și el să tămâieze un „sfânt”, vorba cea dintâi a lui a fost : „eu sunt pentru canal!”

Canal? Au făcut ochi mari cu toții, fiindcă așa vorbă n'au mai auzit, și l-au lăsat să vorbească. Și Tacussel ăsta a început să le descrie în colorile cele mai ademenitoare și mai vii, nu cai verzi pe pereți, ci planul unui canal, care ar însemna o

adevărată binefacere pentru regiunea întreagă. Nu vorbărie, nu fleacuri, ci construirea canalului înainte de toate! Inflorirea comunei ar fi asigurată.

— „Nu zic că partidele n'ar avea conducători, cari, unii, sunt vrednici de laudă, dar acum nu este vorba de partide în comuna noastră, ci e vorba de... canal!”

Au rămas cu gura căscată cei dela adunare, ba au dat din cap, adevărind că are dreptate Tacussel, când le-a arătat *cât rău* pricinuiesc urătele certuri, câtă sdroabă omenească e părăduită din pricina împărțelii pe partide.

La sfârșitul vorbirii numai că au început să strige toți, într'un glas: „Să numim pe Tacussel! Să numim pe Tacussel!”

Pe toți ceilalți candidați i-au delăturat. Acum a avut Tacussel să-și ducă în îndeplinire cele promise. Și oamenii i-au dat *răgaz* la așa ceva, l-au lăsat să lucre, nu l-au întrebat de ce partid se ține, ci i-au întins și mâna de ajutor.

Alegerea a fost făcută într'un ceas norocos. Tarussel a rămas primar în sat mulți, mulți ani — și-a întrupat planul, a condus ca un adevărat părinte comuna, a potolit patimile, a adus pacea între șirurile răsvrătite.

Scriitorul adaogă:

„Alegerile acestea aveau pe-atunci ceva familiar, patriarhal, ce ne-a stricat politica mai apoi. Nu era ceva rar să vezi pe câte un primar că stă câte 30 și 40 de ani în fruntea comunei sale. Interesele țării se găseau într'o stare bună, deoarece poți întreprinde opere de o durată mai lungă (mai trainice) numai cu încredințarea că ești stăpân pe ziua de mâne”.

Așa s'a întâmplat în țara franțuzească. Cine imită pe Tacussel, în afacerile comunei, nu greșește.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Englezii și animalele.

Poporul englezesc merită lauda cea mai mare în privința felului cum se poartă cu animalele. Dragostea față de ele este răspândită în toate părțile societății.

Este o plăcere să vizitezi grădina zoologică din Londra. Acolo este un adevărat raiu pentru animale — li se dă puțința să trăiască amăsurat firii lor. N'ai să găsești, ca într'alte țări, câte un bădăran, care-și face o plăcere ca să chinuiască animalele și să-și râdă de ele. Dimpotrivă: sunt persoane, cari leagă chiar prietenie cu câte un animal de acolo și îl vizitează mai des. Elefanții

simțesc o deosebită bucurie, purtând în tromba lor încovrigată copiii la plimbare.

În decursul războiului s'au bucurat caii englezilor de grija cea mai binevoitoare. De întrai în grajdurile lor, numai că ridicau urechile cu toții și întorceau botul spre tine, fiindcă erau obișnuiți să li se dea câte ceva dulce, din partea stăpânilor lor. Persoanelor, cari nu erau bine primite de cai, nici stăpânii acestora nu le dădeau prea multă atențiune, fiindcă își spuneau că cine nu știe umbla cu calul bine, nu poate fi om bun.

Un bătrân nobil englez, petrecând câțeva vreme într'un ținut păduros, cu păduri minunate, de cari este plină Anglia, a băgat de seamă o pereche de păsărele de o specie rară prin ținutul acela. Cu câtă bucurie a întovărășit el părechea de departe, printre arbori și la cuibuleț! Când a fost la plecare — a chemat nobilul englez pe pădurar și l-a făcut atent asupra soiului deosebit de păsărele, iar pădurarul i-a mulțumit mult nobilului și s'a îngrijit ca păsărelele să poată trăi tihnite, nestingherite de nimenea. Într'alte țări cine știe ce s'ar fi întâmplat cu bietele păsărele!

Mulți din englezi se îndeletnicesc cu un sport, ciudat în ochii multora: în loc de a omori animalele și pasărele, ca vânători, se duc prin pă-

duri și prin livezi, luând cu dânșii niște ochiane speciale. Bucuria lor zace în aceea că urmăresc de departe, fără a neliniști, perechile de pîtulici și de ulii sau alte neamuri de pasări.

Văd cum își caută loc pentru cuib, cum și-l construiesc, cum aduc de mâncare puișorilor, cum zboară — și simt astfel bucuria împreună cu ele.

(Dintr'o conferință a scriitorului A. Bonnard.)

Ofensiva sanitară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Roade bogate, roade frumoase a început să dea de pe acum ofensiva sanitară, pornită cu multă poftă de muncă.

Iată ce ne este dat să cetim în lucrarea „*Munca socială în România*” a domnului *Octavian Neamțu*, lucrare, în care e descrisă propaganda pornită din partea echipelor studențești:

„Fundația a organizat 84 de echipe și anume: 12 în 1934, 25 în 1935 și 47 în 1936, cari au lucrat în peste 50 de sate, câte 3, 6 și 9 luni. Totalizând rezultatele obținute în câteva domenii de activitate, în cele trei companii de lucru, ale echipelor studențești, constatăm că: Pentru cultura sănătății s'au dat: 161.190 consultații medi-

cale și 17.692 injecții antisifilitice; s'au construit 12 băi și dispensare“.

„Medicii veterinari au dat 26 mii 205 consultații și au făcut 100.780 vaccinări, sero-virulizări, tuberculinizări, maleinizări, etc. la cari se adaogă construire de grajduri comunale, conferințe și demonstrații de îngrijirea vitelor; s'au săpat și s'au curățat 280.929 m. șanț și s'au reparat și lucrat 152,060 m. șosea; s'au construit 772 poduri și s'au reparat alte 511; s'au săpat și asanat 740 fântâni și s'au secat 55 mlaștini; s'au îndiguit ape pe o lungime totală de 2382 m.; s'au lucrat și reparat 26.311 m. gard și s'au amenajat 145.727 m² pentru teren de sport; s'au construit 43 case, s'au reparat 34 și s'au realizat 79 alte construcții“.

La sădirea arborilor.

Cuvântarea dlui ministru al agriculturii G. Ionescu-Sișești în ziua sădirii arborilor, în mijlocul străjerilor, cu Marele Voevod Mihai în frunte:

„Ne-am întâlnit aici spre a sădi cu mâna noastră arbori și a ne împărtăși de bucuria renașterii vieții.

Când sădăm un pom luăm parte la sfântul mister al creațiunii. O ființă vie va crește din mlădița ce punem în pământ. Arborele se va ridica cu ramurile în soare, în ploaie și vânt, va privi generațiile ce se vor perinda la umbra lui, va lega trecutul cu viitorul, va fi mărturia nepieritoare că cei de azi înțelegem să trăim dincolo de marginile ființei noastre.

Pădurea e bogăția acumulată, rezerva, care dă periodic prinosul ei de agonisită și de bună stare proprietarilor ei.

Pădurea e scutul agriculturii, e ocrotitoarea pământului, e regulatorul apelor.

Pădurea e, azi mai mult ca oricând, adăpostul cel mai sigur pentru apărarea țării.

Trebue să trezim în straturile adânci ale popoului nostru înțelegerea, iubirea, cultul pădurii.

Popoarele, cari nu au respectat pădurea au săpat singure mormântul civilizației lor!

Serbarea sădirii arborelui, care se face la începutul primăverii pe tot întinsul țării, care prinde în căldura și entuziasmul ei tot mai mulți oameni — e dovada acestei reculegeri.

Tineretul din toată țara sădește în zilele acestea arbori și pomi roditori. Se împodobesc șoselele și satele.

Se plantează râpile și se pune stavilă distrugerii pământului. Se întinde pădurea la marginile ei brăcuite sau în poenile nefolosite.

Se fac grădini de pomi roditori.

Se îmbracă țara cu hlamida verde a frumseții, a bogăției și a nobleței.

Străjerii au făcut din această serbare a plantării arborelui un simbol, un rit înălțător, care leagă prezentul cu viitorul, care dă un cuprins concret entuziasmului tineresc și avântului lor de înfăptuire".

Economice.

Arsurile.

Arsurile pot fi ușoare de tot și cu toate acestea tot simțim durere mare.

Pentru ca să ne treacă trebuie să ținem partea atinsă în apă rece.

De asemenea este bine ca atunci când ne frigem, să muiem niște cârpe curate în apă rece, pe care să le scurgem bine și să înfășurăm partea atinsă.

În afară de comprese, se mai poate unge partea arsă cu unt proaspăt nesărat, vaselină, oloi, untdelemn sau untură nesărată,

O arsură când este mai grea, atunci se ridică pielea și se face bășici.

Aceste bășici nu trebuiesc sparte, căci dau dureri mari.

Pe partea arsă, trebuie pusă vaselină sau linement oleo-calcar (așa se cere dela farmacie).

Dacă nu avem nimic din acestea, atunci punem smântână sau albuș proaspăt.

Când arsurile sunt grele de tot, încât sunt atinse chiar oasele, atunci aceste răni trebuiesc spălate cu apă în care s'a topit acid boric (așa se cere dela farmacie) și rănilor bolnavului trebuiesc legate cu comprese reci (cârpe muiate în apă rece și muiate bine) și astfel dus la spital, fiindcă arsurile grele pot câteodată să pricinuiască chiar moartea.

Păstrarea merelor și a perelor.

Culegem toamna merele sau perele cu mâna, ca să nu fie nășădite, apoi le punem în coșulețe mari, după aceea le întindem la un loc svântat și rece să stea 1—14 zile (e bine să le întindem în pod).

În timpul acesta învelim (căptușim) pe dinăuntru un butoiu sau o ladă bine încheiată, cu vată sau cu hârtie.

Apoi învelim fiecare măr sau fiecare pară sănătoasă în hârtie și le așezăm frumos în butoi, unele lângă altele, până umplem butoiul.

Apoi punem deasupra vată sau hârtie, precum și un capac de lemn, și-l așezăm la un loc svântat și rece.

Putem păstra merele și perele și în alt fel, adică după ce le-am cules cu mâna și le-am lăsat 10—12 zile, la un loc svântat și rece, le așezăm unele lângă altele, pe o masă în pivniță, cu condiția în sus și le acoperim cu un strat de paie curate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apărarea vitelor de boale.

Ingrijirea vitelor. Cel dintâi mijloc de apărare împotriva boalelor este *curățenia*.

Grajdul în care stau animalele trebuie să fie totdeauna curat. Păienjenișul trebuie măturat și balega trebuie cărată afară. Podeala să fie netedă și uscată, iar așternutul să fie moale și uscat.

Coștereața porcilor și cotețul gălițelor de asemenea trebuie curățit cât de des.

E bine ca cel puțin odată pe lună, locuința animalelor să fie desinfectată. Desinfectarea nu e altceva, decât stărpirea germenilor de boale, cari

s'ar fi încuibat în grajd. Cu deosebire trebuie să se facă desinfectarea după lecuirea vre-unui animal, care a pățimit de o boală lipicioasă (molipsitoare).

Desinfectarea se poate face de obicei cu lapte de var proaspăt stins, cu zeamă de piatră vântată sau cu leșie.

Cu laptele de var se văruiesc pereții, iar cu zeama de piatră vântată sau cu leșie se spală bine ieslea și podeala.

Furca, lopata și țesala încă e bine să se curețe din când în când. Curățirea se poate face, ținându-le câteva minute în foc sau în apă clocotită ori leșie fierbinte.

Un *grajd călduros* în vreme de iarnă, încă apără animalele de boale, mai ales de boalele pricinuite de răceală. Când e frig mare, ușile și ferestrele grajdului să nu se lase multă vreme deschise.

Când plouă peste noapte, e bine ca animalele să fie legate în grajd, să nu răcească.

Vitele asudate din pricina muncii, când stau în loc sau sunt legate în grajd, trebuie șterse și acoperite cu un țol.

Pentru ca vitele să nu se îmbolnăvească, trebuie să li se dea totdeauna *nutreț bun*. Nutrețul plin

de praf, mucegăit sau putred poate pricinui multe boale.

Nutrețul să se dea animalelor în vreme anumită. Dacă li se dă nutreț fără nici o socoteală, se face și pradă de nutreț și se pot îmbolnăvi și animalele, fiindcă stomacul nu poate mistui mâncarea prea multă.

Animalele trebuie apărate și de lovituri și împunsături, cari, iarăși, le pot îmbolnăvi.

Dacă pe lângă orice grijă, totuși, animalele s'au îmbolnăvit, să se ceară și sfatul doctorului. Doctorul știe multe leacuri, cari dacă se vor folosi, animalele se vor vindeca.

Legea cere ca animalele bolnave de vreo boală lipicioasă să fie înștiințate, pentru ca să se iee măsurile de apărare și să se împiedice lățirea boalei.

Dacă cineva nu înștiințează animalul bolnav de vreo boală lipicioasă, pe lângă paguba ce poate avea, dacă animalul moare, mai poate fi și pedepsit.

De aceea fiecare plugar să-și îngrijească bine animalele ce are, pentru ca să poată încunjura orice primejdie rea,

(Cuv. Mold)

Glumețe.

Cucu... cucu!

<i>Cucu... cucu!...</i>	<i>Chiar și monșneagul</i>
<i>Nu-l auziți?</i>	<i>Iși prinde iar chiagul,</i>
<i>Cucu... cucu!...</i>	<i>Chiagul de vieață,</i>
<i>Toți vă grăbiți!</i>	<i>Nu-i mai înghiață</i>
<i>Cucul când cântă</i>	<i>Mâna! I-o prindem</i>
<i>Pomi se 'nveșmântă —</i>	<i>In horă-l cuprindem</i>
<i>Frunza li-e verde —</i>	<i>Și-o săltătură-i,</i>
<i>Iarna se pierde</i>	<i>Chicot din gură-i...</i>
<i>Și păsărica</i>	<i>Cucu... cucu!...</i>
<i>Cântă, Nimica</i>	<i>— Voi n auziți?</i>
<i>Nu o mai doare,</i>	<i>Cucu!... Cucu!</i>
<i>Câmpu-i o floare.</i>	<i>Urechea-ascuțiți!</i>
<i>O, ce frum'sețe!</i>	
<i>Ce tinerețe!</i>	

Trei muncitoare tinere.

*Brațul stâng și brațul drept,
Fetelor, sunt două toarte —
Două dintre voi aștept —
Brațul, vesel, să ne poarte:
Toartă 'n toartă, 'n pas săltat —
Iată, -'i timpul de cântat.*

Şase zile — am tot muncit.
Sdroaba muncii-i dispărută —
— A şaptea-i de duminecit —
Gura-aproape ne-a stat mută.
După zile de tăcere
Şi guriţa muncă cere!

Cad cosiţele pe spate,
Poftă-au de jucat şi ele
Şi 'n săltări nenumărate,
Cum sburdăm sprinten, tustrele,
Gheată, -ai vrea de noi să scapi?
Noi jucăm, chiar şi 'n ciorapi!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trei la dreapta, trei la stânga —
Paşi sunt ăştia ori sburăm?
La pârdaľnicul nătânga
Linişte, ne 'nvolburăm!
Şi-acum după cap ne prindem,
Sârba straşnică-o întindem!

Vreţi să 'ntraţi cu noi în joc?
Bine — fie! — dar pe-alese:
Pentru alţii nu e loc,
Făr' doar' tineri! — La mirese,
Mâine, nu mai e chindia,
Ci un danţ, cu Isaiia!

*Mai domol, la stânga, dreapta,
 Altfel vasele se strică!
 Vrem s'o 'ntoarcem spre 'nțeleapta
 Cale, 'n hora, hora mică.
 Hei, răsuflət! Ce mai joc!
 Acum tot pe loc, pe loc!*

Sfaturi prețioase

de ale fostului președinte al Statelor Unite din America
 († 1826) *Jefferson*:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- Nu amâna nimic pe mâne ce poți lucra astăzi!
 - Nu osteni pe alții cu ceea ce poți săvârși tu!
 - Nu cheltui în zadar paralele câtă vreme le ai!
 - Nu cumpără niciodată lucruri de prisos, pentru că sunt ieftine! — Nu fii prea încrezut, fiindcă mândria prea mare costă mai mult decât foamea, setea și frigul. — Să nu crezi că ai mâncat prea puțin, fiindcă așa n'are să-ți pară rău vreodată.
 - Fă toate de bunăvoie — atunci nu ți se vor părea grele. — Privește toate din partea lor cea bună!
-

Glume.

Botez.

Un țăran s'a dus odată la domnul părinte, ca să-i boteze un copil. Domnul părinte l-a primit cum se cuvine și dă să se uite la copilul din scutece. — „Da' nu-i prea mare copilul, pe care vrei să ți-l botez?“, întrebă părintele. — „Vai de mine și de mine!“, se tângui țărauul. „In loc de copilu' ăl mic, am adus pe ăl de-un an!“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ce a pățit o femeie bețivă.

Intr'un sat din Prusia-răsăriteană trăia odată o femeie, căreia îi plăcea grozav să tragă la măsea. Nici vorba bună, nici sudalma, nici chiar bătaia bărbatului n'au putut desmânta pe femeie să se lase de glăjuță. Soțul era nemângăiat.

Intr'o zi au găsit-o, beată-tun, într'un șanț. Bărbatul s'a apucat de cap. Trecea preotul satului pe acolo — a văzut-o și el și — scurtă vorbă — a încercat cu o doftorie cam ciudată: a lăsat să o ducă pe sus câțiva vlăjgani până 'n biserică, acolo să o așeze într'un sicriu și să o lase în mijlocul lăcașului până s'a trezi. Crâșnicului i-a

dat poruncă părintele să stea chitic, ascuns, în apropiere și să vadă ce s'a întâmpla.

După un ceas s'a trezit bețiva, s'a ridicat în ciudatu-i așternut, a privit de jur-împrejur și a zis: „Măi, ăștia din lumea ailaltă! N'aveți *ceva de beut* pe-acilea?“...

„Materialistul“ și bucătarul.

Sydney Smith a avut odată, ca oaspete la masă, pe un nobil francez. Acesta, în discuțiile, cari au urmat la masă, se arătase liber-cugetător și, la urma-urmei, a și spus-o: era materialist.

— „Supa e minunată“ — zise S. Smith.

— „O, da, minunată!“, — răspunse nobilul francez, plin de admirație.

— „Să fie cu iertare — crezi d-ta într'un bucătar?“ — se interesă Smith.

(Din „Istorieare vechi engleze“.)

Semnu' 'ntrebării.

— „Tată, de ce e soarele roșu?“

— „Fiindcă e roșu!“ — „Tată, să-mi spui:

Gustu' lămâii de ce-i amăruî?"

— „Fiindcă așa e!” — „Dară cocoșu'

Cu „cucurigu” de ce ne deșteaptă?"

— „Da, multe întrebii tu, copilule - așteaptă

Și nu întreba bazaconii într'una,

Că, altfel să știi tu, că nu ți-e de-a buna!

Tu n'ai auzit că-odată-un băiat

Pe tată într'una a tot întrebat,

Până ce trupu-i s'a 'ncovrigat

Și forma la semnu' 'ntrebării a luat?"

Stă 'n loc băiețașu', da' nu-i dumirit,

— „De semnu' 'ntrebării el a primit,

Da' punctu' subt el *din ce e croit*?"

Vestitul astronom francez Flamarion să fi fost odată în societatea unei doamne foarte curioasă de a ști de toate.

— Spune-mi, domnule Flamarion, ce se află în dosul lunii.

— N'o știu, doamna mea.

— Care să fie pricina că avem atâta ploaie după războiu?

— N'o știu, doamna mea.

Ai fost și d-ta la balul costumat, cu costume ca ale locuitorilor planetei Marte? Cum ți s'au părut costumele? Corecte din punct de vedere științific?

— N'o știu, mult stimată doamnă.

Doamna a stat câtăva vreme, mirată, pe loc și l-a întrebat din uou:

— Scumpe maistre — nu glumești? Dacă nu știi răspunde: ce folos ai d-ta dela faptul că ești un învățat?

— Acela, mult stimată doamnă, *de a putea răspunde, câteodată, că nu știu.*

Să iubiți Asociațiunea „Astra” — cetitori
români ai acestei cărți!

Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți
că lucrați pentru propășirea noastră, a fu-
turora!

„Astra” vrea o țărâtime sănătoasă, de-
șteaptă, vrednică, cu gospodăria înfloritoare,
cu încrederea într'un viitor strălucit.

Calea „Astrei” duce spre mântuire!

Ultimele numere ale „Bibliotecii popo-
rale” sunt următoarele:

Nr. 243. *Calendarul pentru popor al Aso-
ciațiunii*, pe anul 1938, întocmit de *Horia
Petra-Petrescu*.

Nr. 244. *Din durerile Maramureșului*,
plesă în 3 acte și două tablouri, de *George
E. Racofi*, trad. de *Cornelia Dr. Șotel*.

Nr. 245. *Cămin pustiit*, plesă teatrală în
3 acte, de *Sabin G. Truția*.

Nr. 246. *Fire de nalbă*, povestiri, de
Sabin G. Truția.

Nr. 247. *Poezii patriotice*. Culegere al-
cătultă de *Ion Breazu* și *Ion Chinezu*.

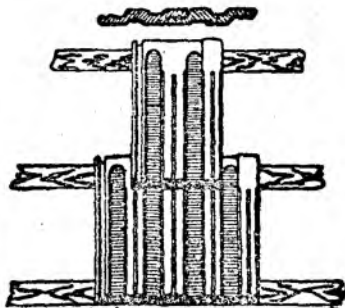
Nr. 248. *Din vieața sfinților*. Vieața celut
dintre sfinți părinți a părintelui nostru *Ioan
Gură de aur*, patriarhul *Constantinopolului*.

Nr. 249. *Creangă Ion*. „Soacra cu trei
nurori”, „Dănilă Prepeleac”, „Capra cu trei
tezi”.

Nr. 250. *Povestiri de Ioan Pop-Rete-
ganul* cu o prefață de *Octavian Goga*.

MUSCHONG

Fabrică de țiglă
LUGOJ (Banat).

Pat. Mod. 253 45 Buc. pro D

MUSCHONG LUGOJ

Tot ce este mai bun,
mai frumos și mai nou,
puteți găsi la noi!

Produsele noastre:
Țigle fălțuite
Mod. 253

Țigle solzi

Specialități: Cărămizi pentru planșeu, cărămizi pentru pereți despărțitori, cărămizi celulare și dublu presate sunt peste tot apreciate în urma bunătații și a frumoasei lor culori roșii. — Siguranța desăvârșită contra trăsnetului, prafului, ploii și zăpezii în pod.

Vă oferă:

Țigla nouă cu falțuri duble
în lungime și lățime Nr. 333

Patent 22.417, patentată conform decretului
Regal Nr. 354—934.

Fiți cu atenție la marca noastră de fabrică

„ELEFANT”

Mostre și oferte Vă trimite cu plăcere în mod gratuit!

MUSCHONG, Lugoj

(Banat).

Să iubiți Asociațiunea „Astra” — ceilalți români ai acestei cărți!

Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți că lucrați pentru propășirea noastră, a tuturor!

„Astra” vrea o țărâtime sănătoasă, deșteaptă, vrednică, cu gospodăria înfloritoare, cu încrederea într'un viitor strălucit.

Calea „Astrei” duce spre mântuire!

Ultimele numere ale „Bibliotecii populare” sunt următoarele:

Nr. 243. *Calendarul pentru popor al Asociațiunii*, pe anul 1938, întocmit de *Horia Petra-Petrescu*.

Nr. 244. *Din durerile Maramureșului*, plesă în 3 acte și două tablouri, de *George E. Racofi*, trad. de *Cornelia Dr. Șotel*.

Nr. 245. *Cămin pustii*, plesă teatrală în 3 acte, de *Sabin G. Truția*.

Nr. 246. *Fire de nalbă*, povestiri, de *Sabin G. Truția*.

Nr. 247. *Poezii patriotice*. Culegere alcătuită de *Ion Breazu* și *Ion Chinezul*.

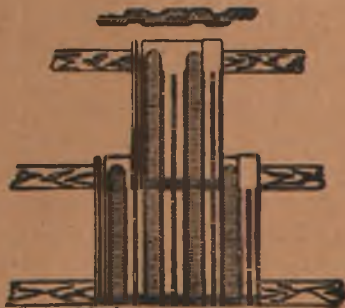
Nr. 248. *Din vieța sfinților*. Vieța celui dintre sfinți părinți a părintelui nostru *Ioan Gură de aur*, patriarhul *Constantinopolului*.

Nr. 249. *Creangă Ion*. „Soacra cu trei nurori”, „Dănilă Prepeleac”, „Capra cu trei lei”.

Nr. 250. *Povestiri de Ioan Pop-Reteaganul* cu o prefață de *Octavian Goga*.

MUSCHONG

Fabrică de țiglă
LUGOJ (Banat).

Pat. Mod. 253 45 Buc. pro D

MUSCHONG LUGOJ

Tot ce este mai bun,
mai frumos și mai nou,
puteți găsi la noi!

Produsele noastre:
Țigle fălțuite
Mod. 253

Țigle solzi

Specialități: Cărămizi pentru planșeu, cărămizi pentru pereți despărțitori, cărămizi celulare și dublu presate sunt peste tot apreciate în urma bunătății și a frumoasei lor culori roșii. — Siguranța desăvârșită contra trăsnetului, prafului, ploii și zăpezii în pod.

Vă oferă :

**Țigla nouă cu falțuri duble
în lungime și lățime Nr. 333**

Patent 22.417, patentată conform decretului
Regal Nr. 354—934.

Fiți cu atenție la marca noastră de fabrică

„ELEFANT“

Mostre și oferte Vă trimite cu plăcere în mod gratuit!

MUSCHONG, Lugoj

(Banat).

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
S I B I U

Fondat la anul 1872

Reg. soc. bancare Nr. 1/1934

Situația per 30 Septembrie 1938.

Sucursalile : Brașov, București, Cluj, Dicioșanmărtin,
Lugoș, Mediaș, Tg.-Mureș, Timișoara.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Capital deplin vărsat	Lei 100.000.000.—
Fond de rezervă	„ 52.000.000.—
Depuneri spre fructificare:	
a) vechi	„ 197.200.000 —
b) noi	„ 273.000.000 —
Active	„ 910.700.000 —

**Cel mai vechiu institut de credit
din întreaga România.**

Legături cu toate centrele din țară și străinătate.
Primește depuneri spre fructificare pe lângă o do-
bândă de 3—4% după condițiunile de retragere.
Vinde și cumpără efecte și valori cotate la bursă.

Directiunea.